

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 22.-
za pol leta 12.-
za četrt 6.50
za en mesec 2.25
za Nemčijo celoletno . . . 29.-
za ostale inozemstvo . . . 35.-

V upravnistvu:

Za celo leto naprej . . . K 22.-40
za pol leta 11.-20
za četrt 5.-50
za en mesec 1.-90
S nošiljem na dom stane na mesec 2 K. Posamezne št. 10 v.

SLOVENEK

Inserati:

Enostopna poltlovrata (72 mm):
za enkrat . . . . . po 15 v
za dvakrat . . . . . 13 v
za trikrat . . . . . 10 v
za več kot trikrat . . . . . 9 v

V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem obj. vlijanja primareu pop. ut.

Izhaja:

vsak dan, izvenim nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma so ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. Sprejema naročila, inserate in reklamacije. — Upraviškega telefona št. 188. —

Današnja številka obsega 18 strani.

Uporaba vodnih sil v deželi.

Naš deželni zastop marljivo deluje dalje za povzdigo gmotnega blagostanja dežele. To dokazuje tudi sedanje zasedanje, v katerem se je sklenil med drugim novi cestni zakon. Zanimivo je tudi poročilo deželnega odbora o uspehu študij in osnovnih del v zadevi ustanovitve električnih central po deželi. Poročilo slove tako-le:

Oziraje se na sklep visokega deželnega zbora v XXV. seji, dne 1. februarja 1910, dovoljuje si deželni odbor o uspehu in sedanjem stanju študij in osnovnih del v zadevi eventuelne ustanovitve deželnih hidroelektričnih central sledeče poročati:

Kakor je iz poprej omenjenega poročila razvidno, namenila sta se c. kr. železniško ministrstvo in deželni odbor poveriti izpeljavo tehničnih študij o izrabi vodnih sil na Kranjskem tvrdu Brata Redlich in Berger. V ta namen je bilo tvrdki treba obvezno določiti obseg tehničnih del, dogovoriti se z njo o izmeri honorarja in ostalih z ozirom na ustvarjeno razmerje potrebnih modalitetah. Po dovršenih ustmenih obravnavah je deželni odbor izdelal osnutek pogodbe, ki naj bi jo sklenila c. kr. železniško stavbno ravateljstvo in deželni odbor kranjski na eni in tvrdka Brata Redlich in Berger na drugi strani, in je poslal ta osnutek obema kontrahentoma v izjavo.

V teku nato započelih pogajanj se je osnutek nekoliko izpremenil; najbistvenjša izprememba je bila izločitev hidrografičnih raziskavanj (merjenje vodne množine v posameznih vodotočjih na različnih mestih ob različnih časih, izračunjenje konsumcijskih krivulj itd.) iz del, katera naj bi izvršila tvrdka Brata Redlich in Berger, in sicer radi tega, ker je med tem časom hidrografični osrednji urad v c. kr. ministrstvu za javna dela obljubil, da bo označena raziskavanja pospešil primerno napredku študijskih in projektiranih del. Takoj po določitvi bistvenih pogojev pogodbe je kazalo z ozirom na ugodni letni čas, še pred formalnim sklepom pogodbe upeljati dela, ki so bila za študije in projekte najprej potrebna. V ta namen je povzročil deželni odbor informativen obhod vseh voda, ki bi prišle v poštev za večje naprave.

Obhod, katerega so se udeležili zastopniki c. kr. železniškega ministrstva, deželnega odbora in tvrdke Brata Redlich in Berger, se je vršil v času od 2. do 9. maja t. l. Pri tej priliki se je doseglo popolno soglasje glede poslovnega programa za leto 1910. Po odobritvi je poslal deželni odbor ta poslovni program c. kr. železniškemu ministrstvu.

Nato je pričela tvrdka Brata Redlich in Berger dne 17. maja 1910 z deli na prostem in z merjenjem ob Završnici in koj potem še ob Savi pri Radovljici in pri Medvodah. V ta namen je postavila v Žirovnici urad, obstoječ iz šestih inženirjev in treh do petih pomožnih moči in istotako začasno tudi v Medvodah.

Da bi dela hitreje napredovala, naročilo je c. kr. železniško ministrstvo še tehničnemu podjetju Ing. Theodor Schenkel v Gradcu, ki je svoj čas izvršilo za upravo državnih železnic načrt za dobavo vodnih sil pri Zbiljah blizu Medvod, da sodeluje pri merjenju Savskega korita. Ta tvrdka je začela z deli 6. junija t. l. s štirimi inženirji.

Vzporedno z merjenjem terena in vodotočev je v mesecih junij in julij t. l. po posredovanju c. kr. železniškega ministrstva preiskal c. kr. geološki državni zavod vsa mesta v geološkim oziru, ki bi kot eventuelna stavbišča mogla priti v poštev. Zavod je o teh raziskavanjih podal temeljito strokovnajaška mnenje. Med tem, ko so vsa ta dela dobro uspevala, zaostala so le hidrografična merjenja, in sicer radi tega, ker so spričo velike padavine letošnjega leta nadvladovala višje srednje vode, normalnih in nizkih voda pa sedaj še ni bilo. Ko nastopi ugodnejše vreme, bo c. kr. hidrografični osrednji urad brezdvomno mogel merjenja pravočasno izpeljati. Tudi za ta merjenja so udeleženi faktorji na podlagi informativnega obhoda, ki se je vršil od 6. do 8. oktobra t. l., določili poslovni program, katerega je deželni odbor že odobril.

V teku tu navedenih študij in del je deželni odbor izprevidel, da bi vse te poizvedbe in načrti in vsi s temi spojeni ne ravno majhni stroški bili brez koristi, če ne bi z nakupom v to potrebnega sveta in morebitnih vodnih pravic (mlinov, žag itd.), pravočasno preprečil, da bi se posameznih zemljišč in stavb ne polastili špekulanti, ki bi s pretiranimi zahtevami onemogočili svojočasno izvršitev mišljenih načrtov.

To vodilo je bilo za deželni odbor merodajno, da je meseca junija t. l. kupil šest savskih mlinov, ki leže med

Mavčičami in Zbiljami, odnosno med Mošami in Smednikom.

Na tem mestu, na katerem si je Sava izgrebla globoko korito, bi se dala vodna moč racionalno izkoristiti, kar ima z ozirom na bližnje Ljubljane tem večjo vrednost, ker bo Ljubljana brez dvoma svoj čas največji konsument pridobljenih sil.

Ker bi bili ti mlini, od katerih ležijo trije na desnem in trije na levem bregu, in sicer po dva eden drugemu nasproti, vsled tu eventuelno izvršene naprave za proizvajanje električne sile deloma preplavljeni in trajno izločeni iz obrata, je vsekakor kazalo, tozadevne vodne pravice s poslopji in zemljišči vred odkupiti, in sicer z nastopnimi uspehi: a) Janez Draksler v Mavčičah, za vodno pravico, za obratno poslopje, hišo in gospodarsko poslopje z dvoje dvorišči 40.000 K; b) Apolonija Narobe v Mošah za vodno pravico, za obratno poslopje, hišo in gospodarsko poslopje z dvoriščem 17.000 K; c) Marija Burger v Podrečah za vodno pravico, mlin, žago in obrežno zemljišče 28.000 K; d) Jurij Rozman v Dragočajni za vodno pravico, mlin, žago, hišo in gospodarsko poslopje z dvoriščem 29.000 K; e) Jernej Kepić v Podrečah za vodno pravico 30.000 K; f) Josip Rozman v Sv. Valpurgi za vodno pravico, obratno poslopje, hišo, gospodarsko poslopje in obrežno zemljišče 46.000 K.

Vsi ti od dež. odbora odobreni nakupi so povzročili 190.000 K stroškov. S posameznimi posestniki je nato sklenil deželni odbor pravredne pogodbe, nakaar so se vpisala v zemljiško knjigo pridobljena posestva in vodne pravice v prid deželi kranjski. Od kupnine je izplačal deželni odbor 125.000 K in je torej neizplačanega še 65.000 K.

Pripomniti je, da z nakupom imenovanih gonilnih naprav deželni odbor nikakor ni hotel ustanoviti, da mora na tem mestu biti izvršena kdaj deželna hidroelektrična centrala, ker je brezdvomno gotovo, da bo tudi za slučaj neizvršitve nameravane deželne centrale ta del savske struge čisto gotovo porabil kdo drug, ki bo pa moral vse mlino in žage deželi odkupiti. Deželni odbor je dobil nadalje od različnih drugih posestnikov vodnih sil ponudbe glede nakupa njihovih vodnih pravic oziroma podjetij itd. v izrabo za deželne električne centrale.

Z ozirom na te ponudbe je deželni odbor sklenil, preiskati najprvo porabljenost ponudnih objektov za deželne namene. To delo dosedaj še ni zaključeno.

Naposled je omeniti še ogled vodnih prog dne 23. avgusta 1910, ki za dosedanje načrte pridejo v poštev in katerega so se udeležili člani deželnega odbora z gospodom deželnim glavarjem na čelu in ekskurzijo v Podklošter dne 12. avgusta 1910 k zgradbi hidroelektrične centrale za Beljak.

Dosedaj sta popolnoma izgotovljena dva načrta, in sicer eden za izrabo Save med Radovljico in Globokim in eden (z varijanto) za izrabo Završnice pri Mostah blizu Žirovnice. Pri napravi blizu Globokega je mogoče pridobiti padca okroglo 16 m, kar pomeni povprečno 5000 konjskih sil rabljive moči. Stroški za zgradbo te naprave so proračunjeni na okroglo 5 milijonov kron. Da se izvršitev i tega načrta zagotovi, vpeljal je že deželni odbor obravnave s posameznimi posestniki na lici mesta z uspehom, da so se vsi posestniki zavezali, odstopiti za slučaj potrebe proti gotovi odškodnini ves svet, ki bi se za izvršitev imenovane naprave rabiti utegnili. Deželni odbor bo v smislu dogovora s c. kr. železniškim ministrstvom z dne 14. oktobra 1910 pri kompetentni oblasti prošil za vodopravni konsens.

Pri drugem načrtu, kateri ima v mislih izrabo Završnice, bo mogoče pridobiti padca 86,5 m, kar znači povprečno 670 konjskih sil rabljive moči. Ker je ta načrt mišljen kot dopolnitev k prvo imenovanemu in bi naprava torej morala služiti za pokritje perijodično večje uporabe, je tudi temu primeru projektovana in sicer bi mogla pokrivati primanjkljaj do 1320 konjskih sil. Stroški za zgradbo bi znašali okroglo en milijon kron. Za zgradbo te vodne sile je že pred leti pridobil Ing. Tobell z Dunaja koncesijo. Radi odkupa te koncesije je vpeljal deželni odbor obravnave, ki pa še niso dokončane. V delu so sedaj razne varijante za izrabo Save pri Zbiljah odnosno pri Smedniku.

S tem pa študije o izrabi vodnih sil na Kranjskem nikakor niso še sklenjene, kajti prej ko bo mogoče končno veljavno predlagati gradnjo kake naprave, mora se deželni odbor v vsakem oziru temeljito preveriti o prednostih, ki bi jih imel dotični načrt pred vsemi ostalimi. Iz tega vzroka bo treba merjenje, projektiranje in druga taka dela vsekakor nadaljevati, za kar bi se v letu 1911 rabilo vsoto 50.000 K.

Deželni odbor blagovoli predstojenče poročilo vzeti na znanje, je odobriti in skleniti:

LISTEK.

Kako sem iskal nove stranke.

Šaljiva dogodka iz najnovejših časov. Spisal dr. Leopold Lé n a r d.

Prišel sem domov na Slovensko in se sklenil posvetiti politiki. Ker se pa v vseh rečeh, ne samo kar zadeva obliko klobuka in širokost hlač, ravnam vedno po modri, sem se hotel takoj pridružiti najbolj moderni stranki na Slovenskem. Zvedel sem, da se je ustanovila nova stranka in hotel sem jo poiskati.

»Kako pa se imenuje ta stranka?« vprašal sem svojega starega znanca Porungeljčka, na katerega sem zadel takoj pred kolodvorom.

»Stranka je, stranka,« odvrnil je Porungeljček, »saj je še Boltatov Pepe o tem pisal, kako se imenuje, pa res ne vem povedati, in kje stanuje, tudi ne. Najbolje je, da se obrnete na policaja, ki stoji tam-le za vogalom. On vam bo gotovo vedel povedati, kje stanuje nova politična stranka in kako ji je ime.«

Urnih korakov grem torej naprej do prvega uličnega vogala in vprašam tam stoječega policaja z vso spoštljivostjo solidnega in poštenega državljanca:

»Zvedel sem, da je nastala v Ljubljani neka nova politična stranka. Ali bi mi zamogli povedati, kje prebiva in kako ji je ime?«

Gospod policaj me je poslušal z mogočnim obrazom in le na pol k meni obrnjen, kakor se spodobi za predstavitelja državne oblasti nasproti solidnim državljanom. Vjel je iz mojega vprašanja menda samo eno besedo in še to je napačno razumel. Ko sem končal, mi je odvrnil s slovesnim glasom in pri tem primerno zamahnil z roko: »Najbližje stranišče na Marijinem trgu, ne daleč od Prešerna. Kar naravnost naprej naj greja.«

»Toda jaz ne vprašam za stranišče, ampak za novo politično stranko.«

»Za stranko zveste pa na magistratu, pritličje na levo.«

»Toda jaz ne vprašam po nobeni hišni stranki, ampak po novi politični stranki.«

»Na magistratu morajo biti zglašene vse stranke brez izjeme. Kar tam vprašajte.«

Videl sem, da ne opravi pri njem ničesar več, ter sem šel dalje po Koldvorski ulici. Mimo rede sem vprašal še dva človeka, če kaj vesta za novo stranko. Vsakdo mi je potrdil, da se je

v Ljubljani res ustanovila nova stranka, a nikdo ni mogel povedati, kje se nahaja. Slednjič sem srečal nekega moža z napatim rdečim obrazom in višnjevkastim nosom.

»Morda bom tukaj kaj zvedel?« mislil sem si in sem pristopil k njemu:

»Ali veste morda povedati, kje je v Ljubljani nova politična stranka?«

»Čakajte no, čakajte,« začel je menčati možic in se praskati za ušesi, »saj poznam celo Ljubljano kakor je dolga in široka in vse njene gostilne in kavarne, na novo politično stranko se pa ne spominjam, da bi jo že kje videl. Pri 'Pohanem kostrunčku' je ni, pri 'Nebeških angeljčkih' tudi ne, v kavarni pri 'Slanem kifeljčku' je tudi še nisem zapazil. Bo že kje, toda kje? Čakajte no, čakajte!«

Jaz sem pustil možaka, da se je praskal dalje za ušesi in premišljeval, v kateri gostilni bi zamogla biti nova stranka, ter šel dalje. Na Marijinem trgu sem zadel na drugega policaja in vprašal še njega, če kaj ve za novo politično stranko. Zvedel sem pa ravno toliko, kot od prvega, in tudi on me je poslal na magistrat.

»Toda jaz ne vprašam po hišni stranki, ampak po politični stranki.«

»Na magistratu vam bodo najbolje pojasnili tudi o političnih strankah.«

Za to je magistrat, da se peča s političnimi strankami. Saj to spada tudi v njegov delokrog.«

»A tako!« vzkliknil sem in jo mahnil čez most naravnost proti magistratu.

Na magistratu so pričeli uradniki iskati po velikih bukvah in premetavati stare papirje, toda nove politične stranke ni bilo zapisane nikjer. Gospodje so postali nervozni, klicali so drug drugega, vlekli na dan vedno nove papirje in bukve, toda nove stranke niso našli zapisane nikjer. Njihov glavar se je prijel za glavo, kako je to mogoče, da bi nova stranka ne bila zapisana na magistratu.

»Gotovo se ni zglašila,« odgovoril je nižji uradnik pohlevno.

»Naložiti ji moramo pošteno globo, ali pa jej damo nekaj dni zapore, ker se drzne prebivati v našem mestu, ne da bi se prijavila na magistratu.«

Slednjič me je načelnik uljudno odslovil in izrekel obžalovanje, da mi ne more postreči z naslovom. Obenem me je zagotovil, da bo nova stranka dobila vsaj 48 ur zapore, ker se ni prijavila na policiji.

Zapustil sem magistrat in šel dalje iskat nove stranke.

»Na davkariji vedo za vsakega, morajo torej tudi vedeti za novo stran-

1. Od deželnega odbora izvršeni nakup vodnih naprav med Mavčičami in Zbiljami, odnosno Mošami in Smednikom za znesek 190.000 K se naknadno odobri.

2. Deželni odboru se za nadaljevanje poizvedb in napravo načrtov v svrhu izrabe vodnih sil na Kranjskem za leto 1911 dovoli znesek 50.000 K.

3. Deželni odboru se naroča, da z vso energijo nadaljuje to akcijo in vse ukrene, kar more čimprej dovesti do realiziranja izrabe vodnih sil po deželi.

To je račun o res plodovitem delu, ki bo naši deželi odprlo čisto nov vir dohodkov in blagostanja in neizmerno povzdignilo industrijo ter stanje kmetijstva. Kakor se iz poročila jasno razvidi, je deželni odbor svojo nalogo dobro izpolnil in odločno nadaljuje svojo akcijo. Vsa liberalna natančevanja o tem vprašanju so brez podlage. S. L. S. v deželnem zastopu neustrašeno izvršuje svoj program, ki gre za tem, da se naša dežela kulturno in gmotno postavi med prve.

Davščina od prirastka na vrednosti nepremičnin.

(Govor poročevalca dr. Žitnika v seji kranjskega deželnega zbora dne 27. oktobra.)

C. kr. finančno ministrstvo je z odlokom z dne 14. septembra 1909 po c. kr. dež. vladah in namestništvih naznanilo deželni odbor, da hoče za leto 1910 deželam zvišati državne prispevke. V prvi vrsti naj bi se zvišal prispevek iz državnih dohodkov od žganja. Dalje je prepustilo deželam na prosto voljo, da zvišajo naklade na pivo na 4 krone od hektolitra in opozorilo na nov vir dohodkov iz davščine od prirastka na vrednosti zemljiških nepremičnin. Vladna predloga glede zvišanja žganjarine pa je ostala v državnem zboru doslej nerešena. Deželno naklado na pivo je deželni zbor zvišal na 4 K s sklepom z dne 1. svečana 1910, kateri sklep je stopil v veljavo dne 1. maja t. l. Za uvedbo davščine od prirastka na vrednosti nepremičnin je dež. odbor predložil načrt dotičnega zakona. Za uvedbo davščine od prirastkov na vrednosti, ki je zlasti pri zemljiških nastal večinoma brez posebnega truda in sodelovanja lastnikovega, govoré tehtni socialno- in finančno-politični razlogi. Ta davščina more omejiti špekulacijo z zemljišči, vplivati na hitrejšo zazidavo stavbišč in tako od pomoči pomanjkanju stanovanj ter odkazati primeren del od prirastka na vrednosti, ki si ga je doslej prilastal le posameznik, v splošno javno korist, zlasti dežele in občin.

V Nemčiji je ta davščina že jako razširjena, posebno v občinah. V Prusiji je na podlagi dotičnega zakona iz leta 1893 do konca leta 1907 vpeljalo to davščino 62 občin, na Saksonskem 34 občin itd. Bavarska zbornica je enak zakon sklenila leta 1908. Leta 1909 je finančni odsek nemškega državnega zbora izdelal načrt zakona, ki določa

državno davščino od prirastka na vrednosti nepremičnin. Ta načrt zakona je bil sicer z drugimi vred v tretjem branju odklonjen, obveljal pa je predlog, naj zveže vlade do 1. aprila 1911 predlože nov tak načrt, po katerem bi iznašal letni državni dohodek najmanj 20 milijonov mark.

Tudi angleška vlada je v svoj novi davčni načrt sprejela državno davščino od prirastka na vrednosti. (Increment value duty.)

V Avstriji zlasti večja mesta zahtevajo davščino od prirastka na vrednosti. Na shodu meseca novembra 1908 so na Dunaju odposlanci raznih mestnih občin sklenili tak načrt zakona, ki ga pa vlada iz posebnih vzrokov ni odobrila. Avstrijska vlada pa je že večkrat izjavila, da je ta davščina kot nov vir dohodkov za avtonomno upravo mogoča in potrebna, zlasti za dežele, ki so v velikih finančnih stiskah. Ne dá se tajiti, da imajo občine pravico do primerne deleža iz prirastka na vrednosti nepremičnin, ki je nastal vsled občinskih naprav. Na drugi strani pa ne smemo prezreti, da so tudi druge javnopravne korporacije, osebno država in dežele, s svojimi raznimi organizacijami in napravami bistveno povzdignile narodno gospodarstvo, zlasti trgovino in promet, ter tako pospešile vrednostni prirastek nepremičnin; torej se tudi tem korporacijam ne more in ne sme odrekati pravica, da so deležne donosa iz davščin od vrednostnih prirastkov.

Ta davščina višje javnopravne korporacije pa ima več prednosti; v prvi vrsti to, da se davščina od vrednostnih prirastkov v vseh občinah vpelje obvezno. S tem se prepreči v občinah boji krajevnih interesov in nevarnost, da bi se ta davščina udomačila le v mestnih občinah, ne pa tudi v sosednjih kmečkih občinah, koder so podobne razmere. Mesta rastejo in se širijo. Vsled tega tudi rastejo cene zemljiščem v obližju mest. Pa tudi po deželi se dviga vrednost zemljišč, zlasti vsled raznih novih in boljših prometnih zvez, za katere donajajo vedno večje prispevke dežele in država.

Ugovarjati bi mogel ta ali oni: Davščina od vrednostnega prirastka pri zemljiških je toliko časa krivična, dokler niso obdačeni tudi razni drugi konjunkturni dobički, n. pr. pri vrednostnih papirjih, diferencnih kupcijah itd. Obdačenje konjunkturnih dobičkov pa je mogoče le s posebnimi zakoni. Napredujoči razvoj davčnega sistema bode omogočil, da se s časom tudi razne druge skupine brez truda pridobljenih konjunkturnih dobičkov obdačijo in pritegnejo v službo javni koristi. Obdačenje vrednostnih prirastkov nepremičnin je tak korak, s katerim obdačimo konjunkturni dobiček, ki ga ima brez truda posameznik na račun skupnosti. Ravno špekulacija z zemljišči posebno v mestih in industrijskih krajih je na veliko škodo za javni blagor. Ker vsak človek potrebuje zemljišča, četudi le v obliki stanovanja in ker zemljišča niso raztegljiva, kakor testo, zato je zemljiški monopol dobičkaželjnih špekulantov ena naj-

večjih socialnih nevarnosti za človeško družbo. S socialno političnega stališča moramo torej le želiti, da se umazana špekulacija z zemljišči omeji s primereno davščino v splošni javni blagor.

Ravnatoko prazen je drugi ugovor, češ, da bi morali dosledno dobiti odškodnino tisti, ki imajo izgube pri zemljiških. S to davščino prispeva posameznik k stroškom javne uprave, in sicer le tedaj in v toliki meri, ako ima v gotovem času brez truda nad 10 odstotkov dobička in more torej še zadostiti svojim potrebam. Iz tega pa se ne izvira pravica posameznika, da bi mu javnopravne korporacije pokrivalo izgubo. Kdor ima primanjkljaj v svojem gospodarstvu ali prevzame n. pr. pasivno dedščino, more pač zahtevati, da se mu davek zniža ali odpiše, ne pa, da mu dežela ali država škodo, oziroma izgubo povrne. To načelo velja povsod glede davkov in davščin. Nadaljni ugovor je mogoč, da so zemljišča že itak preobremenjena in da je davščina od vrednostnega prirastka nekaka konfiskacija premoženja, torej v nasprotju s členom V. drž. tem. zakona z dne 21. decembra 1867, drž. zak. številka 142. — Tako sodijo isti, ki so sploh proti vsakemu obdačenju zemljišč in prezro, da se ta davščina zahteva le pri prostovoljni prodaji zemljišč in le tedaj, ako čisti dobiček po odbitih vseh stroških za melioracije (izboljšanje) zemljišč presega 10 odstotkov prvotne pridobitne vrednosti. Ta davščina tudi ne pomeni samovoljne konfiskacije lastnine, ki jo varuje državni temeljni zakon.

Ugovarja se tudi, da je uspeh te davščine jako dvomljive vrednosti, ker nimamo nobenih zanesljivih podatkov o donosu. Vlada res ni predložila v tem pogledu nobenih statističnih podatkov. Ta nameravana davščina je novost na davčnem polju, za katero vlada nima podatkov iz preteklosti, pa tudi ne zanesljivega merila za bodoči njen razvoj. Tudi nemška vlada ni imela za to davščino drugih podatkov, nego ugodne uspehe v posameznih občinah. In bavarska vlada je za svoj načrt navajala le posamezne vzglede v občinah, kateri priporočajo to davščino, dejanskega bodočega uspeha pa ne morejo izkazati.

Ta pomislek pa ni tako tehten, da bi ne napravili poskušnje za daljšo bodočnost. Letni donos te davščine se itak nikdar ne bode mogel natančno v številkah proračunati, ker bode vedno odvisen od nestalnih zemljiških prememb. Ravno to pa priporočajo obvezno davščino tudi za deželo in ne izključno za občine, da se tako bolje izravna različni donosa. Čeravno moremo torej računati na gotov večji donos te davščine šele v daljši bodočnosti, vendar ne smemo odlašati z ozirom na vedno rastoče deželne potrebščine in na gotovi razvoj javnih prometnih sredstev, industrijskih in drugih podjetij, ki zvišujejo zemljiško vrednost. Ako pa nimamo zakona, tudi ne moremo v bodočih konkretnih slučajih večje zemljiške vrednosti razumno uporabiti za javne namene.

Davščina od vrednostnih prirast-

kov je mogoča na dvojen način. Mogoče je zemljišča ceniti v določenih večletnih dobah ter obdačiti v vsaki dobi vrednostni prirastek. To bi bila direktna davščina. Take splošne cenitve pa se ne priporočajo vsled velikih tehničnih težav. Druga hiba takih cenitev bi bila, da bi se zahtevala davščina ob času, ko je zemljišče še vedno v rokah istega posestnika. Dobiček ni še zagotovljen, ker se more vrednost zemljišča tudi znižati. Taka konstrukcija zakona bi morala upoštevati tudi mogočo izgubo, kar bi povzročalo mnoge težave. Obdačenje zemljišča bi v tem slučaju večkrat prisililo lastnika do prodaje, kar bi le pospešilo mobilizacijo zemljišč. Zato se direktna davščina ne priporoča.

Boljša je indirektna davščina, kakor se predlaga v predloženem načrtu zakona. Predmet obdačenja je tudi za to davščino vrednostni prirastek, toda davščina se plača šele tedaj, ko je nepremičnina že prešla v druge roke in je realizovan vrednostni prirastek. Ta način obdačenja se je udomačil tudi v tujini.

Obdačil bi se vsak knjižni ali izvenknjižni prenos v deželi ležeče obdelane ali neobdelane nepremičnine ali deleža njenega, ako čisti vrednostni prirastek presega 10 odstotkov, izvzemši slučaje, navedene v §§ 2., 3. in 4., in sicer:

Cesar, država, dežela, cestni in zdravstveni in okrajni skladi, politične in davčne občine in njih deli, šolski okraji, javne šole, cerkve itd. Važna je tudi določba, da more deželni odbor dovoliti oprostitve te davščine zadrugam in društvom, ki grade cenena stanovanja, ako se deleži članov ne obrestujejo z višjo nego štiri odstotno obrestno mero.

Te davščine so dalje prosti vsi prenosi vsled smrti na dediče, prenosi zapuščinskih zemljišč na dediče in tiste, ki imajo pravico do dolžnega dela, prenosi od starišev na sinove, hčere, zete in sinahe ter med zakonskimi, zamena zemljišč za priročneje kmetovanje in zaokroženje, prenosi za zlaganje kmetijskih zemljišč in za očiščenje gozdnega sveta tujih osredkov.

Kako pa se bode določevala ali odmerjala ta davščina? To najbolje pojasni vzgled. Na primer: Jože Sever je imel zemljišče od 1. januarja 1901, ko je bilo to zemljišče vredno, recimo, 600 kron. To zemljišče Jože Sever danes proda Francetu Burji za 1000 kron. Torej bi iznašal kosmati prirastek na vrednosti tega zemljišča 400 kron. Jože Sever pa je od 1. januarja 1901 do prodaje izboljšal svoje zemljišče ali pa je vrednost zemljišča poskočila vsled novozgrajenega vodovoda, ceste, kanala ali drugih zgradb. Vse te stroške za izboljšanje in resnične izdatke za našete zgradbe sme Sever odšteti od kosmatega prirastka na vrednosti, torej v tem slučaju od 400 kron. Ako so ti stroški znesli 100 kron, je imel Sever čistega prirastka na vrednosti 300 K. Od tega čistega prirastka se še odšteje 10 odstotkov od prvotne vrednosti 600 kron, to je 60 kron. Ostane prirastka 270 kron ali 45 odstotkov, od katerih se odmeri davščina, in sicer v odstotkih, najmanj 5 in največ 25 odstotkov.

ko,« mislil sem si ter se napotil na davkarijo.

Gospodje na davkariji so bili pa še bolj prestrašeni, kakor oni na magistratu, ko so zvedeli, da je v Ljubljani nova stranka, kateri niso naložili še nobenega davka. Začeli so računati s svinčniki, katere so imeli za ušesi, koliko bi ta stranka morala plačevati davkov in doklad. Seštevali so skupaj razne vrste davkov in jih množili med sabo, da se mi je kar tema delala pred očmi. Slednjič so pa prišli do zaključka, da bo morala stranka plačevati jako veliko užitniškega davka, pridobninski davek se ji pa odpusti popolnoma. Med tem ko so gospodje računali in se posvetovali, sem stal jaz ob strani in se čudil njihovi modrosti. Slednjič je pa stopil nek gospod k meni in se mi zahvalil, da sem jim naznanil novo stranko, ki še ne plačuje nobenega davka.

Šel sem zopet na ulico in izpraševal dalje, na kogar sem zadel. Nek znan zdravnik za otroške bolezni, katerega sem nagovoril na ulici, mi je rekel, da bo s to stranko najbrže tako, kakor z azijsko kolero. Veliko se o nji govori, a nikjer se ne prikaže. Neka gospodična pa, katero sem tudi vprašal po novi politični stranki, mi je odgovorila, da bo najbolje, ako se v tej zadevi obrnem na coprnico v Kosezah.

»Meni je tudi ona pokazala mojega bodočega ženina,« dodala je gospodična.

Jaz imam trdo glavo in ako kaj sklenem, moram dognati do konca. Grem torej naravnost gori v Koseze k dotični ženski.

»Ali hočete, da vam prerokujem na desni ali na levi roki?« vpraša me čarovnica.

»Kakšen je pa razloček?«

»Leva roka je od ljubezni, desna pa od gšefta,« odvrne čarovnica.

»Torej dajte na desno roko,« odvrnem ter ji pomolim desnico.

Ženska vzame mojo desno roko v svojo, stisne mi molek v pest, prične nekaj mrmrati, odpre pest in potem prerokuje iz potez, ki so se mi na dlani naredile od molka:

»Vi iščete neke družbe, katere ni najti niti na policiji, niti na davkariji.«

»To ste uganili,« rečem, »a sedaj še povejte, kje in kako naj jo najdem?«

»Obujte se v sedemmiljske čevlje in na glavo si povežite čudovito kapo, kateri se pravi po nemško 'Tarnkappe', ki človeka nevidnega stori v žepe si nasujete praprotnega semenja, ki ima to čudovito moč, da človek razume, kar živali govore. Potem pa pojdite v šentjanževi noči...«

Meni se je pričelo vrteti v glavi in obhajati nevolja...

»Saj nisem prišel vprašat,« pretrgal sem jo, »kako bi zvedel, kaj živina govori, ampak kje je nova in najmodernejša stranka slovenska.«

Starka se pa ni zmenila in je nadaljevala:

»V šentjanževi noči morate prehoditi v sedemmiljskih čevljih sedem gor in sedem dolin in slednjič boste zadel tam za turškimi gričem na dva srbska vola, ki se bošta pogovarjala med sabo...«

Meni je postalo pa že preneumno. Vrgel sem ženski nekaj desetice, potem

jo pa ubral iz Kosez dolj po Šiški nazaj proti Ljubljani.

»Tako po ceni pa le ne odneham,« mislil sem si med potom. »Poskusiti moram prav vse do zadnjega. Vse novice našega mesta se stekajo skupaj v kavarni in vse, kar človek potrebuje, izve pri marmornatih mizicah. Morda se mi tudi posreči zvedeti tukaj kaj o novi stranki.«

Vstopim torej v kavarno »Union«. Kjer sem zagledal pri mizici sedeti troje oseb, sem takoj prisedel še jaz in začel povpraševati po novi stranki. Od vseh strani sem lovil na uho besede, proti vsem kotom sem obračal oči, a nove stranke nisem našel nikjer. Gostje so mnogo o nji govorili, kajti bila je moderna in naa dnevnem redu, toda bližnjih podatkov mi ni zamogel podati nihče. Niti njenega pravega imena nisem mogel zvedeti. Nekateri so mi rekli, da se imenuje narodno-radikalna, drugi da narodno-socialna stranka; tretji so jo imenovali stranka mladih, zopet nekdo drug jo je imenoval stranka resnega dela in je zatrjeval, da je to videl v njenih poselskih bukvicah.

Slednjič mi je svetoval nekdo, naj se obrnem naravnost na gospoda Križkraža, ki mi bo vedel pojasniti najboljše.

»Kje pa dobim gospoda Križkraža?« vprašam.

»Njega pa ni težko dobiti,« mi odgovori, »ker on je povsodi.«

Grem torej iskat gospoda Križkraža. Toda on je bil pijan, da ni ničesar vedel. Vprašal sem njegovo gosposidnjo, kedaj se bo iztreznil, in od-

govorila mi je, da čez tri dni, a samo toliko, da napiše polo papirja, potem se pa vpijani na novo.

Slednjič sem stopil k gospodični blagajničarki ter jo nagovoril:

»Cenjena gospodična! Pri vas se stekajo novice cele prestolnice slovenskega naroda in v vaši kavarni se zbira javno mnenje vesoljnega našega meščanstva. Ali ste morda kaj slišali, kje se nahaja stranka resnega dela?«

»Jaz sicer ne vem, ker s tem nisem imela stike še nikdar, toda tu imamo telefon in lahko povprašate,« odvrne mi gospodična prijazno.

»Toda kam naj telefoniram?« vprašam nesmelo.

»Vas bom pa jaz zvezala,« odvrne gospodična še uljudneje in stopi k telefonu.

Kmalu je pozvonilo in nek močan glas me vpraša:

»Kdo tam?«

»Hotel 'Union', odvrnem.

»Ali potrebujete lokaja?«

»Ne!«

»Natakarja?«

»Tudi ne!«

»Deklo za vse?«

»Tudi ne! Prosim, s kom govorim?«

»S posredovalnico za delo.«

»Oprostite! To je pomota. Jaz iščem stranko resnega dela.«

»Take stranke pa pri nas ne poznamo. Z Bogom!«

Tako sem ostal zopet na suhem

Ako se vrednost zviša za manj nego 10 odstotkov, to je, če čisti prirastek vrednosti ne presega 10 odstotkov, sploh nihče ne bode plačal te davščine. Če pa se vrednost zviša za več nego 10 odstotkov do vstetih 15 odstotkov, potem plača prodajalec 5 odstotkov od čistega prirastka in za vsakih 5 odstotkov višje vrednosti zemljišča 1 odstotek več. Torej 6 odstotkov pri povišku vrednosti za več nego 15 do 20 odstotkov, 7 odstotkov pri povišku vrednosti za več nego 20 do 25 odstotkov, 8 odstotkov pri povišku vrednosti za več nego 25 do 30 odstotkov itd. do 25 odstotkov pri povišku vrednosti za več nego 110 odstotkov. To je zadnja meja.

Ker smo gori rekli, da se je Severjevo zemljišče zvišalo v vrednosti za 270 kron ali 50 odst., plačal bi davščine 11 odstotkov od čistega prirastka 270 kron, to je 29 kron 70 h, ako se ne upošteva, koliko časa je bilo to zemljišče v Severjevi posesti. Zakon pa dalje določa, da se ta davščina še zniža, in sicer za 5 odstotkov, ako je bila posestna doba daljša nego 5 do 10 let; za 10 odstotkov, ako je bila posestna doba daljša nego 10 do 15 let; za 20 odstotkov, ako je bila posestna doba daljša nego 15 do 20 let; za 30 odstotkov, ako je bila posestna doba daljša nego 20 do 25 let; 40 odstotkov, ako je bila posestna doba daljša nego 25 do 30 let; za 50 odstotkov ali za polovico, ako je bila posestna doba daljša nego 30 let.

Če je torej imel Sever zemljišče v posesti od 1. januarja 1901, zniža se mu davščina za 5 odstotkov (od 29 K 70 h), to je za 1 K 49 h. Plačal bi torej 28 K 21 h. Ko pa bi Sever imel v posesti to zemljišče že 20 let, znižala bi se mu davščina za 20 odstotkov, to je za 5 K 94 h, in bi plačal le 23 K 76 h. In ko bi Sever imel to zemljišče v posesti nad 30 let, znižala bi se mu davščina za 50 odstotkov in bi plačal le 14 K 85 h. Ta davščina od čistega prirastka 300 K je pač neznatna, če se pomisli, da je brez posebnega truda napravil lep dobiček, ker so mu bili pri odmeri davščine od prirastka odšteti že vsi stroški.

Naglašati moramo, da je ta davščina v prvi vrsti naperjena proti spekulantom, ki iščejo pri razkosavanju zemljišč previsoke dobičke. Zato bode skušal vsak pameten prodajalec zemljišča pri pogodbi zveči to davščino na kupca. Če bode za kupca zemljišče posebne vrednosti, bode tudi rad prevzel razmerno nizko davščino.

To davščino bode odmerjal deželni odbor. Polovica te davščine se bode stekala v deželni zaklad, polovica pa v blagajno tiste občine, v kateri leži prodano zemljišče. Torej bodo tudi občine imele nekaj novih dohodkov, od katerih se jim bode odštelo 5 odstotkov za stroške, ki jih bode imel deželni odbor pri odmerjenju in pobiranju davščine. Nekateri se boje, da utegnejo biti stroški razmerno visoki. Prepričani pa smo, da se bode deželni odbor skušal na lep način pobotati s strankami, preden bi se poslužil sodne cenitve. Sicer pa se bode mogla stranka proti plačilnemu nalogu pritožiti v 30 dneh, ako bi se ji po pomoti ali iz drugih dokazanih vzrokov odmerila previsoka davščina. Če pa skušnja dokaže, da zakon ne odgovarja svojemu namenu, more ga deželni odbor vsak čas predrugačiti ali razveljaviti. Načelo zakona pa je

pravično, to so priznali govorniki vseh treh strank v deželnem zboru.

Občinski red in občinski volilni red za vojvodino Kranjsko.

Priredila dr. L. Pogačnik in dr. Ferd. Tomažič. Cena 80 vin. **Občinski red in občinski volilni red za stolno mesto Ljubljano.** Priredila dr. Ferd. Tomažič in dr. Lovro Pogačnik. Cena 80 vinarjev. Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. Obe knjižici sta skozi in skozi avtentični, prirejani na najmerodajnejšem mestu in torej v vsakem oziru zanesljivi, obsegata ne samo vse novo uveljavljene določbe, ampak tudi vso stvarino iz starega zakonika, ki ostane še nadalje merodajna. Iz uvoda povzamemo sledeče:

Zakon z dne 17. oktobra 1910, dež. zak. št. 32 je mnogo važnih določil dosedanjega občinskega reda in občinskega volilnega reda za deželo **bistveno izpremenil.** Ker ta zakon odreja ob enem tudi za celo deželo nove občinske volitve, postala je ročna izdaja celotnega občinskega zakona neobhodno potrebna.

Dosedaj je prvotni občinski zakon za Kranjsko z dne 17. februarja 1866, dež. zak. št. 2, doživel delne izpremembe po zakonih z dne 15. oktobra 1868, dež. zak. št. 13, z dne 23. avgusta 1876, dež. zak. št. 15, z dne 10. aprila 1881, dež. zak. št. 7, z dne 15. januarja 1882, dež. zak. št. 8, z dne 11. maja 1888, dež. zak. št. 14, z dne 21. avgusta 1888, dež. zak. št. 23 in po prvonavedenem najnovejšem zakonu.

Pri ureditvi smo se držali sledečih načel:

Izpuštili smo vsa dosedaj razveljavljena določila označenih zakonov in uredili vsa določila v enoten sistem, uvedli smo enotno terminologijo v smislu novel in odpravili kričeče slovnične napake, držali smo po možnosti prvotnega besedila; vse to pa le v kolikor je bilo za jasno umevanje zakona potrebno, ne da bi bili zmisel določil le količkaj izpremenili. Posebno besedilo mnogih določil zakona iz leta 1866 je bilo naravnost nerazumljivo.

Upamo, da smo ustregli s tem posebno praktičnim potrebam županstev, občinskih odborov, društev in posamičnikov, za katere je bila taka izdaja že pred najnovejšim zakonom skrajno potrebna.

Izdajateljstvo.

„Slovenska Straža.“

Glavni odbor »Slovenske Straže« ima sejo prihodnji četrtek, 3. novembra, v »Katoliški Tiskarni« v Ljubljani. Začetek točno ob dveh popoldne. Gg. odbornike izven Kranjske, Kranjske in ljubljanske prosimo, da pridejo vsi do zadnjega k seji, ki bo zelo važna. Dnevni red stoji v vabilih. Oni gospodje, ki so dobili okrožnici »Vse za rešitev naše zemlje« in »Naš dom«, naj se blagovolijo vdeležiti seje ali pa svoje nasvete poslati pismeno.

Še mnogo odgovorov nam manjka na našo okrožnico glede papirja. Prosimo za odgovor vsaj do Vseh svetih, ker pride rezultat pred sejo glavnega odbora. **Blagovolite v korist obmejnim**

Slovenecem žrtvovati nekoliko trenutkov za odgovor.

Ali se Mohorjani ne spomnijo več »Slovenske Straže«?

Narodnoobrambni vestnik izide prihodnjo soboto z zelo zanimivo vsebino v 16.000 izvodih. Poleg člankov prinese tudi izkaze darovanih knjig in znamk.

Kateri naš somišljenik še nima vžigalic v korist obmejnim Slovencem? Zahtevajte, širite jih povsod!

Prosimo novih darov, novih zbirk v korist »Slovenski Straži«. Spominjajte se »Slovenske Straže« ob veselicah in žalostnih prilikah.

Deželni zbor kranjski.

XXXII. SEJA KRANJSKEGA DEŽELNEGA ZBORA DNE 28. OKTOBRA.

(Dopoldanska seja.)

Starovrhniški vodovod.

(Poročevalec Povše.)

Finančni odsek predlaga: V pokritje stroškov za starovrhniški vodovod se občini Vrhnika dovoljena 20 odstotna deželna podpora od proračunjenega zneska 33.000 kron naknadno zviša na 30 % od gradbenih stroškov 35.076 K 80 vin.

Se sprejme.

O dovolitvi višjih nego 20 % priklad za cestne namene.

Finančni odsek predlaga: Deželni odbor se pooblašča, da onim okrajnocestnim odborom, kateri bodo pravredno dokazali, da z 20 % prikladno morejo izhajati, dovolji za i. 1911 tudi višje, vendar pa ne 50 % presegajoče priklade na vse neposrednje davke z dokladami vred. izvzemši osebno dohodnino.

Sprejeto.

Prošnja »Obrtno-kreditne zadruge v Ljubljani« za posojilo.

Finančni odsek predlaga: Prošnja »Obrtno-kreditne zadruge v Ljubljani« za posojilo se odstopa deželnemu odboru z naročilom, da zadrugi dovoli primerno podporo iz razpoložljivega kredita za obrtne namene.

Pri debati se oglasi dr. Triller, ki se izjavi zoper vsako podporo in označi obrtno-kreditno zadrugo za strankarsko podjetje.

Pri glasovanju se sprejme predlog odsekov.

Prošnja občine Dobrunje za nadaljni prispevek v pokritje regulacijskih in obrambnih zagradb ob Ljubljani.

(Poročevalec dr. Žitnik.)

Finančni odsek predlaga: Prošnja občine Dobrunje za nadaljni prispevek v pokritje regulacijskih in obrambnih zagradb ob Ljubljani se odstopi deželnemu odboru s pooblastilom, da prošnji po možnosti ugodí. Ob enem se naroča deželnemu odboru, da ponovi prošnjo na c. kr. deželno vlado za državno podporo.

Sprejeto.

Ustanovitev mesta živnozdravnika za sedna okraja Višnjagora in Žužemberk.

(Poročevalec Povše.)

Upravni odsek predlaga: Prošnja se odstopa deželnemu odboru z naročilom, da zagotovi prispevek navede-

nih okrajev ter potem priskrbi živno zdravnika za ta okraja.

Se sprejme.

Prošnja županstev občin: Iška vas, Išna loka in Tomišelj za uravnavo Iške.

(Poročevalec Povše.)

Upravni odsek predlaga: Prošnja se odstopa deželnemu odboru z naročilom, da odredi ogled te vode po svojem deželnem tehniku ter na podlagi izvršenih obravnava ne le z interesi, ampak tudi z glavnim močvirskim odborom odredi izdelavo načrtov potrebnih za to uravnavo ali po deželnem stavbnem uradu ali po državnem uradu za uravnavo hudournikov v Beljaku.

Se sprejme.

Prošnja županstev Domžale, Ihan, Dol in Dovsko za uravnavo Kamniške Bistrice.

(Poročevalec Povše.)

Upravni odsek predlaga: Prošnja se odstopa deželnemu odboru, da z ozirom na dejansko vsestransko uradno priznano nevarnost, ki preti po tej vodi zemljiščem, ležečim ob tej dereči vodi, z vso skrbnostjo deluje na to, da ministrstvo brez vsakega odlašanja zakonski načrt, ki je od deželnega odbora že davno predložen v pregled, vrne s svojimi pripomnjami, da se more deželni zbor o njem posvetovati in ga prirediti za Najvišje odobrenje, da se toliko nujna uravnava brez vsakega zavlačanja vendar že prične izvrševati.

Se soglasno sprejme.

Prošnja županstva Krško za podporo pri preložitvi ceste Senuše—Ravno.

(Poročevalec Hladnik.)

Upravni odsek predlaga: prošnja se odstopi deželnemu odboru, da iz kredita, določenega za popravo občinskih cest podeli primerno podporo, če se je prepričal o potrebi in važnosti te ceste.

Sprejeto.

Prošnja zdravstvenega okrožja v Novem mestu za podporo cesarice Elizabete ženski bolnici.

Finančni odsek predlaga: V delno pokritje primanjkljaja za l. 1911 se zdravstvenemu zastopu novomeškemu dovolji 5400 kron.

Sprejeto.

Prošnja Salezijancev za podporo.

(Poročevalec grof Margheri.)

Poročevalec priporoča predlog odsekov: 1. da se Salezijancem na Rakovniku za leto 1911 dovoli podporo 5000 K in da se 2. naroča deželnemu odboru, da predloži motiviran predlog, kako bi se tudi v prihodnje mogla Salezijancem zagotoviti stalna podpora.

Sprejeto.

Prošnja vpokojenega nadučitelja A. Javorška.

(Poročevalec grof Margheri.)

Odsek predlaga prošnjo poslati dež. odboru, ki naj stavi svojčas motiviran predlog.

Sprejeto.

Prošnja vpok. nadučitelja I. Maierja.

(Poročevalec grof Margheri.)

Odsek predlaga, da se prošnja za zvišanje pokojnine odkloni.

»No, gespud placrespehtar, kuku je iz Trstam?«

»Pejd se sulit ti in pa Trst!« in je odgovuru na moj uludn uprašajne gespud placrespehtar in se pu brad pugladu.

»Za kua b se mogu jt jest sulit? Sej sa bli u Trste; a ne?«

»I, sevede sm biu! Kua pa je pol?«

»No; a se jm je kej prlegu tist argentinsk mesu, ke sa ga šli ke pukusat?«

»Pejd se šenkat sulit! Kdu u pa jedu tista kulubocja in ja pu vro še dragu plačvou in se še zaina vretapa-

vu? Jest sm s pustu iz dumačga mesa en rostpratl nardet, pa sm se ga iz apetitam najedu.«

»Za kua pa pol taka larma v Iblan zavle te argentinske kulubocje, kokr sa rekel? Za kua pa pol sklicujeja mladini in sucjaldemokratari tiste shode in se dereja za ta kulubocja?«

»Viš, Pepe, tega pa ti na zastopeš, če s prou bulš pulitkar, kokr usi leberaln deželni puslanci. Argentinsk mesu morma dubit u Iblana, če se usi štrik putrgaja, pa če ga prou jedl na uma.«

»Pol je pa vs ta upitje čez dragina mesa sam en flonc.«

»Kua pa družga!«

»Za kua se pa pol raj čez dragina kvarterju na derete, b vam več zalegl; ke kvarteri sa res čez usa mera dragi u Iblan. Tu b biu štof, ne pa mesu!«

»Viš, Pepe; tu je naša pulitka! Če se uma mi čez dragina kvarterju gor držal, uma še pr mestneh vultvah tku salamihsk skus padl, de se na uma nekol več pubral; ke hišn pusestniki b nam tu zamerl in nam nekol več na udupstl.«

»Tku vam uja pa kmeti zamerl, ke jm čte še tisteh par kronc pužrt, ke jh zdej redeja.«

»Kaj kmeti! Kmeti nas tku žive na morja videt in naš kandedati na kmeteh zmeri pugureja du frementa in kmeti še na prašaja, a sa te kandedati zavarvan al neta

»Tu je že res, al neki pravice more bt pa use glih na svet — — —«

»Sej glih tu je pravica — — —«

»Nekar m u beseda na segite, gespud placrespehtar! Vi tku dost naputrebnga našlebedrate; za kua b pa pol men na pustl enkat pametn guvort?«

»No, le guvor!«

»Kašna pravica je tu, če en praudn dohtar, ket je pr en glih gespud dohtar Švigl, ke je sam tku drah, de ga Vindišar še zdej puzabt na more, srumake heca na še več srumake kmete in upije čez dragina mesa, ke vnder tist srumaki, ke se teh shodu, ke jh dohtari sklicujeja in pa tisteh sucjaldemokratarskeh shodu udeležujeja, mesu sam na soj gud jeja, al pa še tekat ne in zatu dragine mesa tud občutet na morja. Če se pa dohtarjem in prefesarjem zdi mesu predrah, nej pa tud tku nardeja, ket delaja reveži in jeja mesu sam na sojga gudu dan, pa u use dobr in mesu se u še pucenu.«

»Tu maš prou, Pepe; pumislit pa morš, de se edn, če se putapla, prime za usaka bilka, nam in sucjaldemokratarjem je pa zdej ta bilka holt argentinsk mesu — — —«

»Le putrpitje, gespud placrespehtar; sej še nism fertik! Srumaki du zdej nisa jedl dumačga mesa, zatu tud uđ zdej zanaprej na uja jedl argentinskoga, če u prou pr kil en groš cnej. Argentinsk mesu uja jedl sam tist ide.

ke sa du zdej lohka jedl dumačga in ga tud lohka plačal; jedl ga uja pa samu iz ferbca in pa ke u neki pusebnga, kokr použi; ne pa zatu, če u en groš cnej. Če u pa ta mesu enkat neki navadnga pr nas, ga še ps na u puvohu. Al tekat, gespud placrespehtar, tekat pa tud dumač mesu na u tku lohka za dubit, če u pa za dubit, u pa drah ket žefran, ke kmeti na uja naputrebng redil žvine. Sevede, du tega na u nekol pršlu in argentinsk mesu na u pr nas nekol neki navadnga. Puvem pa tu sam zatu, de ute sprevidl, kašn loleti de ste leberalci in sucjaldemokratari, ke tešete u neki, ke je ena uslarija, nej se že ubrne tku al pa tku. Kokr sm reku: mesa srumaki na jeja in tku tud te dragine na morja ubčutet; tist ke maja kej pud paucem, se pa tud lohka zdržeja mesa; če se ga nečja zdržat, naj ga pa plačaja, sej ga lohka. Zdej pa puglejmja kvarterje! Kvarter more mt usak člouk, pa nej u še tak revež; če kdu nima kvarterja, ga ujameja in zapreja, kokr sa glih un teden luvil pu murost take, ke sa bli brez kvarterja.

Na vem se pa spount, de b že kerkat kerga zaprl. Še tekat ne, ke je biu gespud Ivan Hribar iblansk žepan, zatu če ni jedu mesa. In, gespud placrespehtar; kvarter je tista pika, ke se je nardila bel Iblan na jezik in ta pika je treba udrť, če nečma jt usi cegrund. Kvarteri sa tku dragi, de kdur nima

Gangl se zavzame za prošnjo. Poročevalec opozarja, da je ta stvar že bila pri upravnem sodišču definitivno rešena.

Predlog odseka se sprejme. Seja se prekine in nadaljuje popoldne ob 4. uri.

Pogozdovanje.

(Poročevalec Schollmayer.) Utemeljuje predlog odsekov, ki predloži poseben zakonski načrt glede na pogozdovanje takih zemljiških parcel, ki jih po gozdnom zakonu ni dolžnost pogozditi.

Pri glasovanju se zakon sprejme.

Zgradba in vzdrževanje mosta pri Zagorju ob Savi.

(Poročevalec Povše.)

Finančni odsek predlaga: Zadrugi za zgradbo in vzdrževanje mostu čez Savo pri Zagorju se dovoli podpora 2000 kron.

Sprejeto. X X X

(Popoldansko nadaljevanje.)

Deželni glavari otvorijo sejo ob 4. uri popoldne.

Vložen je sledeči

Nujni predlog poslancev E. Jarca in tovarišev glede na ohranitev spomenikov in varstvo domačije.

Ker se prebogostokrat dogaja, da prehajajo prazgodovinske izkopenine kakor tudi drugi zgodovinski spomeniki iz Kranjske dežele v druge kronovine in celo v inozemstvo, pa proti temu deželna uprava ne more ničesar storiti, ker se ni postavila, ki bi zabranjevala tak izvoz, dalje, ker je nujno potrebno, da zakonito zavaruje dežela zgodovinske spomenike sploh ter da se ohranijo naše prirodne lepote in značilno lice naših vasij, trgov in mest, predlagamo:

Deželni zbor skleni sledeče:

1. Deželnemu odboru se naroča, da naj izdela čimprej zakonske načrte a) za varstvo izkopenin, b) za ohranitev zgodovinskih spomenikov sploh in c) za varstvo prirodnih lepote in značilnega lica naše dežele. V te zakonske načrte se naj sprejme določilo, da deželni zakoni prenehajo, ako se uveljavijo dotični državni zakoni.

2. Predno predloži deželni odbor dotične zakone deželnemu zboru, naj zasliši mnenje centralne vlade o izdelanih načrtih.

Temu predlogu se priznaja nujnost v zmislu § 25. poslovnika. Predlog se odkazi upravnemu odseku, ki naj o njem čimprej poroča.

Na današnjem dnevnem redu so važnejše predloge te:

Zakonski načrt glede uvedbe obli-gatoričnih občinskih posredovalnih uradov (mirovnih sodišč),

predlog glede zgradbe nove deželne hiše,

zakonski načrt glede uvedbe davka od izvrševanja lovske pravice,

poročilo deželnega odbora o uspehu študij in osnovnih del v zadevi ustanovitve hidroelektričnih central, ki smo je priobčili v današnjem uvodnem članku.

saj stu gulinarju na mesec, na more u Iblan stanvat, še u keudre ne. Kulk pa je takeh, de maja pu stu gulinarju na mesec, gespud placrešpehtar, kulk? Jest mislem da prou mal, puseba med succaldemokratarjem b jh lohka na prste sešteu. Usi ta druh pa morja jt u kvarter vn, čezdali bl vn, tku de sa jh zrnin že clu du pud Krima. In ke use vn teši in more vn tišat, sa začel že tud uzuni kvarterje dražit. Pr usm je sam še sreča na vaš agetaci prot dumačmo mese tu, de ute na kmetch žvinareja uničil, žvau iz štal pregnal in tku u teh štalah za ldi plac prpraul.»

»Pepe, ti maš pa uči ket jastreb; tku videš deleč naprej —«

»Oho, prjatu; sej tud vi niste glih tku slepi, ampak žleht ste; slepi sa le tist srumaki, ke vas puslušaja in cap-laja za vam in na vaše shode, kokr cap-laja teleta za kravam u mesnica. Srumaki zdej hodja na shode in se špete-rajja za tu, de uja lohka ta bugat bl pu cen rostpratne jedl, sami jh tku na uja mogli, pa če cela argentinska menežari-ja u Iblana prpeleja. Bugatini se jm pa lepu u pest smejeja in jh iz pudraž-vanjam kvarterju rineja vn na kmete. Zjoku b se člouk nad takem teleba-nem, ke verjameja več čvekajn zape-liucu, kokr pa lastn pamet; zapeliuce, ke reušna in naumnast drugeh izku-rišaja u soja ne, b pa iz kurabačam na-žgau

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

Začne se z

resolucijo Slomškove družinice za Gorenjsko.

(Poročevalec grof Margheri.)

Resolucija Slomškove Zveze za Gorenjsko v svrhu regulacije učiteljskih plač se izroči deželnemu odboru. Brez debate sprejeto.

Prošnja strokovnega učitelja Rudolfa Zdolška.

(Poročevalec grof Margheri.)

Prošnja strokovnega učitelja Zdolška, da se mu v državni službi prebita službena doba vračuna v pokojnino, se zavrne, ker vprašanje še ni akutno in ni še stopil v trajni pokoj.

Brez debate sprejeto.

Prošnja nadučitelja K. Gašperina.

(Poročevalec grof Margheri.)

Prošnja nadučitelja v pok. K. Gašperina, da se prizna 25 % draginjska naklada njegovi hčeri, se odkloni. Govori Gangl, ki predlaga, da se prošnji ugodi.

Ganglov predlog se odkloni, sprejme pa odsekov.

Različne prošnje za povišanje pokojnine.

(Poročevalec grof Margheri.)

Različne prošnje za nekatere deželne uslužbenice, oziroma njihove vdove, da se jim poviša penzija, se rešijo tako, da se deželni odbor pooblasti jim ugoditi, v kolikor so po potrebi prosilcev upravičene in vpoštevanja vredne, toda tako, da se ne prekorači vsota 2000 kron.

Pegan predlaga dodatno resolucijo, da se vpoštevaljo v prvi vrsti neki pazniki prisilne delavnice.

Sprejme se odsekov predlog in resolucija dr. Peganova.

Ograje in meje pri pašnikih.

(Poročevalec Piber.)

Poročevalec opozarja na to, kako je potrebna postava glede dolžnosti za napravo in vzdrževanje ograj ob mejni skupnih pašnikov, kakor jo imajo na Tirolskem v korist živinorejstva. Odsek predlaga, da deželni odbor tak zakon izdela.

Se sprejme.

Uvrstitev v litijskem okraju ležeče občinske ceste Litija—Kresnice—Slapnica med okrajne ceste.

(Poročevalec Povše.)

Upravni odsek predlaga: V cestnem okraju litijskem ležeča občinska cesta, ki se odcepi od deželne ceste Litija—Pljuska v Litiji in pelje po desnem bregu Save do Slapnic, kjer se stika z okrajno cesto Zalog—Ljubljana, se uvrsti v kategorijo okrajnih cest. Deželnemu odboru se naroča ta sklep izvršiti.

Pri debati govori Višnikar, ki pa ne stavi nobenega predloga. Za predlog odseka glasujejo razun dveh liberalcev (Višnikar in Triller) vsi.

Preložitve okrajne ceste Doberniče—Mirna Peč v delni progji Vrbovec—Kal.

(Poročevalec Povše.)

Upravni odsek predlaga: Preložitve okrajne ceste Doberniče—Mirna Peč v delni progji Vrbovec—Kal po predloženem in od deželnega stavbnega urada popregledanem načrtu po varianti A v dolžini 1728 m in proračunanim znesku 19.000 K se odobri in okrajnocestnemu odboru dovoli deželni prispevek v izmeri 33 % potrebščine do najvišjega zneska 6300 K. Priloženemu načrtu zakona o tej okrajnocestni preložitvi se pritrudi. Deželnemu odboru se naroča, da v zmislu predpisa § 22. zakona z dne 28. julija 1889, dež. zak. št. 17, popraša oblasti, povzročijo predložitev načrta zakona v Najvišje potrjenje in končno poskrbi, da se odobrena cestna preložitve izvrši čimpreje.

Pri debati se oglasi Dular, ki pozdravlja odsekov sklep.

Zakonski načrt se sprejme.

Uvrstitev v občini Erzelj pri Vipavi ležeče občinske ceste od mosta na Grščaku do manške deželne ceste med deželne ceste.

(Poročevalec Povše.)

Upravni odsek predlaga: V občini Erzelj cestnega okraja Vipava ležeča 750 m dolga, od kranjsko-primorskega mejnega mostu »Na Grščaku« do stika z manško deželno cesto vodeča občinska cesta se uvrsti med deželne ceste. Priloženi zakonski načrt se odobri. Deželnemu odboru se naroča, da poskrbi za predložitev zakonskega načrta v Najvišjo sankcijo.

Se sprejme.

Uvrstitev v kamniškem okraju ležeče ceste »Korenova pot« med okrajne ceste.

(Poročevalec Povše.)

Upravni odsek predlaga: V cestnem okraju kamniškem ležeča občinska

cesta »Korenova pot«, ki se cepi na južnem koncu vasi Podgorje od deželne ceste Kamnik—Kranj in vodi proti Šmarci ter se tam spaja z deželno cesto Kamnik—Trzin, se uvrsti v kategorijo okrajnih cest. Kamniški okrajno-cestni odbor sprejme imenovano cesto v svojo oskrb takoj, ko jo tisti, ki so dosedaj dolžni vzdrževati jo, dobro popravijo in nasujejo. Deželnemu odboru se naroča, da za izvršitev tega sklepa potrebno ukrene.

Se sprejme.

Uvrstitev v cestno-skladovnem okraju kamniškem ležeče občinske ceste Radomlje—Homec—Dob—Rova med okrajne ceste.

(Poročevalec Povše.)

Upravni odsek predlaga: V kamniškem cestnem skladovnem okraju ležeča občinska cesta, ki se cepi v Radomljah od okrajne ceste Homec—Dob in vodi proti Rovi do križišča na Kolo-vec, se uvrsti med okrajne ceste. Okrajno-cestni odbor sprejme omenjeno cesto v svojo oskrb takoj, ko jo spravijo tisti, ki so bili doslej dolžni jo vzdrževati, v primeren stan. Deželnemu odboru se naroča, da za izvršitev tega sklepa potrebno ukrene.

Se sprejme.

Uvrstitev občinskih cest 1. Vrzdenec—Suhil Dol in 2. Polhov Gradec—Zalog v cestnem okraju Vrhnika, dalje občinskih cest 3. Žvirče—Lazina, 4. Dolenja Ajdovica—žuzemberška deželna cesta z odcepom Sadinja vas—Dvor in 5. Šmilhel—žuzemberška deželna cesta v cestnem okraju žuzemberk, med okrajne ceste.

(Poročevalec Povše.)

Upravni odsek predlaga: V cestnem okraju vrhniškem ležeča a) občinska cesta, ki se stika v vasi Vrzdenec z okrajno cesto Horjulj—Vrzdenec in pelje do meje cestnega okraja v Suhem Dolu, b) občinska cesta, ki se stika v vasi Polhov Gradec z okrajno cesto Vič—Dobrava—Polhov Gradec in pelje v Zalog; v cestnem okraju žuzemberškem ležeča: a) občinska cesta, ki se odcepi v vasi Žvirče od stružke okrajne ceste in pelje preko Preval in Pleša v vas Lazina do stika z občinsko cesto Lazina—Smuka, b) občinska cesta, ki se spaja v vasi Dolenja Ajdovica s staro občinsko cesto in pelje skozi Srednji, Mali Lipovec in Sadinjo vas do stika z deželno cesto Novo mesto—Ljubljana, z odcepom od Sadinje vasi na Dvor, c) občinska cesta, ki pelje od cerkve v vas Šmilhel do stika z deželno cesto Novo mesto—Ljubljana, se uvrsti med okrajne ceste. Deželnemu odboru se naroča, da ta sklep izvrši.

Se sprejme.

Uvrstitev občinske ceste, ki se odcepi od vasi Dovje od Podkorenske državne ceste in pelje preko mostu skozi vas Mojstrano do cementarne, med okrajne ceste.

(Poročevalec Piber.)

Upravni odsek pritrdi poročilo deželnega odbora, zatorej predlaga: Okroglo 1270 m dolga občinska cesta, ki se odcepi od vasi Dovje od Podkorenske državne ceste in pelje preko tam obstoječega mostu čez Savo do ondotne cementarne, se uvrsti med okrajne ceste. Sprejeto.

ZAKONSKI NAČRT O OBČINSKIH POSREDOVALNIH URADIH.

(Poročevalec Hladnik.)

Deželni odbor je izdelal 40 paragrafov obsegajoč zakon, da se uvedejo po državnem okvirnem zakonu iz leta 1907 na Kranjskem obli-gatorični občinski posredovalni uradi, oziroma mirovna sodišča, da se omeje pravde.

Deželni odbor predlaga deželnemu zboru:

Občinski posredovalni uradi so bili na Kranjskem doslej urejeni z zakonom z dne 11. maja 1873, kateri se je opiral na državni okvirni zakon z dne 21. septembra 1869.

Na ti zakoniti podlagi pa še občinski posredovalni uradi niso mogli uspešno razviti vsled premnogih pomanjkljivosti in nepopolnosti navedenih dveh zakonov, katere so bile obrazložene visokemu deželnemu zboru že v poročilu z dne 2. avgusta 1898 iz leta 1897.

Novi državni okvirni zakon z dne 27. februarja 1907 je razširil delokrog občinskih posredovalnih uradov in tudi sicer odpravil glavne pomanjkljivosti in nepopolnosti te institucije.

Predstojeci zakonski načrt se naslanja na navedena državna okvirna zakona. Po tem načrtu se imajo na Kranjskem uvesti obli-gatorno občinski posredovalni uradi s polno kompetenco, katero jim daje zadnji državni okvirni zakon.

V smislu zgoraj citiranega poročila deželnega odbora iz leta 1898 je

seveda tudi ta zakonski načrt še nepopolen in pomanjkljiv v tem, da z civilno-pravne zadeve ni uvedena obli-gatornost in da pri spravnem poskus v kazenskih rečeh za zasebnega obtožitelja ni izrečena sankcija, da je neupravičeno odsotnost zasebnega obtožitelja pri posredovalnem uradu smatra-ti za odstop od tožbe.

Ker pa državni okvirni zakon nima tozadevnih določil, jih tudi ni mogoče sprejeti v deželni zakon, s katerim se sme institucija posredovalnih uradov uvesti samo v okviru državnih zakonov.

Visoki deželni zbor izvoli tedaj ta zakonski načrt ustavno odobriti.

Sestavljen je po novem zakonskem načrtu občinski posredovalni urad tako:

Posredovalni urad obstoji najmanj iz treh zaupnikov in enega namestnika. Zaupnike izvoli občinski zastop izmed občanov na zborovanju, ki se skliče po predpisih občinskega reda, oziroma v mestih z lastnim statutom po predpisih občinskega statuta. Zaupnike voli občinski zastop z glasovnicami in je za veljavnost izvolitve treba nadpolovična večina glasov.

Zaupniki se volijo na tri leta.

Služba zaupnika je častna služba in se mora torej opravljati brezplačno vendar pa pristojja zaupniku na zahtevo odškodnina za dejanske in potrebne izdatke.

Pri posredovalnem uradu morejo sporne stranke skleniti veljavne poravnave: a) o denarnih terjatvah in o pravicah od premoženja; b) v sporih o določitvi ali popravil mej nepremičnih posestev ali o zemljiških služnostih; c) v sporih o služnosti stanovanja; d) v sporih zaradi posesti.

Sporna stvar se more naznaniti posredovalnemu uradu ustno ali pisмено. V naznanilu mora biti navedeno ime in bivališče strank in pa predmet spora.

Ako prideta obe stranki skupno v posredovalni urad, naj se vrši poravnava razprava, če mogoče, takoj. Ako bi to ne bilo mogoče, ali če pride le ena stranka, naj voditelj posredovalnega urada določi čas poravnave razprava in povabi k tisti obe stranki. Prisotni stranki se more naznaniti povabilo ustno in to zabeležiti v spisih ali v opravljenem zapisniku; to zabeležbo mora povabljen stranka potrditi s svojim podpisom.

Poravnave, ki se sklenejo v občinskem posredovalnem uradu po smislu predstojecih določil, imajo veljavo sodnih poravnav in uradne listine o takih poravnavah, ustrezajoče določilom § 25, je smatrati enakim z uradnimi listinami o sodnih poravnavah.

Ako je ustanovljenih v okolščini tiste občine več posredovalnih uradov, ki so pristojni za ves okoliš občine (§ 1. odst. 3), ima vršiti spravi poizkus tisti posredovalni urad, v čegar okrožju ima obdolženec svoj dom ali bivališče.

Sprava, za katero se stranke zjedinijo, more obstojati:

1. iz častne izjave, katera se da pred posredovalnim uradom eventualno v navzočnosti določenih oseb;

2. v izročitvi pismene častne izjave obdolženca za zasebnega obtožitelja;

3. v tem, da se obdolženec zaveže dati javno častno izjavo;

4. v denarni globi v prid pristojnega ubožnega zaklada ali v kak do-brodelen ali občekoristen namen;

5. v tem, da se združi več od 1 do 4 naštetih spravnih dejanj.

Za posredovalni urad potrebne prostore mora preskrbeti občina; ako pa gre za skupen posredovalen urad, se morajo zanj preskrbeti prostori v kraju, kjer ima ta urad svoj sedež, na stroške v to svrhu zedinjenih občin.

Stroške za posredovalni urad določa občinski zastop in ako se ustanovi za več občin skupen posredovalen urad, dotični občinski zastopi.

Ako se občinski zastopi posameznih občin glede teh stroškov ne morejo sporazumeti, določijo in porazdelijo jih med nje deželni odbor.

Določene stroške morajo trpeti občine po razmerju njih direktnih davkov, kakor druge občinske naklade.

Od strank se ne sme pod nikako pretvezo zahtevati kakšna pristojbina izvzemši pristojbino za poravnalni kolek, morebitne stroške za ogled na licu mesta (§ 19) ali za vročitve.

Preide se v specialno debato.

Pri specialni debati govori Bartol, ki zakonski načrt pozdravlja, a predlaga nekatere izpremembe, da bo zakon imel tudi uspeh.

Višnikar označi zakon za idealen. Se izrazi zoper Bartolove izpreminjevalne predloge.

Pri glasovanju se zakon z nekaterimi izpremembami z vsemi glasovi zbornice sprejme.

ZAKONSKI NAČRT GLEDE DAVEA OD IZVRŠEVANJA LOVSKE PRAVICE.

(Poročevalec Kobi.)

Finančni odsek predlaga:

Načrtu zakona, da se uvede davek od izvrševanja lovske pravice, se pritrjuje. Pri debati govori grof Margheri.

Zakonski načrt se z nekim dodatkom soglasno sprejme.

Deželni zaklad za podpore v sili.

(Poročevalec Zitnik.)

Finančni odsek predlaga: Poročilo deželnega odbora se vrne deželnemu odboru z naročilom, da razmišlja o vprašanju, ali naj se ustanovi poseben deželni zaklad za podpore v sili vsled elementarnih nezdod. Ako se deželni odbor odloči za tak zaklad, naj v dogovoru s c. kr. deželno vlado sestavi določeni »regulativ« in o tem v prihodnjem zasedanju deželnemu zboru predloži svoje nasvete.

Sprejeto.

ZGRADBA NOVE DEŽELNE HIŠE.

Finančni odsek predlaga: Deželnemu odboru se naroča: da izdela in predloži do prihodnjega zasedanja deželnega zbora podrobne načrte in proračun za gradnjo nove hiše na Auerspergovem svetu, v kateri naj bi bili nastanjeni sledeči uradi in zavodi: deželna banka, c. kr. agrarna komisija, kmetijsko kemijsko preskuševališče, nadzorništvo deželne naklade, deželni stavbni urad, trgovska šola, zavod za pospeševanje obrti, deželni kulturni svet in deželna klet; da sklene pogodbo kupno pogodbo z oskrbništvom knez Auerspergovih posestev glede nakupa nekdanjega knežjega dvorca in pogodbo prodajno pogodbo s c. kr. kmetijsko družbo glede prodaje lantovčva za svoto 55.000 K proti temu, da obdrži c. kr. kmetijska družba urade c. kr. agrarne komisije toliko časa brezplačno v hiši, dokler ne bo dozidano novo poslopje, oboje pa z pridržkom, da te kupni oziroma prodajni pogodbi stopita v veljavo šele takrat, ko bo deželni zbor končno veljavno sklenil zgraditi novo hišo na Auerspergovem svetu, oziroma ko sklep deželnega zbora glede prodaje lantovčva zadobi cesarjevo potrditev. Deželnemu odboru se naroča, da za prodajo »Lantovčva« izposluje Najvišjo potrditev.

Se brez debate sprejme.

POROČILO DEŽELNEGA ODBORA O USPEHU ŠTUDIJ IN OSNOVNIH DEL GLEDE ELEKTRIČNIH CENTRAL.

(Poročevalec dr. Lampe.)

Visoki deželni zbor skleni: Poročilo deželnega odbora se odobri. Od deželnega odbora izvršeni nakup vodnih naprav med Mavčičami in Zbiljami, odnosno med Mošami in Smednikom se naknadno odobri. Deželnemu odboru se za nadaljevanje poizvedb in pripravo načrtov v svrhu izrabe vodnih sil na Kranjskem za leto 1911 dovoli znesek 50.000 K. Deželnemu odboru se naroča, da z vso energijo nadaljuje to akcijo in vse ukrene, kar more čimprej dovesti do realiziranja izrabe vodnih sil po deželi.

Poročilo smo objavili dobesedno v današnjem uvodniku.

Dr. Lampe.

Poročevalec dr. Lampe, ki ga pazljivo poslušala cela zbornica, opozori na to, da je vprašanje izrabe vodnih sil v največjem interesu dežele in vsega njenega prebivalstva. Alpske dežele so v industrijskem oziru zaostale. Premog postaja vedno dražji; je v rokah spekulativcev. Namen deželnega zastopa je, ustvariti solidno podlago za ekonomično izkoriščanje vodnih sil. Zato je treba znanstvenega proučavanja in katastra vodnih sil. Ta kataster zdaj izdelujemo. Deželni odbor ima najboljšo tehnično silo, tudi od strani ministrstev.

Najtežje je pravno vprašanje. Ekspropriacija od strani dežele je nemogoča. Zato si moramo ustvariti trdno pravno podlago in zato treba dobiti lastninsko pravico do gruntov, koder bo projekt treba izvršiti.

Ljudje komaj čakajo, da se ta stvar izvrši (Živahni klici: Res je!) Mlinar je rekel: Nikomur ne bi prodal, deželi pa, ker vem, da bo napravila nekaj koristnega. (Bravo-klici.) 150 ljudi smo pripravili, da so odstopili svoje posestvo. V treh dneh je bila stvar narejena, nekateri so celo zastoj dali svojo posest. (Bravo-klici.) da dežela izvrši svoj koristni načrt.

Za deželo bo načrt velikanske koristi. Odjemalcev za električni tok se je že dozdale oglasilo 7000. Korist bo tudi za občine. Dežela bo občinam za rok prepustila delež.

Industrija mora danes milijone investirati v vodne zgradbe, tega pa ji ne bo treba, če bo napravljena deželna centrala. Največje je zanimanje malih obrtnikov za deželno električno cen-

tralo. Industrije niti oddaleč nočemo oškodovati; narobe dati ji cene gonilne sile.

Tudi za kmeta bo to velike koristi. Strojne zadrage bodo tok odjemale. Posestva, ki jih kmet danes vsled pomanjkanja delavskih sil ne more obdelati, mu bodo nesla.

Kar smo dali za pripravljajna dela, je tako plodonosno naloženo, da morebiti še noben denar tako kakor ta! (Veliko odobravanje.)

Baron Apfaltern za odborovo delo.

Baron Apfaltern govori prvič v zbornici jako obširno. Se zavzame za načrt deželnega odbora, čeprav je sicer principijelen nasprotnik industrialnih podjetij dežele. Prepričan je namreč, da je načrt silno blagonosen za deželo. Želi deželi iz srca, da se ji njen veliki načrt posreči!

Dežela rabi novih virov dohodkov. In če se načrt izrabljanja vodnih sil posreči, bodo ti viri v izobilju tu.

Kar se tiče izdatkov, ki so se že storili, bo on podelil z najmirnejšim srcem odboru absolutorij. 120.000 K se je izdalo, 50.000 K moramo še dovoliti. Zagotovljen sem, da je to izborna naložena in pokrito.

Govornik govori še obširno o veliki blagonosnosti te naprave. Konča:

»Prepričan sem globoko, da deželni odbor zasluje zgolj blagor in korist dežele brez političnih, strankarskih ali drugih namenov.« Bo za svojo osebo glasoval za predlog. (Veliko odobravanje in ploskanje.)

Simpatični nastop barona Apfalterna, ki je tudi sicer vsled svojega ljubeznivega in plemenitega značaja splošno visokospoštovan, je napravil v celi zbornici najlepši utis.

Triller

izraža razne svoje pomisleke. Izdane svote pač dovoli, predlaga pa, da se deželnemu odboru naroča, da ne sme kupiti nobene vodne sile več brez dovoljenja deželnega zbora. Za zadnje točke predloga tudi ne more glasovati.

Baron Born

izraža različne pomisleke glede komercialne plati tega podjetja. Bo za svojo osebo glasoval za dr. Trillerjeve predloge.

Dr. Šusteršič

izraža svoje posebno zadovoljstvo, da se debata o tej važni stvari vrši tako stvarno.

Na srečni prihodnosti naše dežele so vse stranke enako interesirane. Dežela stori pogumen in velik korak, če se loti svojega načrta.

Jaz pa nimam pomislekov, ki sta jih izrazila baron Born in dr. Triller.

Deželni odbor je res prekoračil po zakonu mu stavljenje meje. Toda gre zato: ali hočemo dobiti vodopadne koncesije ali ne.

Če hočemo, tedaj moramo v tem vprašanju postopati kakor postopa trgovec; če ne, ne bo nič iz našega načrta.

Če bi čakali sklepa deželnega zbora, kam pridemo? Kje bi potem bili mlini? (Odobravanje.)

Angleži so v konstitucionalnem oziru najboljčlovejši. In kaj se je zgodilo na Angleškem, ko je Disraeli stal pred eventualnostjo, da kupi za par sto milijonov delnic sueškega kanala, ni vprašal parlamenta, ampak je na lastno pest v 24 urah kupil te delnice. In cel parlament mu je pritril! Ko gre za korist domovine, ne gre loviti se po praznih formalnostih.

To, kar je naš deželni odbor storil dozdaj, je bilo nujno potrebno, če ne bi naši načrti že danes ležali v vodi. Visoko pohvali delavnost dr. Lampeta v tem oziru. (Veliko odobravanje.) Strokovnjaki sami so to priznali, da je odbor postopal pametno in premisslano.

In zato deželni odboru zaupamo tudi za prihodnjico. (Bravo-klici.)

Če sprejememo dodatek dr. Trillerja, da treba vedno posebene sklepa deželnega zbora, celo pooblastilo nima nobene vrednosti. Deželni odbor naj zagrabl pri prvi priliki — konjunkturo treba takoj izrabit! (Veliko pritrdjevanje.)

Ali hočemo priti do cilja ali ne. Če hočemo, tedaj moramo tudi v bodoče delati kakor je deželni odbor dozdaj. Zato bomo glasovali za predloge odbora. (Veliko ploskanje.)

Gallé

se za svojo osebo izreče sploh zoper to, da se dežela spušča v spekulacije. Sicer pa se vzdrži vsakega utemeljevanja. Njegov kratek nastop ne napravi nobenega vtisa.

Lampe.

Je hvaležen za stvarno kritiko. Veseli ga, da se je dr. Triller postavil na še širše stališče kakor deželni odbor, naj si namreč dežela pridobi vse vodopadne koncesije. Mj pa stojimo danes na realnejših tleh. Opozorja na sosed-

ne dežele ki imajo podobne naprave, n. pr. Beljak, ki ima tako električno centralo kakor jo mi nameravamo pri Radovljici.

Kar se tiče ustavnih določb glede kompetence, niso za to tukaj, da ovirajo dobrobit dežele, ampak narobe.

Deželni odbor ne prosi deželnega zbora, da mu dovoli svoj načrt nadaljevati, le predlaga, in če mu deželni zbor to odreče, deželni odbor ne bo tisti, ki bo imel škodo! (Odobravanje.)

Kar se tiče g. pl. Galleta, ni naša naprava spekulativna. Naše podjetje se bo samo iz sebe plačevalo in amortizovalo.

Predlaga, da se predlogi sprejmo. Dr. Tavčar ves čas skeptično ugovarja, k besedi se pa ne oglasi.

Pri glasovanju se 1. točka sprejme, kakor jo predlaga odsek z vsemi glasovi zbornice; dodatek dr. Trillerja pa, da treba za vsak nakup izrečnega dovoljenja deželnega zbora, se odkloni. (Od veleposestnikov glasuje za dr. Trillerjeve dodatke 5, proti pa 3 (Barbo, Apfaltern, Kodelli).)

2. točka se sprejme z vsemi glasovi zbornice.

3. točka se sprejme z vsemi glasovi zbornice.

4. točka se sprejme, kakor jo predlaga odsek, z glasovi S. L. S. in treh veleposestnikov (Barbo, Apfaltern, Kodelli); Trillerjev predlog se odkloni.

Volitev deželnega odbornika namesto odstopenjega prof. Jarca.

Oddanih 10 glasovnic; vse glasove je dobil dr. Zajc.

Izvoljeni izjavi, da izvolitev sprejme. (Ploskanje.)

Na koncu pride na vrsto predlog prof. Jarca glede varstva deželnih lepote, starin, izkopnin in zgodovinskih spomenikov.

Prof. Jarc opozarja na nujno potrebo posebnega varstva za deželne zgodovinske spomenike, ker se naše starine izvažajo v tujino, pogublajo in raznašajo. V berolinskem nacionalnem muzeju imajo poseben oddelek izkopnin iz Kranjske! To je za nas žalostno. Treba posebnega zakona, tudi zakona za varstvo naših umetniških lepote: značaja naših kmečkih hiš, naših baročnih stolpov, naših krajevnih lepote, naših prospektov, trgov itd. Opozarja, kako se je n. pr. pokvarila po neokusni secesiji Ljubljana.

Predlog se z vsemi glasovi zbornice sprejme.

Seja se ob 9. zvečer zaključi. Danes v soboto, se vrši z ad nja seja tega zasedanja.

Kolerabacilonosec v Ljubljani.

Dognalo se je, da je 11-letna hčerka kontrolorja v deželni prisilni delavnici Franca Pavločiča bacilonoska. Epidemijološko poseben in zelo zanimiv slučaj je po poročilu mestnega fizikata ta-le: 13. t. m. odpotoval je 22-letni Alojzij Romanazzi iz Tarenta, da obiše družino kontrolorja deželne prisilne delavnice Fr. Pavločiča v Ljubljani. Semkaj je došel 16. t. m. Imel je seboj uradni certifikat, da Tarent po koleri ni okužen. Kljub temu zaznamovala ga je tržaška policija kot prihajajočega iz koleraokuženega kraja in ga je mestni fizikat zaradi tega pet dni zdravstvenopolicijsko opazoval. Ostal je cel čas zdrav in je odpotoval 25. t. m. popolnoma zdrav čez Trst in Rimini zopet domov. V noči od 23. na 24. t. m. obolela je 11-letna hčerka kontrolorja Pavločiča, pričela je bruhati, imela je drisko, subfebrilne temperature in zelo hitro žilo. Ordinujoči zdravnik naznanil je to oboletost 24. t. m. ob 4. popoldne kot sumljivo. Mestni fizik dr. Krajec podal se je z dr. Plečnikom k bolnici, ta pa je bila že boljše in tudi popoldne ni imela več driske. Družina bolnice ni smatrala to oboletost za nevarno, ker je deklica dan poprej pri poslavljanju od italijanskega gosta užila mnogo sadja in pila pivo. Šele 24. t. m. zvečer je šlo zopet od nje blato, ravno tako 25. t. m. zjutraj. To blato preiskal je dr. Plečnik in ga porabil za kulturo. Deklica je bila v tem času skoraj že dobra. Žila in temperatura sta bile normalne. Že 26. t. m. opoldne označil je dr. Plečnik slučaj kot skrajno sumljiv za kolero. Nato so družino obolele deklice takoj kontumacirali in se je ves čas sproti desinficiralo blato. Ker pa laboratorij dr. Plečnika še ni povsem opremljen in ni bilo moči postaviti odločilne diagnoze po aglutinaciji, odpotoval je mestni zdravnik dr. Bleiweis dne 26. t. m. zvečer v higijenični institut v Gradec, katerega je poprej telegrafično aviziral in je vzel seboj kulture dr. Plečnika. Voditelj instituta dr. Praussnitz in pa profesor Hammerl ter asistent dr. Busson čakali so že dr. Bleiweisa in so od 2. do pol 5. ure zjutraj bakteriološke preis-

kave nadaljevali. Mikroskopiški preparati potrdili so sum na kolero, vendar je pa ta kultura po nesrečnem naključju dala premalo materijala za odločilno diagnozo. Dr. Bleiweis se je vsled tega s prvim vlakom vrnil v spremstvu profesorja Hammerla, ki je v Ljubljani preiskal edino še obstoječo gelatine-kulturo in obenem še seboj vzel blato, ki se ga je šele umetnim potom dobilo, ker deklica razven 27. t. m. zjutraj od 25. t. m. dalje ni šla več na blato. Dr. Plečnik namreč za varnostnih ozirov kultur ni hotel imeti v svojem nezadostno opremljenem laboratoriju in jih je torej razven ene vse uničil. Edino živo kulturo in pa blato vzel je profesor Hammerl s seboj, nakar je sinoči ob 6. uri prišel telegram, da so v kulturi našli z vso gotovostjo vibrione azijske kolere. Obolela deklica, ki je med tem popolnoma ozdravela in je včeraj že vstala, je torej bacilonoska. Njo in celo družino so že izpočetka boleznij v uradniški hiši prisilne delavnice najstrožje izolirali. V splošnem so se najstrožje varnostne odredbe ukrenile. Ni vročka česar koli se bati. Kakor znano, so našli v zadnjih tednih v nekaterih mestih Avstrije, n. pr. na Dunaju, v Brucku itd. bacilonosce in nikjer se ni razpasla kolera. Poročali bomo o nadaljnjem razvoju kar se da natančno, sploh pa je pričakovati, da bode izločanje vibriionov v najkrajšem času ponehalo. Princip moderne odvratanja kužnih boleznij je odkrito poročanje, ker zdravstvena uprava računa na sodelovanje občinstva. Zaradi tega je tudi mestni fizikat obljubil, da nas bo sproti natančno obveščal o položaju.

Idrijske novice.

i Veselico v bližnjem času napravi kat. delavska družba to nedeljo, 30. t. m. ob pol 8. zvečer v Didičevi novi dvorani. Igrala se bo znana žaloigra »Mlinar in njegova hči«. Vse uloge so v spretnih in znanih rokah. Drugo nedeljo, 6. novembra, omisli ravno tam dekliška Marijina družba za obleko revnim otrokom dve igri in petje. Pri vsakoletni veselici v ta namen je navadno obilo občinstva, letos bode še lahko več, ker ima družba nov velik harmonij za svoj pevski zbor. V nedeljo, 13. novembra je zopet v istih prostorih zabavni večer kat. delavske družbe, na katerem predava g. Oswald.

i Avanzral je g. Filip Vidic, idrijski rojak, pri našem rudniku za oficijala.

i Dva višja uradnika od ministrstva za javna dela se mudita že nekaj dni v mestu. Eden, zdravnik, pregleduje zdravstvene naprave, drugi se peča bolj z jamo. A takih gospodov smo že vajeni, saj je komaj mesec preteklo, da nas je v enakem poslu zapustil rudarski nadsvetnik z Dunaja.

Jeseniške novice.

j Vabilo k predstavi, ki se vrši v »Delavskem domu« na Savi jutri, 30. t. m. ob pol 8. uri zvečer. Uprizori se »Mlinar in njegova hči«, žaloigra v petih dejanjih. Sodeluje društveni orkester. Vstopnina navadna. Kdor hoče videti res dramatično lepoto, naj ne zamudi te prilike!

Tržiške novice.

t Prireditvev odseka Orel. Domači telovadni odsek Orel bo priredil v nedeljo, dne 30. oktobra, ob petih popoldne v društveni dvorani telovadni večer za društvenike. Telovadci bodo proizvajali proste vaje in vaje na orodju.

t Združen cerkveni in društveni pevski zbor bo zapel na Vseh svetnikov dan popoldne po mrtvaškem opravilu na pokopališču pred kapelico tri žalostinke. Ta dan odpade radi praznika običajno predavanje v društvu.

t »Mlinar in njegova hči«. To splošno znano in priljubljeno igro bo društvo sv. Jožefa v kratkem priredilo.

Koroški deželni zbor.

Včeraj je bil na dnevnem redu proračun za leto 1911, ki izkazuje 390.430 kron primanjkljaja. K besedi se je oglašil tudi poslanec Grafenauer, ki je navajal razne pritožbe koroških Slovencev. Obžaluje, da se slovenskih poslancev ne voli v noben odsek; tako postopanje pomeni preziranje in zapostavljanje slovenskih volivcev. S šolsko predlogo, ki uvaja preuredbo ljudskega šolstva, se popolnoma strinja; tudi v deželnem kulturnem svetu se ni Slovincem dovolilo posebnega odseka, zato so slovenske posojilnice primorane iskati stika in zaslombe na

Kranjskem in Stajerskem. Nemci bi ne bili pri tem popolnoma nič oškodovani, ako bi se Slovencem v tem zastopu poseben odsek dovolil. Ravno tako nimajo koroški Slovenci nobenega zastopnika v deželnem šolskem svetu. V kranjskem deželnem šolskem svetu, na katerega se koroški Nemci sklicujejo in ga kot vzor postavljajo, se vpoštevajo tudi kranjski Nemci, ki imajo svojega nadzornika. Ali bi ne bilo mogoče, da bi koroški Slovenci vsaj svojega šolskega nadzornika imeli. Ko bi se Slovenci toliko vpoštevati na Koroškem, kolikor se Nemci na Kranjskem, bi bili popolnoma zadovoljni.

Nadomestna volitev na Dunaju

Včeraj so volili na Dunaju dva poslance, in sicer enega v Leopoldovem okraju in enega v Hietzingu. V Hietzingu je bil izvoljen za dežavnoborskega poslanca krščansko-socialni kandidat, dunajski župan dr. Neumayer. Oddanih je bilo 18.973 glasov, in od teh je bilo veljavnih 18.064. Dr. Neumayer je dobil 9786 glasov; na socialnega demokrata E. Polkeja je odpadlo 6896 glasov, druge so pa dobili razni liberalni kandidati. Značilno je to, da je dobil dr. Neumayer še več glasov, kakor dr. Lueger pri zadnjih volitvah v tem okraju.

V Leopoldovem okraju so pa volili Dunajčanje deželnozbornskega poslance; oddanih je bilo 24.153 glasov. Krščansko-socialni kandidat načeln. društva natakarejev občinski svetnik Preyer je dobil 10.832, socialni demokrat Schuhmeier 8471, druge glasove so pa dobili razni liberalni kandidati; dr. Mistler 1962, dr. Schwarz-Hiller 1480, jud Brunner 466, Čeh Ružička 417, in Finster 371 glasov. Pride torej do ožje volitve med krščanskimi socialci in socialnimi demokrati.

Pri zadnjih volitvah je bitukaj izvoljen dr. Lueger, in sicer z večino 900 glasov. Imenimo je pri teh volitvah, da so liberalci silno nazadovali, od 4329 glasov, ki jih je dobil baron Hoch, so padli na število 1962. Upamo, da bo tudi pri teh volitvah zmagal krščansko-socialni kandidat in da bo ostal Dunaj zvest svojim socialnim načelom. Zanimivo za demokratičnost krščansko-socialne stranke pa je dejstvo, da je združil toliko volivnih glasov načelnik natakarejev proti rdečemu generalu Schuhmeierju. In tudi v slučaju, da Preyer propade, ne znači ta propad nobeno nazadovanje krščanskih socialcev, ker je bil ta okraj zmerom v nevarnosti in ga je samo oseba dr. Luegerja v rokah obdržala.

Vohun Pavel Bartmann pred sodiščem.

(Dalle.)

Na Dunaju sedi te dni na zatožni klopi nevarni vohun Bartmann, obtožen vohunstva. Bartmann je bil nadporočnik, a je bil degradiran, ker je zašel v dolgove in ker je ponaredil neko službeno listino. Jazen na armado, se je hotel maščevati nad svojo domovino in je v škodo Avstrije vohunil. Bil je že zaradi vohunstva zaprt, a poboljšal se ni in sedi zaradi vohunstva zopet na obtožni klopi pred dunajskim sodiščem. Bartmann je znan na Gorenjskem, kjer je priredil svoji ženi na Bledu tvornico za izdelovanje mila, ki je pa pogorela. Toliko v pojasnilo sobotnim »Slovenčevim« naročnicam in naročnikom. Objavljamo nadaljevanje poročila o Bartmannovi razpravi.

Zasliševanje prič.

Prvi se zasliši kot priča major Parkos, ki pa ne izpove nič bistvenega. Zanimivo je zgolj, da so dobili vsi častniki Bartmannovo fotografijo, zato da bi se znali ogibati nevarnega vohuna.

Bartmann v Pulju. — Kako je nadziral ljubljanska policija Bartmanna.

Policijski agent Nikolaj Dardi je nadzoroval Bartmanna v Pulju. Puljsko policijo je obvestila ljubljanska mestna policija, da pride Bartmann v Pulju in je tudi poslala njegovo fotografijo. Dva dni mu je bil vedno v Pulju za petami. Čudno se mu je zdelo, da ima Bartmann prvi dan sive lase in brado, drugi dan pa temne. Ko se je izprehajal Bartmann ob pristanišču, si je delal notice. Bartmann zatrja, da ni nikdar rabil barvil. Predsednik: »Značilno je le, da so se našli v Vaši beležnici trije izstrižki iz časnikov z ozirom na lasna barvila.« Bartmann zanikava, da bi si bil napravil beležke o ladjah, o katerih se prodajajo povsod v Pulju fotografije in razglednice. Iz nadaljnjih izpovedi se konstatira, da je nosil Bartmann, ko je došel v Pulj, malo brado, ki jo je pa odbril in da je imel prvi dan sive, drugi dan pa črne lase.

Kaj je delal Bartmann na Lošinj.

Polkovnik Aleksander Kuchinka se je peljal z Bartmannom skupaj na Lošinj leta 1908. Spoznal Bartmanna ni na ladji, dasi je bil naznanjen Bartmannov prihod na Lošinj. Misli je, da se nahaja Bartmann že na Lošinj. Na Lošinj mu je naznanil poveljnik, da se je vse storilo, da ne bo mogel Bartmann vohuniti v okrožju vojaških utrd. Prihodnji dan so poročali polkovniku, da je nagovoril Bartmann rekrute in jih vpraševal razne stvari.

Kako so nadzorovali vohuna.

Stotnik Rihard Rossmann je bil poveljnik stavbenega vodstva na Lošinj. Aviziran je bil, da pride vohun Bartmann. Drugi dan dopoldne je videl s forta na cesti, ki je oddaljena kakih 300 korakov, nekega moža, ki ga je imel za Bartmanna, ki mu je izginil izpred oči za nekim ovinkom. Predsednik: »Ali je mogel kaj videti?« Priča: »Gre se za to, kakšne oči da ima kdo. Strokovnjak vedno več vidi, kakor lajik.« Predsednik: »Ni li govoril z nekim podčastnikom?« Priča: »Da. Vprašal ga je, odkod da je in če mu je na Lošinjju všeč. Moža nisimo mogli dobiti.« Predsednik: »Ali se je strinjala moževa zunanost z osebnim Bartmannovim opisom?« Priča: »Da. Predno se je odpeljal parnik, ga je videl še v kavarni Quarnero, kjer je čital list. Ne daleč od njega sta sedela dva moža, ki sta ga nadzorovala, pred kavarno je pa stal okrajni glavar, ki mu je povedal, da se nahaja Bartmann v kavarni. Bartmann pravi, da se je moral stotnik motiti.

Bartmann se izprehaja pred trdnjavo.

Policijski stražnik Juliani je nadzoroval Bartmanna na Lošinjju. Iz Dreherjevega hotela je Bartmann odšel, ne da bi bil priča znal, kdaj in kam. Stražnik Fachini mu je pripovedoval, da je videl Bartmanna v bližini utrdbe, ko je pisal. Popir je imel na malem zavojju.

Dnevne novice.

+ Profesor Mandić o položaju.

»Agr. Tagblatt« z dne 27. t. m. prinaša pogovor svojega sotrudnika s hrvaškim zastopnikom v avstrijski delegaciji prof. Mandićem o položaju, ki ga za Jugoslovane ustvarja češko-nemški sporazum. Prof. Mandić se boji, da bi češki poslanci sedaj, ko so spravili pod streho svoje zahteve, pustili Jugoslovane na cedilu, pozabivši na velike žrtve, ki so jih ravno Jugoslovani vedno prinašali v ime slovsanske vzajemnosti. V čeških listih vsaj je čitati, da Čehi odslej za Jugoslovane ne bodo več pobirali kostanja iz žerjavice. Vendar pa je le upati, da bodo Čehi tudi sedaj podpirali zahteve Jugoslovanov in bi ob parlamentariziranju kabineta prišel vanj tudi en Jugoslovan. Seveda pa Jugoslovani ne postanejo gouvernalmentalni brezpogojno; ne ve se sicer še, v katerih vprašanjih bodo Jugoslovani edini, kakšna bo usoda Slovsanske Unije in pa Jugoslovanske Zveze, a toliko je gotovo, da noben Jugoslovan ne odstopi od zahteve za priznanje zagrebških vseučiliških izpitov. Seveda pa imajo Jugoslovani še druge zahteve; tako n. pr. treba zahtevati eno slovsansko profesuro v Pragi, s čimer bi se Slovenci pač začasno zadovoljili, ker vseučilišča v Ljubljani ni mogoče čez noč ustvariti. Zahtevati se mora izvedba popolne enakopravnosti Jugoslovanov z Italijani in Nemci; istrski slovsanski in italijanski državni poslanci bodo ob otvoritvi državnega zbora vzajemno skušali napraviti pot do slovsansko-italijanskega sporazuma, a nade seveda niso velike. Eno pa je gotovo, da bo namreč večina jugoslovanskih poslancev vesela, ako jim bo razvoj stvari omogočil voditi mirno politiko. — Na teh Mandićevih izvajanjih je zanimivo le troje: Prvo nezaupanje do Čehov, do tistih Čehov, ki so vestno stali v boju za jugoslovanske zahteve tedaj, ko se je Mandićeva Jugoslovanska Zveza pod vodstvom hofrata Ploja sumljivo silila za hrbet borilec v prvih vrstah in je tudi po zasedanju obračala orožje v tla, ako ne naravnost proti možem, ki so stali v ognju za prvo — po prof. Mandiću — jugoslovansko zahtevo: priznanje zagrebških vseučiliških izkušenj. Drugič je zanimivo, da je prof. Mandić še čisto negotov, kaj bo z njegovim državnozbornim klubom. Tretjič je pa najzanimivejšo to, da prof. Mandić, ki so ga v državni zbor volili izključno Slovenci — šele na drugem mestu govori o slovsanskih zahtevah in to tako omalovažuje slovsansko vseučiliško vprašanje, kakor svoj čas »nekdo« v »Agr. Tagblatt«. Hvala Bogu, da v slovsanskih vprašanjih ne bodo odločevali taki »slovsanski« poslanci, kakor je prof. Mandić.

+ »Lampetovi mlinci«. Včeraj je podal dr. Lampe v deželnem zboru poročilo o akciji deželnega odbora za podeželne hidroelektrične naprave. Kdor je čital liberalne časopise ali slišal liberalno rohenje na volivnih shodih o »Lampetovih mlincih«, ki bodo baje uničili kranjsko deželo, je mislil, da mora priti v deželnem zboru do velikega poloma. Pa zgodilo se je nasprotno. Dr. Lampe je popolnoma stvarno in s tistim mirom, ki ga da le zavest dobrega dejanja, obrazložil, kolike koristi za deželo, za občine, za industrijo in za poljedelstvo je to, kar je deželni odbor storil to leto. »Ne prosimo idemnitete, ampak jo samo predlagamo. Če nam deželni zbor nakupa ne potrdi, mi nismo tisti, ki izgube«, je dejal poročevalec deželnega odbora. In kaj se je zgodilo? Vsa zbornica je vstala kot en mož in je potrdila nakup mlincev. Tudi liberalci so vsi glasovali za predlog in s tem pritrdili, da je deželni odbor ravnal koristno za deželo. In ko se je šlo za bodoče delo deželnega odbora, je velika večina zbornice, tudi en del veleposestva, izrekel deželnemu odboru popolno zaupanje. Tako si je pošteno delo priborilo priznanje tudi najhujših nasprotnikov.

+ Deželna banka. Ko se je v deželnem zboru obravnaval statut deželne banke, tedaj so liberalci in Nemci hoteli z vsemi zvijačami preprečiti ustanovitev deželne banke. Ker S. L. S. ni privolila v to, da bi se kuratorji volili po kurijah deželnega zbora, so celo zahrbtno intrigirali proti sankciji statuta, češ, da bo banka brez kontrole, ako jo bo imela samo S. L. S. v rokah. Mi smo že tedaj naglašali, da se delu S. L. S. ni bati nobene kontrole in da bo S. L. S. že sama dala vsem drugim strankam priliko, da se prepričajo o njenem delu. Tako se je tudi zgodilo. S. L. S. je liberalcem in Nemcem dala na prosto voljo, da imenujejo vsak po dva kuratorja in enega revizorja, kar so tudi storili. Tako je tudi v tej stvari pokazala S. L. S., da se ne boji nobene kontrole, ker je vse njeno delo samo v korist deželi.

+ Veleposestvo se je razdelilo pri razpravljaju o podeželni hidroelektrični centrali. Večji del je zastopal staro liberalno načelo, da se mora izkoriščanje vodnih sil prepustiti samo privatnemu kapitalu in da se dežela ne sme baviti z gospodarskimi napravami. Nasprotno načelo, ki ga zastopa S. L. S., pa je v tem slučaju zagovarjal baron Apfaltrern, ki je v odseku za deželna podjetja izrekel, da se je prepričal, kako je vse, kar dela S. L. S., v največjo korist deželi in njenemu prebivalstvu in da nima vsled tega niti najmanjšega nezaupanja proti zastopnikom S. L. S. Pri glasovanju so glasovali za predloge deželnega odbora baron Apfaltrern, baron Codelli in grof Barbo.

+ Resnicoljubnost »Slovsanskega Naroda«. Sinočnji »Slov. Narod« je prinesel poročilo o izvajanjih poslanca dekana Lavrenčiča v deželni zbornici glede pravnega značaja premoženja takozvane kamniške meščanske korporacije, v katerem zlobno zavija stvar tako, kakor bi bil hotel poslanec Lavrenčič vse premoženje izročiti mestu Kamniku kot takemu. Temu nasproti konstatiramo, da je iz vsega govora dekanevega odsevala le skrb za upravičence. Gospod dekan je le povdarjal, da je to premoženje javnopravnega značaja, da pa mora ostati vžitek vedno le tistim upravičencem, kakor doslej, in kako naj bi z umnejšim gospodarstvom užitek upravičencem pomnožil. Sicer je pa kamniški župan dr. Kraut član meščanske korporacije v Kamniku sam za javnopravni značaj korporacijskega premoženja. To čitamo v aktih črno na belem. Kamniške korporacije upravno vprašanje čaka že nad štirideset let na rešitev. Deželni odbor ima sedaj nalogo, da pereče vprašanje reši, kar bode gotovo na korist upravičencev. — Govor dekana Lavrenčiča objavi »Slovsanec« v kratkem po stenografičnem zapisniku, da bodo upravičenci spoznali, koliko je »Slov. Narod« verjeti.

+ 2000 tisoč podružnic nemškega Schulvereina. Nedavno je število Schulvereinovih podružnic narastlo na 2000. Ni je večje nemške občine, kjer bi ne bilo podružnice Schulvereina. Solnograška ima n. pr. 154 občin in 124 podružnic. To delo Nemcev kliče tudi nas k živahnejšemu delu za našo narodnoobrambno organizacijo. Postavimo takoj tudi mi v vsaki slovsanski občini podružnico »Slovsanske Straže«! Naj bi se povsod zavedali te svoje narodne dolžnosti. Kjer še ni podružnice »Slovsanske Straže«, naj se do novega leta ustanovi! Pišite takoj za pripravljavna dela na pisarno »Slovsanske Straže« v Ljubljano.

+ Slovensko kat. akad. društvo »Danica« na Dunaju ima v ponedeljek,

dne 31. t. m. svoj V. redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. — 2. Čitanje zapisnika bratskih društev. — 3. Poročilo odborovo. — 4. Poročilo »S. Lige K. A.« — 5. Poročilo klubov. — 6. Poročilo revizorjev. — 7. Volitev novega odbora. — 8. Slučajnosti. — Lokal: restavracija »Leithner«, I. Auer-spergstraÙe 6. — Začetek ob pol 8. uri zvečer.

+ Shod v Kamniku. V nedeljo popoldan dne 30. oktobra bo ob 4. uri v Kamniškem domu shod katoliškega političnega društva. Poročal bo dež. poslanec g. Ivan Lavrenčič.

+ Blagoslovljenje gasilnega doma. V Plužnjah pri Otaležu blagoslovil je dne 9. t. m. č. g. župnik Vinko Budanov gasilni dom; ob tej priliki je imel lep nagovor na gasilce, za kar se mu najtopleje zahvaljujemo. Slavnost se je vršila ob veliki udeležbi domačega in tujega občinstva. Zastopana so bila uniformirana gasilna društva iz Idrije, Spodnje Idrije, Ledin, ženski podporčni gasilni odsek iz Spodnje Idrije in gasilno društvo iz Cerknega. Odbor se prisrčno zahvaljuje imenovanim društvom za udeležbo in izkazano prijaznost.

+ Namestniki goriških porotnikov so: Jak. Sušnek, Edvard Virintin, Jožef Bauden, Sussig Mihael, Zuttion Leonard, Jožef Ciuffarin, Roth Rudolf, Zei Renat, Brauniger Franc, vsi iz Gorice.

+ Argentinsko meso v Gorici. V tork. 25. t. m., je župan goriški Bombig sklical posvetovanje mesarjev in drugih strokovnjakov radi argentinskega mesa. Mesarji so izjavili, da splošno niso nasprotni uvozu argentinskega mesa. Župan je obljubil, da se bo naročilo za poskušnjo nekoliko argentinskega mesa.

+ Podraženi klobuki. Na zborovanju avstrijskih tovarnarjev klobukov se je z ozirom na to, da se že poldrugo leto draže za izdelovanje klobukov potrebne surovine, sklenilo, da se sicer ohrani klobukom dosedanja kvaliteta, pač pa se zviša cene.

+ Jeruzalemskim romarjem je še gotovo v dobrem spominu oseba blagega predstojnika v sijonskem samostanu č. p. Cirila Welte. V svoji ljubeznjivosti je omogočil Slovsencem novo mašo v veličastnem Marijinem svetišču na sveti gori Sijon ter je ves čas našega bivanja na svetih krajih zlasti duhovne sobrate s prav vzgledno prijaznostjo in postrežljivostjo sprejemal v samostanu. Prikupil se ti je mož, če si le enkrat govoril z njim, Ta blagi in visoko izobražen benediktinski menih je že zapustil zemski Sijon ter se preselil v nebeski Jeruzalem. Došlo je poročilo, da je subprijor p. Ciril komaj 40 let star umrl dne 21. t. m. vsled disenterije v tanturski bolnišnici usmiljenih bratov pri Betlehemu. Vsem romarjem, zlasti duhovnim sofratom, ki so prišli z njim v stik, bodi priporočen v molitvah.

+ Strašna smrt dezertarja. Iz Trsta je dezertiral prostak Privstić, 4. bosnenskega polka. Vkracal se je preoblečen v civilno obleko na »Lloydov« parnik »Metković« in dasi je imel vojni listek, se je skrival v prostor, kjer se nahaja ladjino krmilo. Ko je pričela ladja voziti, se začuje grozen krik. Krmilo ni hotelo ubogati. Iskali so in dobili grozno razmesarjenega vojaka.

+ Pustite v miru davčne eksekutorje. M. B. iz Solkana je obsojen na štiri mesece zapora, ker se je zoperstavil davčnemu eksekutorju, ko je ta vršil svojo službo. Čisto nepotrebna je taka kazen. Pustite v miru vršiti davčne organe svoje službe!

+ Vojaška vest. Za poročnika pri 26. pešpolku je imenovan J. Juvanc.

+ Oče zastupil sina. V Grebinju na Koroškem so aretirali okoličanskega kmeta Jakoba Zneka, podomače Kurza, ki je zastupil sina. Sin umira. Aretiranca obdolžujejo tudi drugih zločinov.

+ Ženin se je zastupil. Včeraj popoldne se je zastupil revident južna železnice Avg. Kotnik na službenem potu iz Gradca v Bruck s strihininom. Prepeljali so ga sicer še živega v bolnišnico v Brucku, vendar bo težko ozdravel. Kotnik se je mislil prihodnji mesec oženiti; zastupil pa se je sedaj radi preprirov s svojimi sodniki.

+ Nov odvetnik v Trstu. V Trstu je otvoril odvetnik pisarno g. dr. Lj. Tomašič.

+ Vzgoja zanemarjene mladine. Na praznik Vseh svetnikov bo v kapiteljski cerkvi v Novem mestu zjutraj ob 6. in dopoldne ob pol 10. govoril o tej tvarini preč. g. Alojzij Kovačič iz salezijanske družbe. Zvečer bo omenjeni gospod tudi imel pridigo za verne duše v vicah.

— **Loterija povodom lovske razstave.** Zrebanje loterije prve mednarodne lovske razstave na Dunaju se vrši nepreklicno dne 31. oktobra 1910 ob 8. uri zvečer pod oblastnim nadzorstvom v žrebalni dvorani ravnateljstva za državni dolg. Srečke, ki so jih svojedobno doposlali p. n. občinstvu, naj se izvolijo pravočasno poravnati. Dobitki se izplačujejo samo na Dunaju, Lokraj, Laurenzerberggasse št. 1. Prvih pet glavnih dobitkov po 100.000 kron, 10.000 K, 2000 K ter dva po 1000 kron bodo na zahtevo izplačali v gotovini po odbitku običajnih pristojbin.

Zadnja (XXXIII) se'ja deželnega zbora kranjskega.

Ljubljana, 29. okt.

Na vrsti je danes samo budgetni provizorij in pa kuratorij deželne banke.

Pričakovati je večje politične debate kakor navadno ob tej priliki. Liberalci bodo danes gotovo napravili nekaj vode, ker so bili dozdej preveč mirni.

Poročevalec za provizorij je Krek. Začetkom seje, ki jo otvori deželni glavar ob 10. uri dopoldne, predlaga upravni odsek glede na predlog Jarca in tovarišev, naj deželni odbor sestavi zakonski načrt glede varstva zgodovinskih spomenikov kranjske dežele.

PRORAČUNSKI PROVIZORIJ.

(Poročevalec Krek.)

Predlaga za finančni odsek: I. V pokritje deželnih potrebščin leta 1911. naj se pobirajo od 1. januarja 1911 do onega časa, ko se deželni proračun za leto 1911. definitivno ustanovi, sledeče deželne priklade: 1. 40 % doklada na vžitino (tudi posebno) od vina, vinskega in sadnega mošta ter od mesa; 2. samostojna deželna naklada od porabljenega piva po 4 K od hektolitra; 3. 40 % doklada na vse direktne davke izvzemši osobni dohodninski davek in pridobninski davek krošnjarjev. II. Deželnemu odboru se naroča, da pridobi sklepu pod I. Najvišje odobrenje.

Resoluciji.

1. Deželni odbor se pooblašča, da primanjkljaj, ki po gori navedenih prikladah ne bo pokrit v slučaju potrebe pokrije potom kreditne operacije. 2. Vlada se pozivlja, da pri rešitvi državnega proračunskega provizorija za leto 1911. primerno ukrene, da dobe dežele že s 1. januarjem 1911 zvišani prispevek iz davka na žganje v smislu tozadnevne vladne predloge.

Dr. Triller zabava zbornico.

Uprizori danes tako komedijo, da je zbornico tako zabaval, kakor malokdaj. Naši se mu cel čas smejejo, zlasti ko zopet privleče cerkev v zbornico in devlje iz kože leva dr. Šusteršiča, ki ga dobesedno vidi v duhu že kot preprogo pred Bienerthovo posteljo. Velikansk krohot je bil tudi, ko se je vmisli v evangelijske in zaklical: »Resnično, resnično Vam povem!« Olajšal si je dušo tudi glede »Slovenca«, ki je vestno za beleževal njegove duhovitosti. Dr. Triller je danes sicer le eno napako napravil, bil je namreč prekratek in tako pripravil vso zbornico ob velik užitek, ki ga je pošteno zaslužila.

Triller je govoril:

Odkar je deželni zbor kranjski pašalik S. L. S., je postal specialiteta (Oho!) med vsemi deželnimi zbori. Izračuna dva milijona deficita deželnega gospodarstva. (Smeh.) V podrobnosti pa se vendarle ne bo spuščal in sicer iz usmiljenja. (Smeh.) Kranjska dežela je pod vodstvom S. L. S. prišla pred konkurz. (Viharen smeh.) Namesto predlagati kreditno operacijo, naj deželni odbor rajši stavi v loterijo. (Smeh.) Dežela je iz političnih razlogov na volivce sipala, sipala in sipala. (Klici: To pa ni res!) Dežela izstraduje naprednjake. (Smeh.) S. L. S. se drži tega: Klerikalcem groš, liberalcem knof! (Klic: Saj to je le narobe tega, kar je Tavčar rekel!) Vi stavljate s čudovito energijo visok plot med slovenskim ljudstvom in nami. (Zajc: Čisto prav!) Potem se zopet zaleti v cerkev katoliško (Velik smeh) in v »Slovenca« (Smeh). »Slovenec« je haje pisal, da je dr. Triller osel (Tisto pa ne! Opomb. poročevalca). S. L. S. en korak naprej, narod slovenski dva koraka nazaj! (Homeričen smeh. Klic: Kakšne oslarije klatiš!) Resnično, resnično vam povem . . . (Zdaj se dvigne velikanski smeh in groh v zbornici. Nadaljnje besede Trillerjeve se ne čujejo v urnebesnem smehu. Dr. Triller se razkorača in vpije kakor singaleški petelin): S. L. S. pomaga baronu Schwarzu, da ne sme slovenski narod postaviti septemberskim žrtvam spomenika (Krohot). Vaše komedije, kakor začetkom tega zasedanja, ne bodo nikoli pozabljene (Krek: Boste videli ka-

ko hitro! Velika veselost.) Potem napada dr. Šusteršiča, ker je menda iz delegacije pobegnil vsled kravje kupčije, ki jo je sklenil z vlado. (Klic: To je najnovejša novica!) Bojim se, da bo baron Bienerth tega rjovečega leva, ki je dr. Šusteršič, kmalu imel za predlogo pred svojo posteljo. (Nepopisen krohot. Dr. Triller se sam sebi smeja. Klici: Sami sebi se smejete! Triller: Nekaj veselja sem Vam moral napraviti! Klici: Saj ste ga res! Veselost.) In s tem strahom konča. (Velikanska veselost.)

Barbo

govori nemško.

Dr. Tavčar.

Govornik se izogiblje ocirkov à la Triller in postane hud le, ko se pritožuje, da se je črtal prispevek za ljubljanski dekliški licej in se jezi nad Štefeta in Kregarja.

Moje prepričanje je, da je bilo sedanje zasedanje deželnega zbora malo plodovito. Le to je bilo zame plodovito, ker me je poslanec Demšar učil taktika; za to mu bom do konca dni hvaležen. (Veselost.) Govornik govori potem o proračunu, graja provizorij in gleda gospodarski položaj dežele jako črno. Je mnenja, da bo treba meseca maja celo bogato zapreti. (Krohot), če ne bo prijatelj Zajc prinesel v deželni odbor kak ženijski načrt, da dobi dežela milijone (Veselost). Pravi, da je S. L. S. proglasila načelo, da manjšina nič ne velja in tudi v gospodarskem oziru se drži tega; ona izstraduje liberalne manjšine (Ugovori). Zdi se mu, da bo treba doklado slejkoprej zvišati od 40 odstotkov do 80 odstotkov. Potem se huduje na Lampetove električne centrale. Pravi, da bi Lampe v angleškem parlamentu ne bil za svojo elektriko niti en glas dobil. (Veselost.) S. L. S. primerja jazbecu, ki vse sne, potem pa strada. Kar pa se politike tiče, nam ne preostaja nič drugega, kakor zdihovati in protestovati. S. L. S. ima načelo: Gorje premagancem! Vi sovražite Ljubljano! (Burni ugovori.) Črtali ste v budgetu celo prispevek za višjo dekliško šolo. Potem pa se zažene v Štefeta in Kregarja, ki sta n. pr. zmagala glede okenj pri državni obrtni šoli. Se silno jezi. Potem preide na domnevno preganjanje učiteljstva. (Dr. Šusteršič: Bomo pa povedali podrobnosti; bomo videli, če Vam bo všeč! Jarc: Bomo prišli na dan z natančnimi fakti! Demšar: Vi, dr. Tavčar, sami veste za te reči! Tavčar obmolkne.) Kar se pa tiče barona Schwarza, je med njim in dr. Šusteršičem zakon. (Dr. Šusteršič: Je šele zaroka. Veselost.) Je že zakon. (Dr. Šusteršič: A, tako? Velika veselost.) In konstatiram, da če je bar. Schwarz žena v tem zakonu (Veselost), je gotovo žena, ki hlače nosi (Velika veselost; smeje se tudi Schwarz.) Vlada pa ekspozitura S. L. S.

Kar pa se naprednjakov tiče, bodo vedno do konca sveta na Kranjskem ostali — to je edina tolažba, ki mi ostane.

Gangl.

Tega govornika malokdo posluša. V zbornici so med njegovim govorom navzoči natančno: Glavar, Demšar, Jaklič, Hladnik, Lavrenčič, dr. Žitnik; poslušajo Gangla Jarc, Višnikar, Vilfan in baron Codelli. Sicer pa govori Gangl zelo stvarno o razmerah v svojem okraju.

Dr. Lampe.

Prvi gosp. kontragovornik Triller je napovedal konkurz nad kranjsko deželo. Kljub deficitu pa jo bomo brez konkurza vozili. Saj so se tudi lani oglašali črni vrani-proroki, pa se ni zgodilo, kar so oznanjali.

Ako pa danes doklad ne zvišamo, jih zato ne, ker ne vemo, na kakšni podlagi bi to mogli. Ljudstvo itak težko nosi svoja bremena. (Tako je!)

Sipalo se ni; proti temu treba protestirati. Glede tega je vladala največja vestnost.

Kar se cerkve tiče, ki ji je Triller očital, da je S. L. S. največ pomagala s tem, ker je »Narod« preprevedala, le to povem: Kaj mislite, kaj nam pri ljudstvu največ pomaga? To, če ljudem »Narod« preberemo. (Velika veselost.) Ljudje potem pravijo: Ja, takih neumnih ljudi pa ne bomo volili! (Burna veselost.)

Največji razloček med nami in narodno-napredno stranko je ta, da narodno-napredna stranka za narod vedno govori, zanj pa nič ne stori (Tako je!), dočim mi menj govorimo, a za narod vedno kaj resničnega naredimo, kadarkoli se da ugodna prilika porabiti. (Tako je!)

Kar se pa na konfiskacij tiče, je tako, da uredniki liberalne stranke večkrat tako neumno zapišejo, da morajo biti konfiscirani, uredniki S. L. S. pa so bolj pametni. (Veselost.)

Dr. Tavčar, ki je izračunal dva milijona deficita, pri svojih računih ni preveč natančen. Mi smo vedno izhajali pod proračunanim zneskom. Sicer pa, kadar gre za napredek dežele, treba prevzeti nase neko odgovornost.

Glede 10 milijonskega posojila je dr. Tavčar nam očital, da smo mi krivi, da ga vlada še ni dovolila. To pa ni res. Vlada zahteva le nekaj pogojev finančno-tehničnega značaja. Mi pa danes teh 10 milijonov sploh nočemo najeti vsled neugodnih razmer denarnega trga.

Naše barake pa prihodnjo spomlad ne bomo zaprli (Veselost.), ampak bomo zopet najbržeje vsi zdravi in veseli tu zborovali.

Kar je S. L. S. storila za deželo, to pa je za vse koristno, ter je vsem v prid, naj bodo te ali one stranke! (Tako je!) **V personalnih rečeh pa jaz ceteris paribus glasujem vedno za pristaša naše stranke**, (Dobro-klici.) kar je tudi edino pametno in pošteno, ne naredimo pa v takem slučaju nič, kar bi moglo škodovati deželi.

Jaz dr. Tavčarja le vprašam: **Ako se ljubljanska elektrarna rentira, kjer znašajo stroški za eno letno kilovatno uro 28 vin., kako se ne bo deželna, kjer bo ena letna kilovatna ura toka stala 3 do 4 vinarje!** (Veliko pritrjevanje.) Taki gospodarji smo pa mi že kakor na magistratu! (Veliko odobravanje. Veselost.)

Kar se tiče liceja, se moramo pripraviti preje glede njegove kvalitete in ta je jako dvomljiva; to vedo gospodje od nasprotne strani sami.

Glede drž. obrtne šole, ni tisti, ki je kriv, deželni odbor, ki je rešil tozadnevno pritožbo, ampak bivši ljubljanski župan, ki je oddal dela zahrbtno in brezvestno! (Tako je!)

Proti učiteljstvu je S. L. S. vedno popolnoma pravično postopala. (Tako je!) Če pri nas kak učitelj pride v škodo, si je sam kriv. Ampak mi tem ljudem nočemo dvakrat škodovati, da bi njihovo perilo prali javno v tej zbornici.

Ko smo prišli v deželni odbor, smo se morali lotiti dela, ki ga je prejšnji deželni zbor zapustil. Ljudje so po 15 let prosili za kaj, to smo mi zdaj storili. Le nekaj del, izvršenih lani:

Vodovod za Radovljico, ki je stal 179.000 K; osem vasi preskrbuje. (Klic: Liberalci tudi to vodo pijejo! Veselost. — Dr. Šusteršič: Razun tistih, ki samo šnops pijejo. Veselost.) Vodovod za Kranj, 17 vasi, (Šusteršič: Tukaj tudi liberalci klerikalno vodo pijejo.) — Vodovod za Orehovico, — Vodovod za Koče, — Kapnica za Griže, — Kapnica v Vogljem, — Kapnica Laže, — Kapnica za Kal, — Kapnica v Čelju, — Kapnica za Gorenjo Zdiho, — Kapnica za Laseno, — Vodovod Petelinje, — Vodovod za Presko, — Vodovod za Šiško (Sami klerikalci! Smeh.), — Vodovod za Podkraj, — Napajališče v Gradišku, — Vodnjak v Liplenju.

Ceste: Šmartno—Litija, Verd, Čatež—Lipa, Čatež—Sv. Križ, Gabrovščica—Muljava, Čermošnjice—Srednja Vas, Toplice, Most-Velike Lašče, Šentjanž, Kermelj—Tržišče in druge.

Zgradbe, začete 1909:

Vodovod Senožeče (Klic: Sami klerikalci! Veselost! Dr. Šusteršič: Liberalcem ste veliko preveč dali! To bomo grajali!) Vodovod Kal, vodovod Kuteževo, vodovod Grabljica, vodovod Črni-vrh, vodovod Zagorje, Vrh pri Ložu, vodovod Zapoge, vodovod Mošnje-Brezje, uravnava tržiške Bistrice, vodnjak Ustje, Volče, Iška Vas, Harije, vodovod Cerknica-Rakek (420.000 K), vodovod Ježica, vodovod Gotenica, vodnjak v Gojzdu itd. **24 vodovodov!**

Ceste, ki so zdaj v delu:

Ribnica, Reška občinska cesta, most Krki, most pri Blokah, cesta Tacen-Skaručna, Oporni zid pri Kropi, Lesce-Tržič, most v Dupljah, dve veliki cesti na Belokranjskem itd., nadaljuje z drugimi velikimi cestnimi zgradbami, mostovi. Pri vodovodnih napravah se je od 1908 do danes nad 30.000 ljudi in nad 90 vasi preskrbelo z dobro pitno vodo! (Čujte!) Skupni izdatki za ta dela znašajo **2 milijona 400 K!** (Čujte! Dr. Šusteršič: Kje so pa liberalci? Kadar so številke, pa liberalci izginejo!)

Ni je dežele v naši državi, ki bi v zadnjem času toliko koristnega za ljudstvo naredila in zgradila! (Veliko odobravanje!) Če vse štejemo, smo izvršili 84 zgradb za 3.689.330 K.

To je moj odgovor na liberalna očitanja.

Je pa še ena velika stvar: Za vodno nabavo čakajo še največja dela: Vodovod za Belo in Suho Krajino, ribniški, velikološki okraj in pa veliki notranjski vodovod izpode Nanosa. In bomo zahtevali od države večjega prispevka.

Zato predlagam dodatno resolucijo:

Vlada z ozirom na velika vodovodna dela, ki čakajo Bele in Suhokrajine ter ribniške in kočevske doline, prispevaj s 50 odstotki, pravtako naj prispeva za nove velike cestne zgradbe.

(Veliko ploskanje in odobravanje.)

DR. ŠUSTERŠIČ.

Tovariš dr. Triller je bil danes ves katastrofalen. (Veselost.) Začel je s povzdignjenim glasom, da je deficit 1 milijon, potem je bil deficit 2 milijona, ni minulo 3 minute, je narasel na 5 milijonov! (Veselost.) Sreča, da je čas za govornike kontingentiran in da nas čaka kosilo, če ne, se bojim, bi bil Triller prišel do katastrofalnega deficita 50 milijonov. (Veselost.)

Ko pa se je šlo za dokazovanje katastrofalnega prepričanja dr. Trillerja, je nastala pri dr. Trillerju katastrofalna praznota. (Velika veselost.)

Opraviti imamo z deficitom 1 milijona tristo tisoč. Gospodje liberalci kakor govornik od veleposvesta so grajali, zakaj nismo proračuna rešili definitivno in menijo, da zato ne, ker nočemo doklad zvišati. V tem so bili gospodje edini: Alte Liebe roset nicht! (Veselost.)

Dr. Triller je govoril o dvomljivi reči, na katero zidamo, o državni sanaciji. Dejstvo je, da je vlada to predložila, po tej predlogi dobi dežela kranjska 900.000 K na leto več, parlament se je zjedini, da mora država še veliko več dati in fin. minister se je temu že vdal in mi moremo računati s tem, da dobi naša dežela 1.000.000 K na leto! S tem računati, je pametno, ne računati pa neumno! (Tako je!) Če bi mi zdaj ljudstvo naložili naklade — ljudstvo ki toliko zdaj trpi in je toliko udarjeno, zlasti zadnja leta — kako naj bi se temu reklo? Ni izključeno, da dežela že od 1. januarja pride do vžitka od države namenjenega ji izboljška.

Kdo pa je kriv, da dežela ni prišla do sanacije? Vsi vemo, da je temu socialnodemokratska stranka kriva, ki je v fin. odseku državnega zbora uprizorila obstrukcijo. Zato je pametno, če vlada sanacijo deželnih financ združi z budgetnim provizorijem, ker socialna demokracija budgetnega provizorija ne bo obstruirala. Ako se nam posreči dobiti prirastek, potem se naš deficit reducirata na malenkost. Sicer pa smo v tem zasedanju sklenili dva davčna zakona in deželno blagostanje tudi rase.

Katastrofalno nesmiselno je torej, kar je govoril dr. Triller: dežela, ta je v konkurzu. Jaz dvomim po teh besedah, da bi se dr. Triller sploh kaj razumel na principe javnega gospodarstva. Njegova nevednost glede javnega gospodarstva je naravnost katastrofalna! (Velika veselost.) Seveda je govoril skozi okno za ljudi, o katerih ve, da so najneumnejši na svetu! (Veselost.)

In vpil je dr. Triller. Sipalo se je, sipalo, sipalo! A zaman sem čakal pozitivnih dejstev. On je bil dolžan navesti fakta, na patre opira to svojo nečuvstvo trditve. (Tako je!) Ko je tovariš Lampe obrazložil, kakšno je bilo to sipanje, koliko je deželni odbor storil za povzdigo deželne kulture, kje je bil takrat dr. Triller? **Povejte le en slučaj, da je deželni odbor sipal, zdaj pa vi ga ne morete!** (Molk pri liberalcih.)

Dr. Šusteršič očita dr. Trillerju višek politične nepoštenosti, ker je dr. Triller očital mu »kravjo kupčijo«. Dr. Triller postane silno razburjen in vpije, da se je dr. Šusteršič zlagal, ko je rekel, da je dr. Triller govoril zoper vero. Glavar dr. Trillerja ukori. Dr. Šusteršič dokaže dr. Trillerju, da je res govoril zoper vero, napadal romanja, rekel, da so cerkve prelepe in izrazil mnenje, da naj se vsi redovniki izženejo iz dežele. Dr. Šusteršič je dr. Trillerju tako radikalno izmil glavo, da je dr. Triller vstal, rdeč kakor star rak in jo iz zbornice popihal med smehom cele zbornice. Triller je bil danes grozovito justificiran. Dr. Šusteršič je govoril 3 ure. Strašno je izdelal tudi grofa Barba, zavrnil nesramno laž, da je odložil delegacijski mandat, izjavil, da je glede bosanske agrarne banke vse dosegel, kar je uprizoril in da bo z Burianom se pomenil še v plenumu delegacije! (Grozna poparjenost med liberalci.) Krasno je končno načelnik naše stranke pojasnil, kakšno je stališče S. L. S. do ljudstva: Ljudstvo vse njegove pravice, to je bil naš program večraj, to danes, to bo naš program vedno!

Šusteršič je strahovito pobil Trillerja tako, da so liberalci bili kar poparjeni. Poslanci S. L. S. so navdušeno ploskali svojemu voditelju, liberalci so molčali kot grob. Dr. Šusteršič je justificiral danes liberalno stranko! Dr. Šusteršičev govor priobčimo po stenografskem zapisniku. Ob pol 3. uri popoldne se je seja prekinila in se nadaljuje ob pol peti.

Izid volitev na Hrvaškem.

Včerašnje volitve na Hrvaškem so tako-le izpadle: v 75 volivnih okrajih so kandidati definitivno izvoljeni, v 13 okrajih bo treba ožje volitve. Mandatov so si priborile stranke: hrvaško-srbska koalicija 32 mandatov; postavila je kandidate v 70 okrajih; med izvoljenimi so voditelji Pribičević, Tuškan, Medaković, a mnogo prvakov, zlasti pokretašev, je propadlo, tako dr. Šurmin, ki je z 29 glasovi manjšine propadel nasproti banu Tomašiću v I. zagrebškem volivnem okraju. — Vladna stranka, to je Tomašićevi kandidati so dobili od 55 zasedenih kandidatur 15 mandatov — »večina« je šla torej tudi banu po vodi. Krščansko-socialna stranka prava si je priborila 14 mandatov v 54 po njenih kandidatih zasedenih volivnih okrajih; med drugimi je v III. zagrebškem volivnem okraju nasproti Ivanu Peršiću zmagal Hrustić. Starčevićanski pravaši so dobili od 32 zasedenih kandidatur 10 mandatov. Pravaši imajo torej že do- slej 24 mandatov, kar je nedvomno zelo lep uspeh, ki smo ga veseli tudi Slo- venci. Radičeva stranka je od 34 volivnih okrajev, v katerih je postavila svoje kandidate, zmagala v štirih; brez protikandidata je bil v Lutbergu izvoljen voditelj Stipko Radič. Srbski radi- kalci so dobili en mandat, dva poslan- ca sta divjaka. Supilo je bil v Delnicah izvoljen brez protikandidata, nemški nacionalc Riestler pa v Rumi z veliko večino. Socialni demokrati so večino- ma že pred volitvijo odstopili od svojih kandidatur. Ožje volitve se vrše danes.

Volitve so tedaj izpadle tako, kakor je najmanj pričakovala koalicija, ki je nedvomno najbolj udarjena; saj se ji gre takorekoč za biti ali ne biti in je napela vse sile ter tudi z gotovostjo pričakovala, da izide iz volivnega boja neoslabljena. A nade so jo varale, volivni boj ji je odnesel lepo število man- datov in pobil pokretaše, njena nadvlada na političnem polju je razbita. Toda tudi Tomašiću sreča ni bila mila: Zaželjene večine po Khuenovem vzor- cu ni dobil in koalicija je kljub vsemu in vsemu le še živa. Ali bosta sedaj ob skupni nesreči ta dva trmoglavca postala mehkejša in se pobotala? Kdo ve! Uspeh bi tudi potem ne bil poseben in njuno stališče nasproti močno narasli opoziciji ne posebno lahko. Vse kaže na to, da bo Khuen ukazal takoj zopet novo razpustitev sabora in nove volitve, ki naj bi končno razbile koalicijo in prinesle mameluško večinsko stranko. A upajmo, da bodo vsake nove volitve prinesle novih zmag pravašem, ki bodo končno napravili konec khue- novščini na Hrvaškem. Naše čestitke opoziciji!

Dodatno se nam danes popoldne še poroča: V Osijeku je v gorenjem mestu izvoljen z veliko večino dr. Ante Pin- terović, v doljenjem mestu z večino 7 glasov dr. Neumann proti Penjiču. V Selcah je izvoljen kandidat koalicije dr. Bog. Mažuranič z 827 glasovi proti Tomašićevemu kandidatu, ki je dobil 314 glasov. V dugoselskem okraju je iz- voljen dr. Ante Radič. V Vrbovskem je izvoljen koalicijski dr. Pero Magdič, koalicijski pisatelj Gjalški je v Ja- strebarskem propadel. Tu je ožja volit- vev med vladnim kandidatom dr. An- te Baurom in pristašem dr. Mile Star- čevića dr. Banjavčić. Pri Sv. Iv. Zeleni je izvoljen dr. Mile Starčević, v Veliki Gorici je pa med dr. Mile Starčevićem in Stjepanom Radičem ožja volitev. V Novem Marofu je izvoljen vodja kršč. soc. stranke prava dr. Horvat, v Bjelo- varu je koalicijski pokretaš M. Roje padel in je izvoljen kandidat seljaške stranke dr. B. Šuperina. V Hercegovcu je tudi seljaška stranka v ožji volitvi proti koaliciji. V Križu je ožja volitev med dr. Jož. Frankom in dr. M. Starče- vičem. V Koprivnici je izvoljen Stjepan Zagorac. V Novi gradiški je propadel koalicijski dr. Badaj proti kandidatu kršč. soc. stranke prava dr. Pomperju. V Viličselu je izvoljen Zatluka, pristaš kršč. soc. stranke prava, istotako v Vi- sovitici pristaš te stranke župnik Je- meršič. V Valpavu je izvoljen pokretaš dr. Lorkovič, pokretaš Wilder je pa v Našicah propadel proti bivšemu banu Pejačeviću. V Sidu je soc. dem. Korač v ožji volitvi. V Bošnjacima je ožja vo- litve med dr. Amrušem in kandidatom seljaške stranke Mate Babogredcem.

: Naročite „Slovenca“ :

Ljubljanske novice.

Ij Društvo prijateljev poljskega na- roda. V četrtek zvečer se vrši v »Uni- onu« ustanovni shod novega društva »Prijateljev poljskega naroda«, ki si je postavilo za namen širiti med Slovenci poznavanje poljskih razmer, zgodovine, slovstva itd. in gojiti realne stike med Slovenci in Poljaki. Predsednik pripravljalnega odbora je g. dr. Evgen Lampe, podpredsednik dr. Juraj Adle- šič.

Ij V nedeljo, 13. novembra, ob 4. uri popoldne se v veliki dvorani hotela »Union« v Ljubljani ponovi predavanje »Slovenci v Jeruzalemu« s prekrasnimi velikimi skiptičnimi slikami, kakršnih doslej po splošni sodbi še ni bilo videti v Ljubljani. Predavanje se je moralo preložiti na nedeljo, 13. novem- bra, ker je 6. novembra dvorana od- dana. To pot bodo na sporedu tudi nove slike o slovenskih romarjih. **Vabimo lepo k tej sijajni naši priredbi vse one, ki v delavnih zvečer nimajo časa in pa naše okoličane. Vhod k predavanju je samo v Frančiškanski ulici.**

Ij Kdor bi se želel učiti francoščine, naj to nemudoma na dopisnici sporoči uredništvu »Slovenca«. Predaval bo prof. Jožef Jerše. — Odbor S. K. S. Z.

Ij Krščanska ženska zveza v Ljub- ljani je čela včeraj predavanje. Pre- daval je č. g. F. Krhne o vplivu slabega berila.

Ij Radiotelegrafija. Baron Codelli, kranjski deželni poslanec in priznan elektrotehnik, je ob Jadranskem morju izvršil radiotelegrafične naprave za našo mornarico. Nemška vlada je raz- pisala natečaj za brezžično brzojavno zvezo med Berlinom in Kamerunom in je to napravo poverila baronu Codel- liju, ki se v svrhu studij poda v krat- kem v Afriko.

Ij Musica sacra v stolnici. Jutri, v nedeljo se bo pri veliki maši ob desetih proizvajalo sledeče: Missa Dominicalis II., zl. Gruber, Gradual »Timebunt gentes«, zl. Foerster, ofertorij »Dextera Domini«, zl. Gerardeschi.

Ij Kaj pa zopet to? Čujemo, da so zadnji čas brez vednosti sosvetovalcev vladnega komisarja na mestnem magi- stratu bila kar od nekaterih magistrat- nih uradnikov brez kakega razpisa od- dana večja dela. Tako je bil za veliko vsoto oddan strelodiv pri obrtni šoli nekemu kleparju, dasi bi bilo to delo elektrotehnika. Čujemo tudi, da so bila pri mestni elektrarni in pri mestnem vodovodu kar od nekaterih uradni- kov oddana večja dela brez razpisa in brez povabil tvrdkam. Upamo, da vlad- ni komisar krepko poseže v tako zasebno gospodarstvo!

Ij Onim, ki »čukajo« v vzgled! Me- sarski pomočnik Janez Janež je podaril vsoto 20 K »Ljubljanskemu Orlu«, ker je nahlulil brata Kržana s »ču- kom«, a je Kržan odstopil od tožbe. Naj nasprotniki Orla še večkrat pokažejo na ta način svojo oliko, Orel si bode pa množil kapital! Gospodu Janežu lepa hvala za 20 kron; se priporočamo še na- dalje! Na zdar! — Ljubljanski Orel.

Ij Bacilonoska Pavločič (glej poro- čilo na prilogi) se je danes iz varnost- nih ozirov oddala v bolnico za silo. Da je to res le varnostni korak, se vidi iz tega, da sme ž njo v bolnici ostati nje zdrava sestra. Zdravniško nadzorstvo prevzel je dr. Rudež, ki pa ne bode v bolnici stanoval, kakor je za slučaj na- stopanja kolere določeno, temveč bode deklica le parkrat tekem dneva obi- skal, dokler se bakterijološko ne kon- statira, da je izločevanje vibrijonov po- nehalo. Rodbina gospoda kontrolorja Pavločiča ostane kontumacirana v uradniški hiši prisilne delavnice. Se- veda so vsi člani rodbine zdravi in sko- raj ne morejo verjeti, da je mala se- strica bacilonoska. Uvedlo se je strogo razkuževanje stranišča in kanalizacije. Tako je pričakovati, da se ta epizoda v kratkem ugodno konča.

Ij Kaj so bacilonosci? Kakor smo svojčas poročali pri predavanju, na- hajamo za časa kolere ljudi, ki so spre- jeli vibrijone vase, jih imajo v svojem črevesu in jih izločujejo s svojimi otrebki, ki pa le nalahko ali sploh ne obole. To so »bacilonosci«, ljudje, ki imajo tako zdrava prebavila, da vibri- joni kolere ne morejo prodreti v epite- lije njih črevesa. Ti ljudje nam kažejo, kake važnosti je za časa kolere zmerno in trezno življenje, kajti vsak dijetni pregrešek oslabi epitelijske črevesa in tako pospešuje okužbo s kolero. Bacilo- nosci so večinoma povsem zdravi, tako da nikdo ne more sumiti, da so se oku- žili in oni so vzrok, da je včasih tako

teško zaslediti izvor kake epidemije ali kakega posameznega obolenja za kolero. Kajti vibrijoni, ki jih izločujejo bacilonosci, povzročijo lahko pri drugih ljudeh z manj krepkimi črevesnimi epiteliiji težka obolenja za kolero. Če se pa bacilonosca pravočasno izsledi, ka- kor se je to zgodilo v Ljubljani, se ga lahko tako izolira, da je izključena vsaka nevarnost. O priliki sedaj na Ogrskem in Hrvaškem ter v Italiji vla- dajoče kolere pojavili so se v raznih krajih Avstrije bacilonosci. Tako so na pr. v Brucku v dveh ogrskih prostov- ljejih, ki sta bila tjakaj uvrščena med vojake, izpoznali bacilonosca. Hitro so ju izolirali, sproti razkuževali njihjo otrebke, čez par dni je izločevanje vi- brijonov ponehalo, ker jih zdravi člo- veški organizem kmalu premaga in za Bruck je bila odstranjena vsaka nevar- nost. — Kar se tiče slučaja v Ljubljani, bil je iz Italije došli Romanazzi brez- dvomno bacilonosec. Ta je s svojimi vi- brijoni okužil malo Pavločič. Kako se je to zgodilo? Nevedoč, da je bacilo- nosec, je Romanazzi brezdvomno pre- malo pazil na snago. Pred jedjo si n. pr. ni umil rok. Če je mali Pavločič podal kako jabolko ali grozdje ali kos kruha, prešli so vibrijoni z njegovih rok na jed in so tako okužili malo Pav- ločič. Pa je le nalahko obolela in je tudi postala bacilonoska. Prava sreča pa je, da je sploh obolela. Tako je hišni zdravnik postal pozoren nanjo in na- znanil nje obolenje mestnemu fizikatu, ki je obveščen o prihodu Romanazzija in tega skozi predpisano petdnevno do- bo opazujoč, takoj slutil nevarnost, kontumaciral rodbino in dal bakterijo- loško preiskati otrebke. Slučaj male Pavločič pa nam je tudi pokazal, kake važnosti in veljave je bakterijološko preiskavanje. Ze v sredo mogel je dr. Plečnik izjaviti, da je slučaj skrajno sumljiv na kolero. Pred leti, ko še ni- smo imeli bakterijologov, bi tega slu- čaja sploh ne bili izsledili in skoraj go- tovo bi se bila razvila kaka hišna, če ne večja epidemija. Bakterijološke pre- iskave, ki se sedaj redno nadaljujejo, pa nam bodo tudi pokazale, kdaj neha mala Pavločič izločevati vibrijone. Ker je deklica že popolnoma zdrava, se je nadejati, da je morda že premagala vibrijone. Kakor hitro poizvemo o re- zultatu nadaljnjih preiskav, bomo o tem poročali.

Ij Ljubljansko prostovoljno gasil- no in reševalno društvo bo prisostvo- valo dne 1. novembra zjutraj ob pol 8. uri v cerkvi sv. Nikolaja sv. maši za svoje umrle člane.

Ij V Ljubljani ponesrečena Celjan- ka. Električni voz je sinoči na Mest- nem trgu podrl Albino Kapusovo iz Celja, ko je šla čez prog. Kapusova se je pri padcu na desni rami težko te- lesno poškodovala. Prepeljali so jo z izvoščekom v »Leonišče«.

Ij Prememba posesti. Hišo na Sta- rem trgu št. 9 kupil je Anton Bučar, c. kr. poštni oficijal za 59.000 kron.

Ij Umrla je v Ljubljani Franja Vidmar, žena gostilničarja.

Ij Tat koles prijet. V Šiški je bilo dne 26. t. m. izpred hiše št. 76 ukra- dno fotografu Albinu Zundru »Tor- pedo«-kolo s tovarniško številko 118.043, vredno 250 K. Dan po tatvini pa je orožništvo v Zagorju ob Savi prijelo leta 1887 v Gornji vasi in v Šmarjeto pri Kranju pristojnega Jožefa Kreseta, ki je hotel tam prodati neko kolo za 55 K. Krese je tudi lani ukradel kolo Juliju Znidaršiču v Kosezah.

Ij »Ljubljana« bo ime novemu par- niku, ki bo vozil material iz Podpeči za poglobljenje Gruberjevega kanala. Parnik so včeraj z velikim trudom pri- peljali na Trnovski pristan poleg skladišča za opeko. V vodo ga bodo spu- stili čez kake tri tedne; popreje ga bodo prenovili. V Ljubljano bodo parnik slovesno spustili.

PROTI REPUBLIČANOM NA ŠPAN- SKEM.

Španska vlada je ukazala zapreti radikalnega vseučiliškega profesorja dr. Ovejero. Republikanci so prestraše- ni, ker vlada nastopa proti revolucijon- arni agitaciji. Profesor pride pred vojno sodišče, kakor tudi štirje časniki.

LAKOTA V LIZBONI.

Nova republika je dovedla v Liz- boni do lakote. Ljudstvo hoče kruha. **Zvečer dne 27. t. m. so nastali v Liz- boni poulični kravali. Ko je ljudi hotel pomiriti senator Agrippa, ga je zavrta- no zabodel anarhist Pizarro.** Nastal je boj med demonstranti. Ubityh je bilo šest, ranjenih pa nad 30 oseb.

Telefonska in brzojavna poročila

POGAJANJA MED ČEHI IN NEMCI
Praga, 29. oktobra. Pogajanja ondi, kjer so običajna. Danes se je po- svetoval pododsek o minoritetnih je- lah o inicijativnem predlogu dr. Čel- kowskega. Mladočehi, češki agrarci, zveza čeških dež. poslancev so se po- svetovali o predlogu čeških radikalce- ki hočejo, naj bo med minoritetnimi šolami in drugimi razpravami iunctio in ki zahtevajo tudi tako spremembo deželnozbornskega poslovnik, ki onemogoči Nemcem nadaljno or- strukcijo. Pododbor je v permanentni da izdeluje nove predloge. Komisij referentov o narodnostni razdelitvi b zborovala 3. novembra. Položaj je po- polnoma nejasen.

PLAČEVANJE V GOTOVINI.

Budimpešta, 29. oktobra. Včera- šnja posvetovanja strokovnih referen- tov o plačevanju v gotovini niso ime- nikakega uspeha, sedaj bodeta imeli besedo oha ministrska predsednika ogrska vlada sili na rešitev teko- osmih dni.

BIENERTHOV KABINET V KRITIKI NEM POLOŽAJU.

Dunaj, 29. oktobra. V politični krogih se splošno razpravlja, da je ka- binet Bienerthov radi ogrskega vpra- šanja v silno kritičnem položaju. V pri- hodnjem tednu mora biti položaj po- polnoma razjasnjen. Tudi iz Ogrsk prihajajo poročila, da tudi ondi sma- trajo položaj za silno kritičen.

PROTI DRAGINJI.

Dunaj, 29. oktobra. Nižjeavstrijski deželni zbor je določil 50.000 K za na- grade pri reji telet na Nižjem Avstrijskem. Sprejel je resolucijo, naj tudi vlada dá v ta namen enako vsoto.

RAZPRAVA PROTI BARTMANNU.

Dunaj, 29. oktobra. Razsodba pro- vohunstva obtoženemu Bartmannu b razglašena danes zvečer.

SOLKANSKA MIZARSKA ZADRUGA NA DRAŽBI.

Gorica, 29. oktobra. Danes je na dražbi kupila Solkanska mizarstvo za drugo »Trgovska obrtna zadruga Gorici« za 86.000 K.

BOJ MED SVOBODOMISELCI PRI PROSLAVI FERRERA.

Pariz, 29. oktobra. Tu je bila včera proslava Ferrera. Navzoči španski anarhisti so naskočili, ko je govoril bivši mornariški minister, tribuno te- so izjavili, da ne puste govoriti nobe- nega generala in tudi ne bivšega mor- nariškega ministra, češ, da bi franco- ski ministri Ferrera ravnotako obsodili na smrt, kot so ga španski.

CANALEJASEV KLIC NA BOJ.

Madrid, 29. oktobra. Canalejas je izjavil v zbornici, da je za cerkev na Španskem približal se kritičen trenotek. Sedaj je tu trenotek, da se reš- klerikalni problem, če sedaj ne, ga li- beralna stranka nikdar ne reši.

STAVKA V BARCELONI.

Madrid, 29. oktobra. V Barceloni je proglašena splošna stavka. V mestu je proglašeno obsedno stanje. Došlo je do burnih spopadov. Več oseb je umrlo.

Slabotni otroci postanejo hitro močni in čvrsti, ako se jim dá Scott-ova emulzija ribjega olja z apne- nimi in natronovimi Hypophosphiti. Ta emulzija je mnogo boljša kot na- vadno ribje olje, kajti zavziva se vedno s posebnim veseljem, je zelo lahko pre- bavna in pokaže ugoden učinek že v najkrajšem času. Več v oglasu.

Najboljša

oblika v kateri se za katerikoli namen zavziva ribje olje, je brez dvoma Scott-ova emulzija ribjega olja-zapnenimi in natronovimi-hypophosphiti. Ribjega olja nemorete zavzeti, ker povzroči slabost in pehanje? To- rej, Scott-ova emulzija Vam bode napravila veselje. In se ena točka je važna: Scott-ova emulzija je bistveno zdravilno močnejša, učinkuje hitreje kot navadno ribje olje, to se pravi z drugimi besedami, da more

Scott-ova emulzija

napravi to, kar se z navadnim ribjim oljem ne more doseči. Poskusite sami.

Cena izvirni steklenici 2 K 50.

Obi se v vsaki lekarni.

H. SUTTNER

Ljubljana Mestni trg

urar, prva največja domača exportna tvrdka ur zlatnine in srebrnine

Tovarniška var- stvena znamka

„IKO“

Lastna tovarna ur v Švici.

Anton Šarc Ljubljana
Selenburgova ulica št. 5
 na vogalu Knafljeve ulice (nasproti glavne pošte).
 Znano najboljšo platno za rjuhe, bombaževina, brisalke itd. — Švicarske vezenine. — Znano najboljšo perilo. — Najcenejši nakup.
 -- Opreme za neveste! --

2965

BILINSKA
 KISLA VODA

Izborna dietična namizna pijača.
 O dobroti Bilinske vode naj se vpraša domači zdravnik. Dobi se pri Mihele Kastnerja v Ljubljani. 2990

NESTLÉ-jeva
 Prizvano redilno sredstvo moka za otroke

Za zdrave in bolne otroke kakor tudi za bolna želodca. Obvaruje in odstranjuje otroško drisko in blunaje, črevesni katar. Knjižica: Otroška hranitev zastoj pri NESTLÉ Dunaj I. Biberstrasse 11.

Zelo zadovoljen s „C. rine“ za parket in ohlilstvo S Cirine za tla in pohištvo sem zelo zadovoljen in bodem iste mojim znancom toplo priporočal Budimpešta, 8. 10. 1908. Podp. Flora Heinrich. Dobi se povsod. 1 stekl. K 3.—, 1/2 stekl. K 1.70. Edini izdelovatelj 558 J. Lorenz & Co., Eger (Hb) Češko.

Krondorfer se kol naravna namizna voda prve vrste in kol zdravilna voda zoper težkoče organskega dihanja in zoper bolezni želodca in mehurja najbolje priporoča.

1681
Automobili
Laurin & Klement
 tovarna za motorne vozove
Mladá Boleslav
 Zastopnik: Nikodem & Wetzki, G. e. Kaise-felderg. 15. Trnava

Pozor, obrtniki!

Na prodaj je hiša v Zg. Šiški 38

s 4 stanovanji, ima tudi vrt, na lepem kraju. Cena jako nizka, samo K 7000. — Več pove lastnik Ivan Čibej, posestnik Kleče pri Ljubljani. 3159

Zastopnike
 proti visoki proviziji, ki so dobro vpeljani pri trgovcih, išče velika zaloga damskega sukna. Ponudbe pod „8 kg vzorci“ na upravnishvo lista.

Angleško skladišče oblek
O. BERNATOVIČ
 Ljubljana, Mestni trg št. 5
 priporoča svojo veliko izbero damskih gledaliških mantil, v najnovejših barvah in kroju, po zelo nizki ceni. 3179 Obleke za gospode in dečke ter konfekcija za dame in deklice, po priznani nizki ceni.

Zahvala. 3183

Ob prerani izgubi naše nad vse ljubljene hčerke in sestre, gospodične

Mici Pečenik

se tem potom kar najtopleje zahvaljujemo preč. duhovščini za spremstvo in tolažbo, dalje presrečno zahvalo vsem cenj. gospodičnam, ki so nosile krasne vence ter s tem napravile pokojnici časten pogreb, vsem darovateljem vencev, dalje slav. pevskemu društvu „Slavec“ za ganljivo, prekrasno petje, kakor tudi vsem onim, ki so ljubljeno ranjko v njeni dolgi in mučni boleznini tolažili in končno vsem onim, ki so jo spremili k večnemu počitku. Vsem in vsakemu: Bog povrni!

Ljubljana, 29. oktobra 1910.

Zalujoča obitelj Pečenik.

Zahvala. 3174

Ob smrti našega ljubega soproga, očeta, oziroma starega očeta, brata, svaka in strica

Andreja Milavca

posestnika in mlinarja

izkazalo se nam je toliko sočustva, da se nam ni mogoče vsakemu posebej zahvaliti vsled česar izrekamo tem potom vsem skupaj svojo najiskrenejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo č. g. župniku Riharju za zadnjo tolažbo ranjkemu.

Malne pri Planini, 26. oktobra 1910.

Za ujoči ostali.

Zahvala.

Ob prebitki izgubi naše predrage in nepozabne soproge, hčere, sestre in svakinje, gospe

Angele Stodola roj. Verhove

izrekamo tem potom svojo najpri-srčnejšo zahvalo vsem sorodnikom prijateljem in znancom za vse številne izraze sožalja in sočutja.

Zlasti pa smo dolžni se posebno zahvaliti č. g. kaplanoma Zorko-tu in Petriču za spremstvo in tolažbo, predsednici ženskega oddelka „kat. slov. izobr. društva“ kakor tudi društvu samemu za darovane vence in mnogoštevilno spremstvo na njeni zadnji poti. Iskreno se zahvaljujemo tudi cenj. gospej Franceli in vsem njenim uslužbenkam, ki so ji darovale tako krasne vence in jo tako mnogoštevilno počastile k večnemu počitku ter jo tolažile med dolgo mučno boleznijo.

Vsem in vsakemu posebej še enkrat: Bog plačaj! Tebi pa predraga ranjka, naj bode zemljica lahka in počivaj mirno v Gospodu, dokler se zopet vsi skupaj snidemo tam v nebesih.

Moste pri Ljubljani, 28. oktobra.

3185

Zalujoči ostali.

Zahvala.

Ob prebitki izgubi našega nepozabnega, v Bogu počivajočega očeta

Josipa Hočevar-ja

posest. in kovaškega mojstra,

se tem potom najiskreneje zahvaljujemo preč. gosp. župniku Fr. Riharju in č. g. oo. frančiškana-noma za sv. opravila, dalje vsem ki so dragega pokojnika spremili na zadnji poti, vsem sorodnikom, sosedom, kat. slov. izobr. društvu, telovad. odseku „Orel“, društvenim pevcom pod podstvom pevovodje g. N. Loboda, za lepo in ganljivo petje, č. br. klerikom frančiškanskega samostana, č. usmiljenim sestram ter vsem znancom in prijateljem, kakor tudi še posebej preč. gosp. župniku za mnogobrojne obiske in tolažilne besede v njegovi mučni boleznini, gosp. Fr. Šubelj-u za posebno skrb in naklonjenost za časa boleznini in smrti izkazane napram družini, ter sploh vsem, ki so dragega pokojnika v boleznini tolažili in blažili.

Bog bodi vsem blažnik!

V Mekinjah, 27. oktobra 1910.

Zalujoča rodbina Hočevar.

Katera Slovenka, tudi starejša z dobrimi lastnostmi in z krog 15.000 K, se želi seznaniti s 25 letnim, zelo lepim in prikupnim mladeničem visokošolske izobrazbe v svrhu

zakona? On bi vodil kot strokovnjak podjetje brez konkurence. — Dohodki s časom krasni; vsota se zavaruje. Ponudbe pod: „Simpatija pogoj“ na upravo. 3196 1

Sodi

dobro ovinjeni, stari in novi, veliki in majhni so naprodaj pri 3191
 Iv. Buggenig-u, sodarski mojster v Ljubljani, Cesta na Rud. železnico 5.

Ženitna ponudba.

Pošteno, 35 let staro dekle z nekaj premoženja se želi v svrhu ženitve seznaniti z mladeničem ali tudi vdovcem približno enake starosti event. tudi nekaj starejši. Oglas se le pošteni, delo- in miroljubni moški s primer-nim premoženjem ali pokojnino — pod šifro „Resna ponudba“ do 15. nov. pri upravi tega lista.

3195

Fave di morti vsesvetniške štruce,

pince, najfinejše pecivo za čaj in desert priporoča slašičarna in kavarna

P. Kirbisch, Kongresni trg št. 8

Ondi se tudi oddajo iz druge roke Fremdenblatt in Fliegende Blätter. 3189

Revmatizem, protin, neuralgija in ozeblina

povzročijo mnogokrat nestrpne bolečine. Za njihovo hitro pomiritev in ozdravljenje, za splahnitev oteklin in zopetno pridobitev pregibnosti členkov in odstranitev utripanja učinkuje presenetljivo, zanesljivo

CONTRHEUMAN

Uesedni znak za meniholo-saliciliziran kostanjev izvleček.

za vribavanje, masažo ali obkladke, 1 pušica 1 krono.

Pri naprej vpošiljavi K 1.50 se pošlje 1 pušica franco

Izdelovalnica in glavna zaloga v lekarni B. FRÄGNER-ja

c. kr. dvornega dobavitelja, PRAGA III., št. 203.

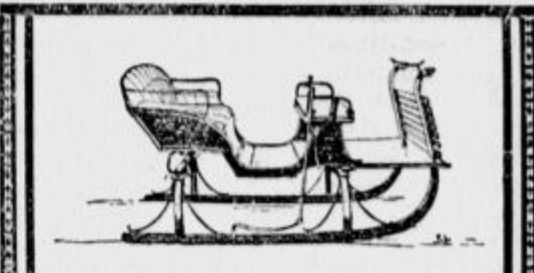
Pozor na ime izdelka in izdelovalca! ZALOGE V LEKARNAH. 2961

Naprodaj je

velik najnovejši Mayer-jev konverzaljski

leksikon.

Veljal je nov K 252.—, sedaj se odda za samo K 180.—. Več pove uprav. „Slovenca“. 3184

Izdelovanje in prodaja vozov

Vljudno naznanjava slav. občinstvu, da izdelujeva skupno po naročilih solidno in trpežno različne vozove in so isti tudi vedno v zalogi pri 1887

J. Zajcu, kolarju in F. Kožarju, kovaču na Viru št. 14 pri glavni c., p. Domžale

Pristen le tedaj, če je trioglasta steklenica zaprta s spodnjim pasom (rdeč in črn tisk na rumenem papirju). :: **Doslej nedosežen!**

W. MAAGER-ja
 :: pristno čisto ::

ribje olje
 (v zakonito zajamčeni opravi) rumeno, steklenica K 2.— belo, „ „ 3.— pri Viljemu Maager-ju na Dunaju.

Od 1869 uvedeno splošno v avstro-ogrski monarhiji. Gospodje zdravniki in profesorji ga radi zapisujejo. Dobi se skoro v vseh lekarnah in drožerijah. Glavna zaloga in razpošiljalnica za avstro-ogrsko monarhijo: **W. Maager, Dunaj, III/3, Heumarkt 3.** Ponarejanja se sodnijsko zasledujejo.

Išče se za

zgradbo tovarne primerno zemljišče

blizu kolodvora kje na Kranjskem ali pa že obstoječe poslopje s parno ali vodno gonilno močjo ali električno napravo primerno za tovarniški obrat. Ponudbe pod šifro W. D. 5377 odpošilja anončna pisarna Rudolf Mosse, Praga, Graben 6. 3166

Pozor! Najcenejša, najbolj zdrava pijača!

Sadjarstvo, Karolinski dvor pri Ptuju ponudi svoj izborni, kristalno-čisti

jabolčnik

letnikov 1908 in 1909 po . . . . . K 27.—

sadni mošt

letnika 1910 po . . . . . K 25.—

za 100 litrov brez soda, obdačeno, dostavljeno v hišo, ako se ga vzame najmanj 56 litrov.

Jabolčni polšampanjec

steklenica 7/10 litra 65 vin., franco na dom, ako se naroči najmanj 12 stekl.

Za vinotržce in gostilničarje poseben popust. Poskušnje na razpolago pri našem zastopniku gospodu **A. Švara**, Ljubljana, Dunajska cesta 6. Ondi se dobi tudi vsa druga pojasnila ter sprejemajo vsa naročila. 3192

!! PERUTNINO !!

z mlekom opitano, zaklano in iztrebljeno (brez perja, črev in krofa) prodajava po sledečih nizkih cenah:

purane	po K 1'80 kg	race	po K 2'20 kg
purice	" " 1'90 "	poularde	" " 2'60 "
gosi	" " 1'90 "	kokoši za juho	" " 1'90 "

piščeta za peči po K 1'40 do K 2'—, za creti po K 1'30 komad. brez carine, franko na dom postavljeno (telefon št. 276). Vsako soboto in dan pred praznikom prodajava tudi na tržni stojnici. Živa perutnina 20 vin. ceneje. Zaloga različnega perja. Po znižani ceni oddajava takoj še sledeče število jamčeno čistokrvnih plemenjakov poletne izreje:

40—40 Brahma; 60—60 Orpington, rumenih; 50—50 Plymouth-Rocks; 15—15 Mehelner; 20—20 Wyandottes

po 3 do 4 K komad, kakor tudi veliko število starejših plemenjakov zgoraj navedenih pasem po 6 do 12 K komad.

Za obila cenjena naročila se priporočava z odličnim spoštovanjem 3194

KRAPŠ & DITRICH, prvi in največji zavod za izrejo in opitanje perutnine na Kranjskem.

Pozor sadjerejci!

Redka prilika! 100.000 dreves usakourstnih ima na prodaj zaradi opustitve umnega sadjarstva, n. pr. hruške, jablane, črešnje, kostanje, orehe, slive itd. itd.

Ivan Gerjovich, veleposesnik Dobova; pošta in postaja Dobova. 3201

Posestvo na prodaj Elektroradiograf „IDEAL“

Proda se iz proste roke lepo posestvo v Vižmarjih št. 26, občina St. Vid nad Ljubljano. Posestvo obstoji iz hiše, hleva za 10 glav živine, kozolca z 10 okni, dalje svinjaki in drvarnica, 5 oralov travnikov z mejo zasajenih, 4 orale njiv, 6 oralov zaraščenega gozda. Zraven hiše lep sadni vrt. Vse v najboljšem stanju. Natančnejša poročila daje: Janez Trampuš, posestnik v Vižmarjih št. 26. 3197

SPORED: Od sobote 29., do torika 1. nov.

1. Umeino gojenje rib. (Po naravi) — 2. Kruh je kradel. (Ganljiva drama.) — 3. Opica „Koko“ (Naravno.) — 4. Kazen Samuraja. (Japon. drama.) — 5. Dva lenuha. (Zelo komično.) — Dodatek ob 7. in 9. uri zvečer: 6. Kraljevske slovesnosti v Bangkoku. (Po naravi.) — 7. Rokodelčeva žena. (Zaloigra.) — 8. Nova guvernanta. (Komično.) — Vsak ponedeljek in torek od 6. do 10. „Slov. Filharmon.“ 3017

Bukovi in topolovi hlodi

v dolžini do 2½ m in močni 30 cm in več, v vsaki množini se kupijo. Ponudbe s ceno od bližnje železniške postaje proti takojšnjemu plačilu na S. M. Rübner, veletrgovina z lesom, Dunaj II/2, Kaiser Josefstr. 39. 3198

Da se v najem

trgovina in gostilna

v Do. Logatcu, oziroma, ako bi dotičniku hiša ugajala, se pod ugodnimi pogoji z vsem zemljiščem tudi proda. Več se poizve pri lastniku Valentinu Debeljaku v Škofji Loki. 3195

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

3188 Ustanovljeno 1875.
Vsem svojim cenj. odjemalcem si usojam naznaniti tem potom, da prevzame z dnem 1. novembra letos moje

apnenice

g. Iv. Taufer st. v Zagorji ob Savi, katerega tem potom obenem toplo priporočam svojim cenjenim odjemalcem.

Josip Schwaiger.

Ustanovljeno 1875.
Usojam se tem potom vjudno javiti, da z dnem 1. novembra prevzamem

apnenice

g. Josipa Schwaigerja, ter se toplo priporočam za cenjena naročila, ki jih bom vselej solidno in točno izvrševal. — Apno je vsestransko priznано kot najboljšo.

Zagorje ob Savi.
Ivan Taufer st.

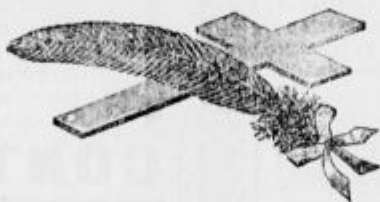
Poskusite

zajamčeno pristen = kraški zdravilni brinjevec

Pošilja po poštnem povzetju v vsaki množini od 1 lit. naprej:
Milan Žnideršič, Matenjavas-Prestranek.

Brez vsakega posebnega naznanila.

3190

Vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo pretužno vest, da je naša preljubljena in nepozabna soproga, mati, stara mati, tašča, preblagorodna gospa

Marija Staré, roj. Kalischnig

včeraj dne 28. oktobra ob 8. uri zjutraj, po dolgi in mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb bode v nedeljo dne 30. oktobra ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti Erjačeva cesta 16 na pokopališče k sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodejo brale v farni cerkvi oo. frančiškanov in v raznih drugih cerkvah.

Preblago rajnko priporočamo v prijazen spomin in molitev.

V Ljubljani, 29. oktobra 1910.

Dr. Leo Staré
Dr. Egon Staré
Bruno Staré
sinovi.

Ferdo Staré
soprog
Dr. Danilo Majaron
zeť.

Ferdinanda Majaron
Celestina Staré
Luita Staré
hčere.

Marija Staré roj. Heyrovsky
sneha.

Danilo in Nanda Majaron, Mira Staré
vnukinje.

Prvi slov. pogrebni zavod Josip Turk.

Hotel Liburnija

(Narodni dom v Voloskem)

Edini popolno slovenski hotel v zdravi-
lišču Opatija, stoji ob državni cesti v bli-
žini postaje električne železnice. Oskrbljen
je z vodovodom in električno razsvetljavo.
Sobe imajo krasen razgled na morje. V
hotelu se nahaja restavracija z izvrstno
kuhinjo. Točijo se znamenita istrska in
dalmatin. vina. Cene zmerne. Priporoča se

Marija Medved, najemnica.

Ed. Šmarda

oblastveno potrjena pot-
valna pisarna

Ljubljana, Dunajska c. 10

v novi hiši „Kmetke posojilnice“, nasproti „Figovca“.

Izdaja vozni listov za vse razrede francos. prekmorske družbe

Haure - New York

Voznja traja samo 6 dni

Izdaja tudi vozne listke iz Amerike v staro
domovino, prireja posebne vlake in pre-
skrbi okrožne vozovnice (Rundreisebillets).

Alfonz Breznik

c. kr. zapriševani izvedenec in
učitelj „Glasbene Matice“.

Ljubljana, Kongresni trg št. 13,

(poprej Gradišče št. 11.)

Prva, najstarejša, največja
in edina domača trrdka vseh
glasbenih instrumentov, strun,
(tudi specialitet) in muzikalij.
Najraznovrstnejša izbira in
najcenej. izposojalnica prvov-
rstnih klavirjev in harmonijev.

Prodaja na najmanjše obroke - Ugodna
zamenja. - 10 letno jamstvo. - Generalno
zastopstvo dvorne in komorne trrdke
Czapka, Rösler, Stelzhammer, Hözi &
Heitzman, Manborg, Horugel in dr.

Popravila in uglaševanja vseh glasbil
sprejema najceneje. - Vsak instrument
moje zaloge je najskrbnejše preizkušen.

700 **Umanj, prstani, briljanti.** (1)

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Svarilo!

Prosimo spoštovana gospodinja, ne zahte-
vajte pri nakupu kar na kratko zavitek ali
zaboječek „cikorije“, temveč določeno znamko:

: Franck:

da imate jamstvo za vedno jednako in naj-
boljšo kakovost. — Pazite pri tem na varstvene
znamke in podpis, kajti naše zamotanje se v
jednakih barvah, papirju in z podobnim
natisom ponareja. —

TOVARNI SHARER TOVARNI SHARER TOVARNI SHARER

Henrik Franck & Sinovi

11. 9.

Prepričali se bode

pri nakupu blaga za moške
obleke v trgovini R. Miklauc,
Ljubljana, Stritarjeva ulica 5
o veliki zalogi sukna in tudi
o zelo ugodni ceni. Vzorci
na zahtevo poštnine prosto.

Kočevski premog

v poljubni množini od 50 kg in višje vedno
v zalogi v najboljši kakovosti. 3169

Cena K 1*20 za 50 kilogramov
pri večjem naročilu K 1*10.

Helena Strupi, Žabjak 11.

Ceniki s koledarjem zas-
tonj in poštnine prosti.

700 **Umanj, prstani, briljanti.** (1)

Svetovnoznano najfiniješe blago po najnižjih cenah.

Suhe gobe, želod

cele vagone, sploh vse deželne pridelke
3110 kupi Ant. Kolenc v Celju. 2

Z novim letom 1911 se odda
v najem jako dobro vpeljana

pekarija

blizu tovarne, v kraju, kjer je
veleindustrija. Natančneje v od-
vet. pisarni dr. V. Schweitzerja
v Ljubljani. 3078 3

2 lepa prostora

pripravna za delavnice ali skla-
dišča, se oddata s 1. novembrom.
Poizve se pri hišnem gospodarju
Ivanu Košenina, Kolodvorska
2942 ulica št. 6. 1

Miss Farler, Miss Everitt
English lessons.
Dalmatinova ulica 7, II. nadstr.

Čisti samo s

Globus

čistilni izvleček

Najboljše čistilo za kovine na svetu

Takoj se oddajo v najem
prostori
za
mesarijo, gostilno in trgovino v Sp. Šiški.

Na jako ugodnem prostoru v sredini občine.
Mesarija obstoji iz mesnice, klavnice,
delavnice, ledenice, hleva in remize
za vozove. Gostilna iz dveh velikih
prostornih gostilniških sob, kuhinje,
kleti in dr. pritliklin. Proda se pa tudi
celo posestvo pod jako ugodnimi pogoji iz
proste roke. — Naslov pove iz prijaznosti
upravništvo „Slovenca“. 3111 3

Naznanjam p. n. občinstvu, da sem prevzel od Kranjske de-
želne vinarke zadruga v Ljubljani prodajo njenih dolenskih,
belokranjskih in vipavskih vin, katero izvršujem na debelo in
drobno pod vedno kontrolo zadruga ter ista tudi serviram v svoji
vinski kleti, Cesarja Jožefa trg št. 7.

Množine nad 10 l. v sodkih in v steklenicah dostavljam cenj.
naročnikom brezplačno na dom.
Priporočam se za mnogobrojni obisk.
Z odličnim spoštovanjem

3064 3-1

F. Fabian.

Učenca

sprejme takoj v trgovino z mešanim
blagom pod jako ugodnim pogojem
Ivan Vidmar, Crnivr nad Idrijo. 3144

Različna hišna oprava in knjige,
tudi sv. pismo nove in stare
zaveze je na prodaj, Sodnijska
ulica 4, II. nadstr. na levo. 3153

Sprejme se takoj

čevljarski pomočnik

za mešano delo. Avgust Maté, Ljubljana, Sv. Petra
cesta št. 13. 3148

Delo si prihranite
pri nakupu dobro doma izdelanih predpasnikov
za otroke in za odrasle, katere najdete v ve-
liki izbiri okusno narejene v Ljubljani,
Medarska ulica pri Miklavžu.
2800 (10)

Staubišče

okroglo 1000 kvadratnih sežnjev veliko, poleg dr-
zavne ceste v neposredni bližini kolodvora na Je-
senicah (Gorenjsko) se pod ugodnimi pogoji proda.
Pojasnila daje Viktor Plahutar p. d. Zaveljčina
na Savi št. 1, pošta Jesenice-Fužine. 3063 4

Čedna, inte- **deklica** 14 let stara,
ligentnejša želi priti koi

učenka

v boljšo trgovino na deželo. Dopisi poštni
predalček št. 38, Ljubljana. 3182

Kaj je vse mogoče
napraviti iz Pekatet, razvidi vsakdo,
kdor si naroči kuharsko knjigo, ki
jo vdobi brezplačno pri Prvi kranj-
ski tovarni testenin v Ilir. Bistrici.

Perje za postelje in puh
2587 priporoča po najnižjih cenah 52-1
F. HITI pred Skofijo 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

POZOR! Proda se radi selitve

HARMONIJA
s 6 spremeni, pripraven za kakega, ki bi se
rad učil, po čudovito nizki ceni. Naprodaj
je tudi veliko muzikalij, cerkvenih in posvet-
nih ter koralnih knjig. Naslov pove iz pri-
jaznosti uprava „Slovenca“. 3173

ČASTITE DAME!

Ne obotavljajte se več in prepri-
čajte se s poskusom, da **Pilnačkov**

LANOL

dela in hrani krasno in nežno polt.
Ako se umivamo z »LANOLOM«,
ni treba nikalih krem, ki so potrebne
pri rabi raznih drugih mil, kajti

LANOL

po svoji sestavini nadomešča popolno
kremo. En komad »LANOLA«
prodaja se za 70 vinarjev. Dobiva se v
Ljubljani pri sledečih trrdkah:

Fran Cesnar, Dolenska cesta; B. Cvancar, Selen-
burcova ulica; Emil Dobrič, Prešernova ulica; Fr.
Jelic, Mestni trg; Ivan Jelic, Rimova cesta; Anton
Kanc, Zlakovka ulica; Ant. Krasper, Mestni trg; J.
Krvic, Dunajska c. 12; Leskovic & Me. e., Jurčičev
trg; T. Muncinger, Sv. Petra cesta; Mat. Oršoh,
Kolodvorska ulica; Vaso Petrič, Mestni trg; Ivan
Podboj, Sv. Petra cesta; Bera Sevar, Sv. Jakoba trg;
Mg. Ph. R. Sukan, Marjin trg; A. Susnik, Zatoška
cesta; A. Sarabon, Zatoška cesta; Anton Štef, Du-
najska cesta; Josip Sporn, Sv. Petra cesta; Andrej
Verbič, Turjaški trg.

Izgotavlja edino
J. Pilnaček, c. in kr. dverni zalagatelj
Hradec Králové, na Češkem.

Pekarija, slašičarna
in kavarna

JAKOB ZALAZNIK

Stari trg št. 21.

Filialke:

Glavni trg št. 6.

Kolodvorska ul. št. 6.

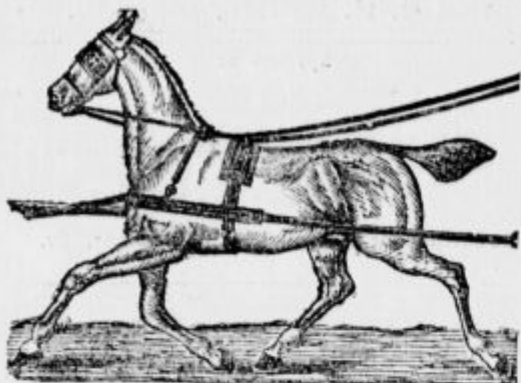
1810 (52-1)

M. DrenikŽenska ročna dela in
: pripadajoči materijal:**Ljubljana**
Kongresni trg.

Predtiskanje, vezenje na roko in stroj, tanburiranje, plisiranje itd. Največja zaloga telovadske obleke. Naročila vestno in poceni.

Za slabokrvne in prebolele
je zdravniško priporočano
črno Dalmatinsko vino
najboljše sredstvo 2501
„KUC“
4 steklenice (5 kg) franko K 4.—
BR. NOVAKOVIĆ, Ljubljana.

JOSIP STUPICA Jermenar in sedlar
v Ljubljani, Slomškova ulica številka 6.

Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših
konjskih oprav kakor tudi krasno opremljene
kočje, druge vozove in najrazličnejšo vprežno
opravo, katero imam vedno v zalogi, kakor tudi
vse druge v sedlarsko obrt spadajoče potrebščine
kakor tudi že obrabljene vozove in konjske
oprave.

A. Lukič

Ljubljana, Predškofljo 19

priporoča po znano nizkih cenah

obleke za jesen in zimo

najmodernejše površnike in pelerine za go-
spode in dečke. Vedno najnovjša konfekcija
za dame in deklice. Strogo solidna postrežba.

Balkan

Telefon šte. 100.

Telefon šte. 100.

Prevoz pohištva vsake vrste

za november termin obavlja točno in ceno
spedijska družba „Balkan“
Dunajska cesta 33 (I. ljublj. javno skladišče).

Singer-jevi šivalni stroji

so najbolj sposobni
za vsako gospodinjstvo
in
: za vsako delavnico :

Udobna odplačila.

Pri plačilu v gotovini
popust.

Dobe se v vseh naših prodajalnah
v Ljubljani samo
4 Sv. Petra cesta 4

SINGER Co.

akc. družba za šivalne stroje.

Purmani

okolu 300 glav se dobe vsak dan do 10. ure
na Vodnikovem trgu po 5—6 K komad

HENRIK LANZ

1685 Mannheim.

Največja tovarna
lokomobil
na evropski celini.

Lovska razstava, Dunaj 1910
: najvišje odlikovanje :

Drž. častno diplom.

Pisarna za prodajo v Avstriji

EMIL KONIGMANN

Dunaj IX, Löblichgasse št. 4.

Za gostilno s ho-
telom v Celovcu
se išče zanesljivo

najemnik

Pismene oglase pod na-
slovom „Celovec“ spre-
jema upravištvo lista

8115

Pozor! **Pozor!**

Od 28. oktobra do 28. novembra t.l.
prodajam od pitanih prašičev po znižani ceni

sledede:

špoh, slanino I. vrste kilogram po K 1.84
„ „ II. „ „ „ 1.72
„ salo I. „ „ „ 1.84
meso I. „ „ „ 1.92
„ II. „ „ „ 1.70

Prodajalna v Šolskem drevoredu
Jakob Jesih, mesar v Ljubljani.

Lepo stanovanje

se odda za november-termin, obstoječe iz
5 sob z vsemi pritliklinami in porabo vrta
v II. nadstropju, Bleiweisova cesta šte. 1a,
Natančneje se poizve pri hišniku ali last-
niku istotam. 2940

Sode iz belega hrastovega
lesa, trpežni, močni**Sode**
od finega špirta
vinski sodi

krasni izdelek, iz belega hra-
stovega lesa, močne, trpežne,
popolnoma nove iz tovarne
špirta za fini špirt in za vino
pripravljeni, za vsako vino
izborni, takoj rabljivi za kar
se jamči, odda v velikosti po
300, 400, 500, 600, 700 do 1000
litrov držeče, na zahtevo tudi
100 do 200 litrov ali manjše
po prav solidnih nizki ceni

Iv. A. Hartmanna naslednik
Avg. Tomažič,
Ljubljana, Marije Terezije cesta

Cene nizke in solidne,
točna postrežba.**Hiša**

se da v najem ali prodaja v Mengšu
št. 144 z 4 sobami, 2 kuhinjama, 1 kletjo,
vodnjakom hlevom in skednjem. Lep vrtič
in 1 oral zemljišča pri hiši. Ceno pove pro-
dajalec Josip Prusnik v Kamniku. 3160

Za večnost!

New-York in London nista priznala niti evropski
celini ter je velika tovarna srebrnine prisiljena, oddati svo
svojo zalogo zgolj proti majhnemu plačilu delavnih moči.
Pooblaščen sem izvršiti ta nalogo. Pošiljam torej vsako-
mur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne

K 13.80 in sicer:

- 6 kom. najfinejših namiznih nožev s pristno
angleško kmito;
- 6 kom. amer. pat. srebr. vilic iz enega komada;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
- 12 kom. amer. pat. srebrnih kavinskih žlic;
- 1 kom. amer. pat. srebrno zajemalico za juho;
- 1 kom. amer. pat. srebr. zajemalico za mleko;
- 6 kom. ang. Viktorija čašic za podklado;
- 2 kom. elegantnih namiznih svečnikov;
- 1 kom. cedilnik za čaj;
- 1 kom. najfinejša sipalnica za sladkor.

42 komadov skupaj samo K 13.80.—
Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo K 80.—
ter jui je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni
K 13.80. Američansko pat. srebrno je znano, je
skozinskozi bela kovina, ki obdrži bojo srebra
25 let, za kar se garantuje. V najboljši dozi, da
le-to inserat ne temelji na nikakršni slepariji,
zavezuje se s tem javno, vsakemu, kritermu
ne bi bilo blago všeč, povrni brez zadržka
znesek in naj nikdor ne zamudi ugodne prilike,
da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno
prikladno kot prekrasno

priložnostno darilo.

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se edino le v **A. Hirschberg-a**
ekspornih hiši amer. pat. srebrnega blaga
na Dunaj II., Rembrandtstrasse 19 S. L. Telefon 14597.
Pošilja se v provincijo proti povzetju, ali če se
znesek naprej vpošlje. — Čistini prašek za njo
20 vin. — Pristno le z zraven natis-
njeno varstveno znamko (zdrava
kovina). — Izvleček iz pohval, pi-
sem: Bil sem s pošiljateljvo krasno
garnituro jako zadovoljen. Ljub-
ljana, Oton Bartusch, c. kr. stožnik
v 27. pešpiku. — S pat. srebrno
garnituro sem jako zadovoljen. Temaz Rožanc,
dekan v Mariboru. — Ker je vaša garnitura v
gospodinjstvu jako koristna, prosim, da mi poš-
ljete še eno. Sent Pavei pri Preboidu. Dr. Ka-
milo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik. —
S poslanim namiznim orodjem sem zelo zado-
voljen. Mihael Kovačević, ravnatelj pomožn.
uradov dež. pri vladi v Sarajevu. Sarajevo,
22. oktobra 1904. 3108

Lepo urej na in dobro ldoča

pivovarna

na Kranjskem se prodaja

s posestvom, živino in vsem go-
spodarskim orodjem. Tozadevna
vprašanja na upravištvo „Slo-
venca“ pod „pivovana“. 3120 3

IZPELJAVA
vseh poslovnih transakcij. - Izdajanje čekov, nakaznic in
KREDITNIH PISEM
za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

C. KR. PRIVIL. BANCNA IN MENJALNICNA DELNISKA DRUŽBA
MERCUR OSREDNJA MENJALNICA:
DUNAJ I., WOLLZEILE 1.

Podružnice: Baden, Goska Kamnica, Goska Lipa, Brno, Dux, Gablonz a, N. Grassitz, Krakov, Litomerice, Moravski
Zumburg, Mödling, Meran, Novi Jičín, Pízen, Praga, Lizazon, Duna,sko Novomesto, Cvitava.

NAKUP IN PRODAJA

vseh vrst rent, obilgacij, državnih papirjev,
akcij, prioritet, zastavnih, sreča i. t. d., i. t. d.
Zavarovanja proti požaru pri državnih stroh in vrstnih papirjev
Prospekte in conike premij zastoaj in tranko.

Pohištvo vsake vrste
najenostavnejših do najumetnejših.

Skladišče tapet, oboknic
in okenskih karnis, zaves
in preprog

Ustanovljeno leta 1857

: Zavod za pohištvo in dekoracije :

FRAN DOBERLET

Ljubljana, Frančiškanska ulica šte. 10

Velika izbira pohištve-
nega blaga itd.

Enostavne in razkošne ženi-
tne opreme v najsolidnejši izvršbi.

Uredba celih hotelov in
kopališč.

Telefon št. 97

Najcenejše
**dežnike in
solnčnike**
domačega izdelka

priporoča po najnižji ceni in najboljši kako-
vosti slavnemu občinstvu in preč. duhovščini

Josip Vidmar v Ljubljani
Pred Šofljo št. 19. Stari trg št. 4. Prošernova ulica št. 4.
3634 Popravila točno in ceno. 52 1

610 52-1

Ustanovljeno leta 1900.
Odklikovan v:
Pariz 1905. London 1905.

Tvrška Fr. Igljč
Ljubljana, Mestni trg št. 11
priporoča največjo zalogo krasnih
nagrobniĥ vencev
in trakov z napisi.
Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.

Cene brez konkurence.

V zalogi je vedno do 500 kosov od 2 K do 60 K
komad, tako da si vsakdo lahko izbere.

Velika zaloga juvelov, zlatnine,
srebrnine ter raznih ur.

Blago prve vrste
Točna postrežba
- Najnižje cene -

31 52-1
Lud. Černe
juvelir, trgovec z urami ter za-
prisiženi sodnijski cenilec.
Ljubljana, Wolfova ulica šte. 3.

Ilustrovani ceniki zastoj in franko.

Ilustrovani ceniki zastoj in franko.

Marijin trg šte. 1.

**Največja zaloga najfinejših
barv**

za umetnike, od dr. Schönfelda & Co.
Fine oljate barve za študije, akvarelne trde in
tekoče, tempera barve v tubah, pastelne barve.
Raznobarvna kreča. Zlato in raznobarvne bronoe.
Pristno in kovinsko zlato, srebro in aluminij
v listih. Štampilske barve. Oglje za risanje.
Raznobarvne tinte in tuši. Slikarsko platno in
papir. Paleta, škaltje za študije. Copiči za
umetnike, slikarje in pleskarje.

Najnovejši
slikarski vzorci in papir za vzorce po najnižji
ceni, najnovejše in moderne suhe, kemične
prstene in rudniške barve.

Priznana najboljša in najzdatnejša
oljate barve

za pleskarje, stavbne in pohištvene mizarje
in hišne posestnike itd., priporoča

Adolf Hauptmann
prva kranjska tovarna oljnatih barv,
firnežev, lakov in steklarskega kleja.

Prodaja najboljšega mizarkega
lima
po najnižji ceni,
karbolineja
samo boljše vrste,

gipsa
alabastra in stukaturnega za pod-
365 barje in zidarje. 52-1
Ustanovljeno 1832. Zahtevajte cenike.

Najstarejša domača slovenska tovarna peči.
Ustanovljena leta 1886.

Založnik
zveze
ces. kralj.

avstrijskih
državnih
uradnikov

A. VEČAJ, LJUBLJANA
Trnovo, Opekarska cesta - Veliki stradan št. 9

priporoča vsem stavbnim podjetnikom in slav. občinstvu svojo veliko zalogo naj-
trpežnejših in sicer od najmodernejših prešanih in poljubno barvanih do najpri-
prostejših prstenih peči različnih vzorcev, kakor: renaissance, barok, gotske,
secesion itd., kakor tudi štedilnike in krušne peči lastnega in domačega izdelka
po najnižjih cenah ter je v svoji stroki popolnoma izvežban.

26-1 Za samostane in župnišča znaten popust. 1222

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki
„Severonemškega Lloyd“

iz
BREMENA
v
NEW-YORK ::

s cesarskimi brzoparniki
:: Kronprinzessin Cäcilia ::
Kaiser Wilhelm II, Kron-
prinz Wilhelm, Kaiser Wil-
:: helm der Große. :: ::

Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.

Natančen in zanesljiv poduk in veljavne vožne listke za parnike gori nave-
denega parobrodnege društva kakor tudi listke za vse proge ameriških že-
leznic dobite v Ljubljani edino-le pri 2886-58

Edvard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.
nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. Vsa potovanja se tikajoča
pojasnila točno in brezplačno. Postrežba poštna, reelna in solidna.

Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Ariona
Utah, Wyoming, Nevada, Oregon, in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno
izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progji iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor:
Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Berite! ::
::: Pozor! :::

2976 52-12

Najnižje cene

Največji izbor

Preobleke. Popravila

L. Mikusch
tovarna dežnikov
Ljubljana, Mestni trg 15.

**Klobuke,
cilindre in čepice**
v najnovejših faconah in velikih izberah
priporoča 147 52-1

Ivan Soklič.
Založnik c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.
Pod trančo št. 2. Postaja elek. železnice.

2976 52-12

Najnižje cene

Največji izbor

Preobleke. Popravila

L. Mikusch
tovarna dežnikov
Ljubljana, Mestni trg 15.

Štambilije
vseh vrst za urade,
društva trgovce itd.

Anton Černe
graver in izdelovatelj
kavčuk - štambiljev
LJUBLJANA,
Sv. Petra cesta št. 6.
Ceniki franko.

192 52

Tovarna za čevlje

F. L. POPPER, Chrudim, Češko.

Izdelek nedosežen glede trpežnosti, elegance in priljubljenosti torej najboljši
izdelek monarhije, kar priznavajo vsi merodajni strokovnjaki. Naj torej nikogar
ne premotijo hvalisanja z drugih strani, vsak naj kupi le čevlje z znamko F. L. P.

Samoprodaja za Kranjsko:

Julija Štor, Ljubljana, Prešernova ul. 5.

Znamka F. L. P.

Znamka F. L. P.

830 52-1

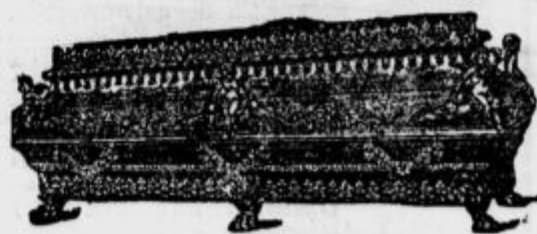
Prvi slovenski pogrebni zavod v Ljubljani, Prešernova ul. 44.

Priraja pogrebe od najprimestejše do najlepantnejše vrste v odprtih kakor tudi v s kristalom zaprtih vozovih.

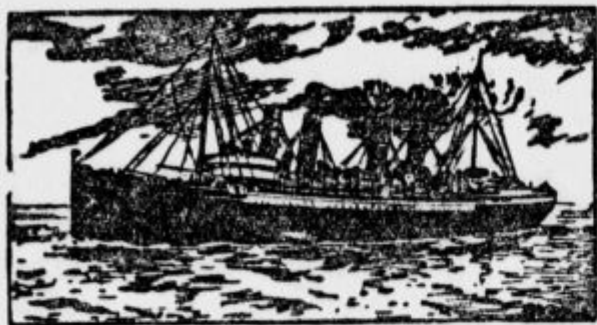
Ima bogato zalogo vseh potrebnih za mrtiče, kakor: kovnaste in lepo okrasene lesene krste, čevlje, vence, umetne cvečlice. **Najnižje cene.**

Telefon št. 297. Za slučaj potrebe se vlijudno priporočajo 51 52 1

Turk in brata Rojina.

== Najcenejša vožnja v Ameriko. ==

E. Kristan

oblastveno koncesijonirana potovalna pisarna

za **:: Ameriko ::**

v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 41

5143 52-1

== Najcenejša vožnja v Ameriko. ==

Ustanovljena 1847.

Ustanovljena 1847.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

:: Ljubljana, Turjaški trg šte. 7. ::

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, žimnati modroci, otroški vozički itd. Najnižje cene. 3091 52-1 Najsolidnejše blago.

Telefon 237.

Betonsko podjetje.

Telefon 237.

Tvornica umetnega kamena in marmorja

ZAJEC & HORN

Izvršuje vsa v to stroko spadajoča kamnoseška dela, kot: stopnice, klepane in brušene, postamente, balustrade, ornamente za fašade, vrta ograje, bangorje, krasne nagrobne spomenike in okvirje, korita in žlebove, cevi za kanale (6-100 cm premera), okvirje za stene v vodnjakih (Sternstov sistem) i. t. d.

Prevzema kanalizacije in fundamentiranje strojev. Gospode duhovnike in stavbenike opozarjamo na Carralythov umetni marmor za obhajilne mize, citarje, votivne table, obkladanje sten v cerkvah in vestibulih - lepota brez primere pri nizki ceni.

Xyolith je eden najboljših tlakov za cerkve in zakristije, za hodnike in kuhinje, delavnice in pisarne: tiha hoja, topei, higljeničen, brez spranj, negorljiv, se lahko snaži; v poljubnih barvah, preprosto ali prav elegantno izvršen. - Tiskovanje cerkev in vez s cementno-mozaičnimi in hidravličnimi ploščami v različnih vzorcih. - Terrazzo tlakovi! Mesto drugih glaziranih plošč za obkladanje sten pri vodovodu, v kuhinji, v kopalnici, kakor tudi za fašade pri hišah priporočamo izredno lepo in ceno nadomestilo v ceolitu, ki je trd kot marmor, v različnih barvah.

Projektiranje in izvrševanje železobetonskih stavb: stropov, mostov, rezervarjev in celih poslopj po inženirju-strokovnjaku, ki daje na željo tudi strokovna mnenja. - V zalogi cement na debelo in drobno ter "izolirna masa" zoper vlažnost zidov, na kojoj posebno opozarjamo. 771 1-1

:: Ljubljana, Dunajska cesta 73. ::

Ivan Dogan

mizarski mojster v Ljubljani

Dunajska cesta 19 (Medjatova hiša) :

priporoča svojo bogato zalogo hišne oprave :

za spalne ter jedilne sobe in salone. Divane vsake vrste. Modroce, žimnice na peresih, podobe, ogledala, otročje vozičke itd. : ::

Naročila se točno izvršujejo. : : : Najcenejša zaloga. : Cene brez konkurence. 1539 1

Delniška glavica: 60 milijonov kron
Rezervni in varnostni zaklad: 16 milijonov kron

PODRUŽNICA ŽIVNOSTENSKE BANKE OBRTNA BANKA

Bančni prostori: **v TRSTU** Menjalnica: Via S. Nicolo 30 Telefon št. 2157 V'a Nuova 29

izvršuje vse bančne posle obrestue vloge na vložne knjižice po 4% na tekočem računu po dogovoru.

Kupuje in prodaja vrednostne papirje, devize in valute. Daje pred- ujmne za vrednostne papirje in blago. Dovojuje stavbne in carinske kredite. Daje promese za vsa šrebanja. Zavaruje srečke proti kuram izgubl. Oskrbuje takaso za vseh tuzemskih in inozemskih trgih.

Sprejema borzna naročila

ter se rada vdelekuje s svojim kapitalom za dobrih in napredujočih industrijskih podjetjih.

Brzjavni naslov: Živnostenska Trst.

Centrala v Pragi.

Ustanovljena l. 1868.

Podružnice v: Brnu, Budjevicah, Iglavi, Krakovu, Lvovu, Moravski Ostravi, Olomucu, Pardubicah, Plznu, Prostějovu, Taboru, na Dunaju, L. Herrengasse 12

4552 8-1

Največja in najstarejša tovarna lončenih pečij in različnih lončenih izdelkov

Avg. Drelse v Ljubljani

Mnogokrat odlikovana. Mnogokrat odlikovana

Priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v naročila na

štedilna ognjišča in peči

preproste in najfineše, izvršene v poljubnih modernih barvah in vzorcih najbolj strokovnjaški, solidno in trpežno po najnižjih cenah. Župnišcem samostanom in šolam dovoljujem znaten popust. Ilustr. ceniki so na razpolago

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz Ljubljane čez Antwerpen v New-York in čez Antwerpen v Boston.

je proga rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih „Finland“, „Kronland“, „Vaderland“, „Zeeland“, „Lapland“, „Menomina“, „Maniton“, „Gothland“, „Marquette“ in „Samland“, kateri vsak teden v sobotah oskrbujejo redno vožnjo med Antwerpenom in New-Yorkom, so znažnost, izborna hrana, vlijudna postrežba in spalnice ponovem urejene v kajlta za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena in traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec vožnjo čez Kanado, katera pa je izdatno cenjša kakor v New-York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

Franc Dolenc

v Ljubljani, Kolodvorske ulice odslej št. 26, od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno pri „Starem tisljerju“ 188 (52-1)

1842 Ustanovljeno leta 1842

Slikarja napisov stavbena in pohištvena pleskarja.

Velika zbirka dr. Schönfeldovih barv v tubah za akademične slikarje. ::

Električni obrat.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in laka

Brata Eberl, Ljubljana

Prodajalna in komptoir: Miklošičeva cesta št. 6. Delavnica: Igriška ulica št. 8. - - Telefon št. 154.

1842 Ustanovljeno leta 1842

Zaloga čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazila za hrastove pode, karbolineja itd. ::

Priporočava se tudi slavnemu občinstvu za vsa v najino stroko spadajoča dela v mestu in na deželi kot priznana reelino in fino in po najnižjih cenah. ::

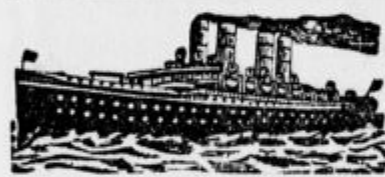

* **Povest »Dekle z biseri«,** ki jo je prinašal »Slovenec«, izide v kratkem kot 13. zvezek »Ljudske knjižnice« v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani.

* **Jakoba Alešovca Izbrani spisi.** Priredil Jožef Volc. III. zvezek. Kako sem se jaz likal. Tretji del. Ljudske knjižnice 11. zvezek. Založila »Katoliška Bukvarna«. Cena broširani knjigi 1 K 20 h, vezani 2 K. — Ta zvezek zaključuje Alešovčeva povest slovenskega trpina, posejano z najboljšimi biseri pravega ljudskega humorja. Ljudska knjižnica bo z Alešovčimi spisi nadaljevala: v tisku so že »Ljubljanske slike«, sledili bodo mnogi ponatisi iz »Brenčeljna«, dalje »Ričet iz Zabjeka« in Alešovčeve povesti »Petelinov Janez«, »Ne v Ameriko« in »Iz sodnijskega življenja«.

* **Slovenske narodne pesmi.** Odmevi naših gajev. II. zvezek. Za moški, mešani, deloma za ženski zbor priredil prof. Marko Bajuk. — Zbirka, katera je ravnokar izšla v zalogi »Katoliške Bukvarne«, obsega deset raznih narodnih napevov in jo bode naše ljudstvo brez dvoma z veseljem pozdravilo in seglo po teh lepih napevih, ki so izšli iz narodnega srca. Gospod prireditelj je iste prav lepo harmoniziral in priredil tako, da je v vsaki pesmici navadno druga kitica solo s spremljevanjem zbora. Vsem pevskim zborom so ti zares lepo harmonizirani napevi gotovo dobro došli in jih istim kar najtopleje priporočamo. Cena lično v platno vezani in razločno tiskani, v zelo priročni žepni obliki je 1 K 40 v in se dobi v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani. — V kratkem prinese naš list obširno oceno te zbirke, ki jo sestavlja pripoznani strokovnjak.

* **Iz dnevnika malega poredneža.** Ameriška humoreska. Priredil Janko Dolžan. Ljudske knjižnice 12. zvezek. Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. Cena 1 K 40 h, vezano 2 K 30 h. Poleg Alešovčeve je to zopet lepa knjiga dobro zadetega zdravega humorja. Ta šaljivi dnevnik, ki si ga je napisal poreden deček, kateremu da vsaka stvar in vsak dogodek povod za novo burko, bo nudil bralcu prav lepo zabavo.

V Ameriko in Kanado

zložna, cena in varna

vožnja s **Cunard Line**

H 544 52 Bližnji odhod:

iz Trsta, domačega pristanišča: Saxonia, 8. nov., Pannonia 15. nov., Wetonja 29. nov., iz Liverpoola: Lusitania, največji in najlepši parnik, 5./11., 17./12. 1910, Mauretania, 19./11., 10./12. 1910. Pojasnila in vožne karte pri **Andrej Odlasek**, Ljubljana, Slomškove ul. 25, bl. cerkve Srca Jezusovega. Cena vožnji Trst-New-Jork III. razr. K 180— za odraslo osebo všteti davek in K 100— za otroka pod deset let všteti davek.

MATTONIJEV GIESSHÜBLER naravna alkalična kislina

kot zdravilni vrelec že stoletja znana v vse boleznih

sapnih in prebavnih organov,

pri protin., želodnem in mehurjem kataru. Izvrstno za otroke, prebolele in njej nosečnostjo. Najboljša dijetetična in osvežujoča pijača.

Izvirek: **Giesshübl Sauerbrunn**, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih. Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specializiranih prodajalnicah in trgovinah s jestvinami in vinom.

Zaloga pri **Mihael Kastner-u**, Peter Lassniku in **Andrej Sarabonu**, Ljubljana. 11452-49

Vino po ceni.

Zakaj kupiti vino v gostilni po 50—80 vinarjev liter, ker se dobi pri **Josipu Maljavac**, pošta in postaja **Roč v Istri**, črno (rudeče) franko vsaka železniška postaja na Kranjskem po 38 vinarjev liter in se ga more naročiti tudi samo 56 litrov. 667 100—1

Mesto 40 K samo 6 K.

Priložnostni nakup.

Gamsova brada

podobna jelenovi bradi, nova zelo lepa, 15 cm dolga dluka, z lepo staro srebrno cevko in Hubertovim križem, skupaj samo 6 kron. **Blaka in obroč pod jamstvom pristna.** Priložnostni nakup, razpošilja po povzetju izdelovalec gamsovih brad

Fenichel 876

Dunaj IX., Altmüttergasse 3/123.

Mnogo priznanih pisem.

Podjetje betonskih stavb!

BRATJE SERAVALLI & PONTELLO

Ljubljana, Slomškova ulica št. 19.

Kiparstvo in tvornica umetnega kamna.

Različna kamnoseška dela iz umetnega kamna, izvrševanje cementnih cevij, stopnic, postamentov, balustrad, strešnih plošč, raznovrstnih plošč za tlakanje, vodometrov, korit in vodovodnih mušljev, korit za konje in govedo, ornamentov, kipov, fasad, plošč in desk iz mavca za stene in stropne. — Zaloga kameninastega blaga in samotne opeke.

Vsa dela so solidno in strokovnjaksko izvedena. Cena najnižja. Jamstvo. Zastopstvo svodov patent „Thru!“

Julij Meinl

Ustanovljeno 1862.

Uvoz kave
Veležgalnica kave

Gramofone

najboljše vrste po najnižji ceni, posebno izvrstne avtomatične za gostilničarje pripravne, priporoča

Ivan Bajželj, Ljubljana
Marije Terezije cesta 11 (Kolizej).

Ravnokar so izšle najnovejše plošče 25 cm. premera po K 3.50, 1000 igel samo 2 K. — Ceniki na zahtevo franko.

Izvrstna prilika za potovanje

V AMERIKO

je in ostane z novimi parniki

VELIKANI:

Kaiserin Auguste Viktoria	1704 1—1	25.000 ton
Amerika		24.000 „
Cleveland		20.000 „
Cincinnati		20.000 „
President Lincoln		20.000 „
President Grant		20.000 „

Brezplačna pojasnila daje:

FR. SEUNIG

Ljubljana, Kolodvorska ul. 28.

F. K. Kaiser, puškar v Ljubljani,

Selenburgova ulica 6. - Najstarejša domača tvrdka.

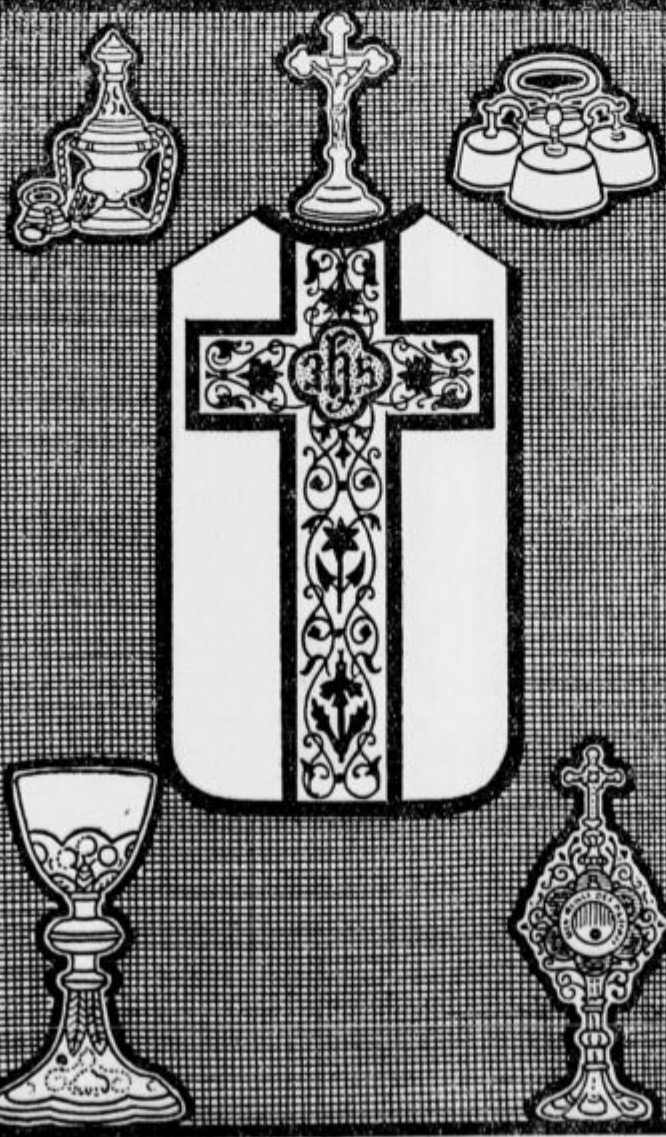
Priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnih pušk in samokresov kakor drugih lovskih potrebnin. V zalogi imam tudi paice za ribji lov, vrvice, truke, umetne muhe, mreže in sploti vso pripravo za ribištvo in umetni ogenj.

- Ceniki -

zastoj in poštne prosto.

2238

VLASTNI IZDELEK CRKVENIH PÁRAMENTOV, ZASTAV CRKVENIH IN DRUŠTVENIH VSE CRKVENE POTREBŠČINE. FRANC STADNIK V OLOMUCI (MORAVA) ELIŠČINA CESTA 43 VZORCI IN PRORAČUNI ZASTONJ IN FRKOGOTOVO BLAGO POŠILJAM NA ZBIRO Z OBRATNO POŠTO NOBENA PRODAJALNA, TOREJ MALA REŽIJA IN NIZKE CENE

Modna trgovina Anton Schuster

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 7, Ljubljana.

Solidno blago.

Nizke cene.

2641

Vzorci pošnine prosto.

Novosti konfekcije za dame in deklice, bluze, modno blago za dame in gospode, tirolski loden, flanela, parhent, platno, šifon, gradl, preproge, zavese, garniture, odeje, pleti, šerpe, rute in žepni robci.

Cerkvena slikana okna

v pravem slogu, umetno in navadno izvršena izdeluje specialist **Maks Tušek** stavbni in umetni v tej stroki **Maks Tušek** steklar, Sv. Petra nasip št. 7 v Ljubljani. Skice ter proračune na željo.

Za jesen in zimo:

3013 1

Bluze, spodnja krila, hišne halje, pletene jopice, zimsko perilo, rokavice, kožuhovine, dežnike, moderce in vse moderne nakitne predmete. Damske klobuke in čepice kakor tudi za otroke. Vse športne predmete.

V oddelku za gospode:

Klobuki, cilindri, čepice, kravate, zimsko perilo, rokavice, dežniki, palice, pleteni telovniki, kakor tudi vedno najnovejše potrebščine za gospode.

Modna in športna trgovina **P. Magdič**, Ljubljana nasproti glavne pošte.

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Augusta Agnola, Ljubljana

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor p. n. občinstvu za prevzete in solidno izvršene vsakovrstne

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni ornamentiki, stavbno ter portaino steklarstvo kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmodernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izbira steklenega in porcelanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov podob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 3140 52-1

Narisi in proračuni na zahtevo zastoj.

Spričevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

Vedno velika zaloga klobukov, kakor tudi čepice lastnega izdelka

POZOR!

Čupnje kože vseh divjačin po najvišjih dnevnih cenah.

2649

Se priporoča za izdelovanje kožuhov vseh vrst, kakor tudi damskih jop, kolerjev, mufov. V zalogi ima vedno veliko izbero vseh vrst kožuhovine. Sprejemajo se popravila vseh v to stroko spadajočih predmetov. Izdeluje se vse po najnižjih cenah.

J. Wanek Ljubljana, Sv. Petra cesta 21.

MARIJA SATTNER

Ljubljana, Dunajska cesta 10, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša).

91

se priporoča prečastiti duhovščini za

26 1

izdelovanje cerkvenih paramentov.

Izdeluje cele ornate, kazule v vseh liturgičnih barvah pluvijale, obhajilne burze, stole in vse za službo božjo potrebne stvari, priprosto in najfineje, kakor se glasi naročilo, v svilnatem in zlatem vezenju. — Izdeluje tudi bandera in baldahine ter izvršuje vsakovrstno cerkveno perilo iz pristnega platna. — Vporablja samo dobro blago, cene po mogočnosti nizke, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. — Prenovljenje starih paramentov tudi radovoljno prevzame.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Denarni promet do 31. dec. 1909
čez 83 milijonov kron

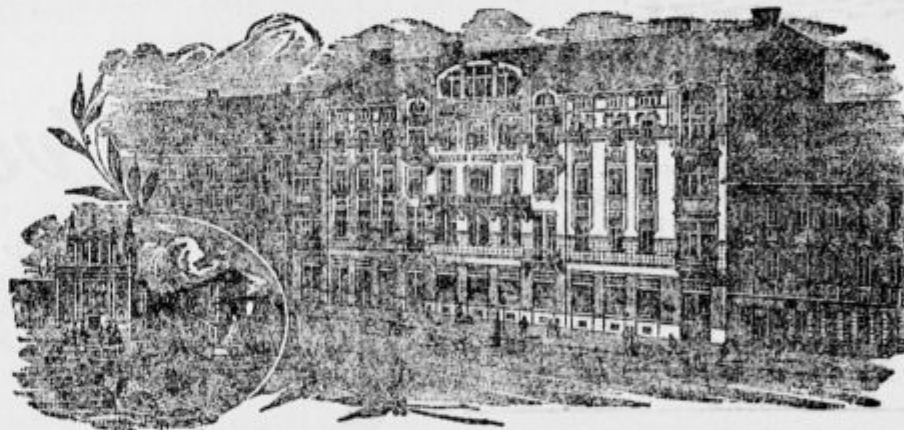
Lastna glavnica K 503.575-96

Stanje vlog ene 31. marca 1910
čez 21 milijonov kron

Ljudska Posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta št. 6, pritičje, v lastni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkviho

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kakega odbitka, tako da prejme vložnik od vsakih vložnih 100 kron čistih 4-50 kron na leto.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolaganje. Sprejema tudi vloge od svojih zadrušnikov na tekoči račun ter daje istim posojila proti vknjižbi z in brez amortizacije, na osebni kredit (proti poroštvu) in zastavi vrednostnih papirjev. Menjice se najkulantneje eskomptujejo

Dr. Ivan Sušteršič, predsednik. Josip Sliška, stolni kanonik, podpredsednik. — Odborniki: Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v St. Vidu nad Ljubljano. Fran Povše, vodja, graščak, drž. in dež. poslanec. Anton Kobi, posestnik in trgovec, Breg pri Borovnici. Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani. Matija Kolar, stolni dekan v Ljubljani. Ivan Kregar, svetnik trgovske in obrtne zbornice in hišni posestnik v Ljubljani. Fran Leskovic, hišni posestnik in blagajnik Ljudske posojilnice. Ivan Poliak ml., tovarnar. Karol Pollak, tovarnar in posestnik v Ljubljani. Gregor Šibar, župnik na Rudniku.

7

1

Telefon št. 16.

Telefon št. 16.

2767

Leta 1873. ustanovljena deiniška družba

Kranjska stavbinska družba v Ljubljani

Stavbeno podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavbenotehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbena in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kosezah in na Viču; kamnolomi v Podpeči in v Opatiji. Priporoča se za stavbena dela vsake vrste.

Tovarna za kovinsko blago in zvonolivnica

J. HILZER & KO.

Dunajsko Novomesto. Telefon 145.
se priporoča za nabavo zvonov, melod. in harmon. zvonila vsake velikosti in glasu, Jamstvo za določeno in poln glas, najčistejšo vglasilitev in najboljši material. Stojala za zvonove iz kov. železa ali lesa. Lahkoto zvonjenje, najboljši način teka. Nagla izvršitev, najnižje cene. Ugodni plačilni pogoji. Stari nerabni zvonovi se sprejmo v prelitje, ravnotako se izdelujejo železna stojala najbolje konstrukcije z dolgoletnim jamstvom. Proračuni in prospekti vsak čas zastoj in franko na razpolago, enako tudi pripravila kakor tudi priznalna pisma. 2875

Razprodaja.

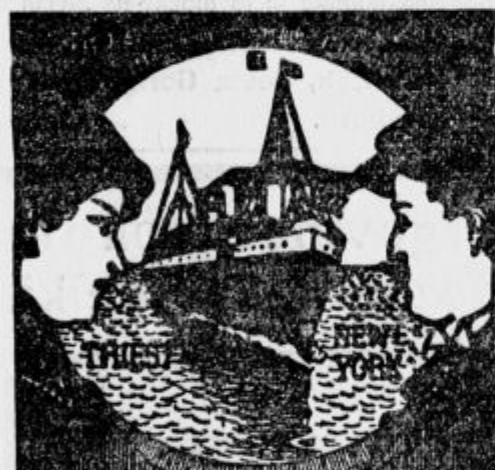
Dvojnata okna z železnim okrižjem, duri, vse dobro ohranjeno, kompletno z oboji red, — popoln izboren štedilnik in parito štirjaških metrov špantanih in spahnjenih nostransko pleskanih desk, skoraj popolnoma novih, ter razno drugo se bode prodalo 7 nedeljo, dne 30. oktobra ob 1/2. uri popoldne v Medvodah na dražbi. 3122

Hotel Tratnik

„Zlata kaplja“

Ljubljana, Sv. Petra cesta 27
v bližini kolodvora. 2072

Lepe zračne sobe. - Priznana fina kuhinja. - Izborne piljace. - Nizke cene. - Lepi restavracijski prostori.

Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in enostavno potovati naj se obrnejo na **Simona Kmetetka** v Ljubljani Kolodvorske ulice 28.
Kotavratna Pojasnila daje se brezplačno.

Vinotoč Mestni trg števil. 13

ustanovljen 1856

priporoča svoja izvrstna namizna

vina po 56, 88, 96 in 128 vin.

Zaščitna znamka „Sidro“

Liniment. Capsicl comp.

2970 Nadomestek za Sidro - Pain - Expeller

je splošno priznano kot izvrstno bol blažujoče in odvodno mazilo pri prehlajenju itd.; cena 80 v., K 1'40 in K 2'— se dobiva v vseh lekarnah. Pri nakupovanju tega povsod priljubljenega domačega sredstva, naj se jemljejo le originalne steklenice v skatljah z našo zaščitno znamko „Sidro“ potem se je gotovo prejel orig. izdelek.

Dr. Richterjeva lekarna pri „zlatem levu“ v Pragi.
Elizabetna cesta števil. 5 nova.

FR. ŠEVČIK, puškar v Ljubljani

Zidovska ulica št. 8

priporoča svojo veliko zalogo najnovjših pušk in samokresov lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, sulskih in čeških strogo preizkušenih pušk, katere presegajo glede dela in tudi glede strela vse druge puškarske izdelke.

Posebno dobre so lahke trocevke in puške jeklenimi cevmi za brezdimni smodnik. Velika izbira pušk brez petelnov (Hammerles). Najnovjši topiči, velika zaloga vseh lovskih potrebščin, kakor tudi potrebščin za ribiče, strelivo po najnižjih cenah na razpolago.

2301 20 Popravila

izvršujem najceneje, točno in zanesljivo v lastni delavnici. Od zunaj naročene stvari odpošiljam s povratno pošto.

Ceniki na zahtevo zastoj in poštne prosto.

V modni trgovini Peter Šterk Ljubljana, Stari trg 18

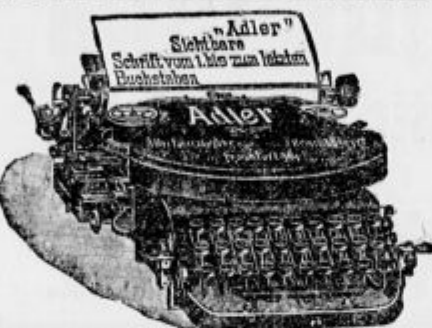
dobite

587

krasne novosti za jesensko sezijo

in po že znano najnižjih cenah

Specijalna trgovina najmodernejših bluz, jutranjih oblek, 1^a kakovosti moško, žensko in otroško perilo, velika izbira najmodernejših moških klobukov in čepic, dalje čepic za dame, deklince i. t. d., i. t. d.

Ivan Jax in sin

Dunajska cesta 17, Ljubljana.

Kolesa iz prvih tovarn Avstrije: Dürkopp, Styria (Puch), Waffenrad.

Šivalni stroji

izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena leta 1867. **Vezenje** poučujemo brezplačno.

: Adlerjevi : pisalni stroji.

Ceniki zastoj in franko.

St. 32735.

Razglas.

Radi oddaje steklarskih del za stavbo državne obrtne šole v Ljubljani vršila se bode dne 2. novembra t. l. ob 10. uri popoldne pri podpisnem mestnem magistratu ljubljanskem v pisarni stavbnega urada javna pismena ponudbinska razprava.

Proračuni, načrti, stavbni pogoji in drugi pripomočki razgrnjeni so v pisarni stavbnega vodstva državne obrtne šole v Gorupovej ulici vsak dan od 8. do 12. ure popoldne in od 3. do 6. ure popoldne vsakemu na upogled. Ponudbe, katere je staviti strogo po razpisnem proračunu izročiti je do določenega časa zapečateni in opremljene z 5%, na podlagi skupnega zneska stavljenih ponudb določenim vadijem dražbene komisiji v mestnem stavbnem uradu.

V ponudbah navesti je posamezne cene in na njih podstavi preračunjene svote in skupne zneske v številkah in besedah. Izrecno se določa, da se na ponudbe, katere ne bodo razpisnim pogojem popolnoma zadostovale, oziroma na take, katere se bodo pogojno glasile in ki bodo prekasno ali naknadno izročene, ne bode oziralo. Mestni magistrat si pridržuje delo oddati tudi drugemu nego najcenejšemu ponudniku.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 18. oktobra 1910.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan I. r.

3085

Tovarna za stroje Andritz akc. dr. Andritz pri Gradcu (Štajersko).

2657

gradi kot specialitete

52

parne stroje, vodne turbine, sesalke, škripe in transmisije najmodernejših vrste in najsolidnejše izpeljave.

Livarna za železne, jeklene in kovinske predmete po lastnih ali vpostanih modelih.

Ponudbe vsak čas radevolje in brezplačno.

Zastopnik: J. Mikula, inžen., Cigaletova ulica 7, Ljubljana.

Za bolne! Za trpeče! Za zdrave!

Proti le tako trdovratnim in zastarelim slučajem revne, trganja, živčnih bolezni, glavno- in zobobola, bolečin v hrbtu in kitah, bodljave, trganja po udih, bolečin v nogah, oteklin, hvali se v obče zajamčeni, na mnogih klinikah praktično preizkušeni od 1000 zdravnikov priporočeni

Ichtliomentol

patentovan v vseh državah, mnogokrat odklikovan, Nedosežen po zdravilnem učinku! Nad 15.000 zahtevalnic. Edina razpošiljalnica in tovarna, kemični laboratorij ces. svetnika in lekarnarja S. Edelmann, Sambor, Ringplatz št. 13. Franko se pošilja po povzetju 5 stekel kron 6'—, 10 stekel kron 10'—, 25 stekel kron 23'—, 2840 14

Istrijsko brinje 1910

po 18 kron za 100 kg, brutto za netto, od postaje: „Bagni St. Stefano-Levade.“ Pri večjem naročilu ugodnejše cene. — Nepoznanim se pošilja proti pošt-nemu povzetju.

EMIL FACCHINI,

LEVADE, ISTR. 3155

Enonadstropna lepa hiša

na državni cesti v bližini Ljubljane, v kateri se nahaja stara, v dobrem glasu, dobro ideoča **gostilna** je na prodaj in se lahko pod jako dobrimi pogoji takoj prevzame. Kupec ne potrebuje veliko denarja. Naslov pove iz prijavnosti upravnistvo tega lista. 3133

Pozor!!

Najnoviši in najfinejši

pletilni stroj

za jopice, nogavice itd. nudi vsakomur

dober in trajen zaslužek

Glavno zastopstvo in prodaja za Kranjsko, Primorsko itd. 2168

Frane Kos, Ljubljana, Sodna ulica 3

mehanična industrija pletenja modne koutleheje.

Prospekti in ceniki brezplačno.

C. kr. oblastveno potrjeno učilišče

za krojno risanje

Franja Jesih

Ljubljana, Stari trg št. 28.

Dobi se tudi kroj po životni meri.

Vsak lahko dobi

tako iz mesta, kakor z dežele

zlatino

koč zlata in srebrne žepne ure in verižice, prstane, uhane itd.

na obroke

pri zlatarju

J. Vecchief

v Ljubljani, naspr. glavne pošte.

Cene zmerne. Postrežba točna.

2714

Fotografski umetni zavod

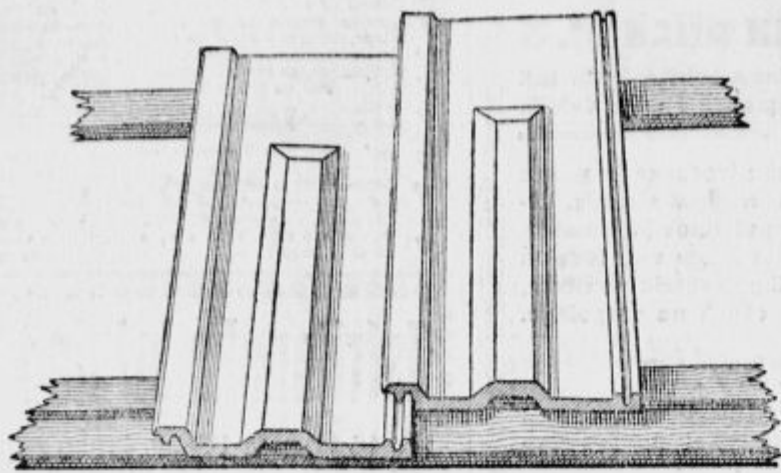
Zvg. Berthold

v Ljubljani, Sodna ulica št. 11

Izvrševanje vseh v fotografsko stroko spadajočih naročil kakor: povzemanje, reproduciranje, fotografiranje tehničnih predmetov, interijerjev 2608 itd. itd. 62

Vsa dela se izvršujejo točno tudi v največji množini.

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov ponudi v vsaki poljubni množini **patent. dvojno zarezani**

strešnik - zakrivač

s poševno obrezo in priveznim nastavkom „sistem Marzola“.

480

Brez odprtih navzgor!

Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše križje sreh sedanjosti.

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis.

Spretni zastopniki se iščejo.

Kamnoseški izdelki iz marmorja za cerkvene in pohištvene oprave, spominki iz marmorja, granita ali sijena, apno živo in ugašeno se dobi pri

Alojziju Vodniku

kamenarskem mojstru

:: Ljubljana ::
Kolodvorska
:: ulica ::

Naprodaj sta

2 križeva pota 2

nova, eden 100 cm, drugi 150 cm visok. Cene po dogovoru pri Franc Tomanu, podobarju in pozlatarju, Valvazorjev trg št. 1, Ljubljana. 3007

Valični mlin v Domžalah

I. Bončar, Ljubljana

Centralna pisarna in skladišče: Vencova ul. 6.

Telefon interurb. št. 129.

Telefon interurb. št. 129.

Priporoča pšenično moko izvrsne kakovosti, otrobe in druge mlevske izdelke.

Zastopstvo in zaloga v Gorici: Peter Gruden & Komp., Stolni trg 9.

Dež. lekarna pri „Mariji Pomagaj“ M. LEUSTEK

Ljubljana, Resljeva cesta 1
zraven cesarja Franc Jožefa jub. mostu

prilagojena ob sedanjem času za jemanje najbolj pripravno, pristno, čisto in sveže
Deršvo med. ribje olje ugod. okusa, lahko prebavljivo. Mala steklenica 1 K., večja 2 K.

Tanno-chinin tinktura za lase, ki okrepi in preprečuje izpadanje las. Cena steklenici z rabulnim navodom 1 K.

Slovita Melusine ustna in zobna voda deluje izborno proti zobobolu in gnjilobi zob, utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. - Steklenica 1 K. 3092

Zaloga vseh preizkušenih domačih zdravil, katera se priporočajo po raznih časopisih in cenikih. Med. Cognaca, Malaga, ruma itd. razpošilja po pošti vsak dan dvakrat.

Toni Jager, Ljubljana, Židovska ul. 5

Specialna trgovina
finih ročnih del. -

Bogato opremljena zaloga sivalnih potrebščin, pričeti in izgotovljenih veznin kakor tudi k temu pripadajoči material, namreč: volna, sukanec, svila, platno, juta, kongresno in švedsko blago. Montiranje, predtiskarija, tamburiranje in plisiranje. Izvršba točna in jako cena.

Mnogo denarja in dela
prihrani pisarnam

„Herkules“

stroj za razmnoževanje pisem
in izvornih risb v več barvah.

Josip Svore, C. Skalice, Cechy

Novosti! Zahtevajte cenike in prospekte! Patent prijavljen!

Sodi.

Več vrst sodov ima na prodaj A. REPIC, sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo. 2325 3.

Sanatorij „Mirni dom“

sprejema bolnike in to moške na živcih bolehaljoče. - Cene zmerne. - Ceniki zastoj Dr. Fran Ceh, pošta Gornja Kungota pri Mariboru. 2736 1.

Trgovina s špeci-
rijskim blagom. ..

Trgovina z moko in
deželnimi pridelki.

Na drobno in debelo.

LJUBLJANA A. ŠARABON LJUBLJANA velika pražarna za kavo

Vsak dan sveže žgana kava.

2851 10

Glavna zaloga rud-
ninskih voda. ..

Zaloga istrskega
in laškega brinja.

Daje po

4¹/₂ | 0 | 0

UZAJEMNO PODPORNNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

KONGRESNI TRG 19 registrovana zadruga z omejenim poroštvom KONGRESNI TRG 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4¹/₂ | 0 | 0 brez odbitka, tako, da dobi vlagatelj od vsakih vložnih 100 K čistih 4 K 50 v na leto. Rent. davek plačuje društvo samo. Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Daje tudi svojim članom predjme na osebn kredit, vračljive v 7¹/₂ letih (90 mesecih) ali 390 tednih v tedenskih, ozir. mesečnih obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menice

Od 1. januarja 1911 obrestovale se bodo hranilne vloge po 4³/₄ %

Dr. Fr. Dolšak l. r.,
zdravnik v Ljubljani, podpredsednik.

Prelat A. Kalan l. r.,
predsednik.

Kanonik I. Sušnik l. r.,
podpredsednik.